

Programmabegroting 2022-2025

Duurzaam verbinden

gemeente
Zoeterwoude

Programmabegroting 2022-2025

Gemeente Zoeterwoude

Inhoudsopgave

1	Beeld van de begroting.....	7
2	Beleidsbegroting.....	15
2.1	Programmaplan.....	15
2.1.1	Bestuur, Dienstverlening en Communicatie.....	16
2.1.2	Openbare Orde en Veiligheid.....	24
2.1.3	Groene Leefomgeving.....	27
2.1.4	Verkeer, Vervoer en Waterstaat.....	33
2.1.5	Economie.....	41
2.1.6	Cultuur, Sport en Recreatie.....	45
2.1.7	Sociaal Domein.....	52
2.1.8	Milieu en Volksgezondheid.....	69
2.1.9	Onderwijs.....	81
2.1.10	Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen	84
2.1.11	Overhead.....	93
2.1.12	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.....	97
2.2	Paragrafen.....	107
2.2.1	Lokale heffingen.....	108
2.2.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	112
2.2.3	Onderhoud kapitaalgoederen.....	119
2.2.4	Financiering	122
2.2.5	Bedrijfsvoering	125
2.2.6	Verbonden Partijen.....	128
2.2.7	Grondbeleid.....	135
2.2.8	Handhaving.....	136
2.2.9	Duurzaamheid.....	138
3	Financiële begroting.....	141
3.1	Overzicht van baten en lasten.....	142
3.1.1	Grondslagen voor de begroting.....	144
3.1.2	Structureel en reëel evenwicht.....	145
3.2	Uiteenzetting financiële positie en toelichting.....	148
3.2.1	Geprognosticeerde begin- en eindbalans.....	148
3.2.2	Investeringen.....	151
3.2.3	Reserves.....	154
3.2.4	Voorzieningen.....	159
3.2.5	EMU-saldo.....	160
3.3	Taakveldindeling.....	161
4	Bijlagen.....	163
4.1	Samenstelling Bestuur.....	164
4.2	Subsidieprogramma.....	166

---

1 Beeld van de begroting

Dit is de gemeentelijke begroting van Zoeterwoude voor de jaren 2022 – 2025.

De begroting voor komend jaar sluit met een positief saldo van € 68.000. Een mooi resultaat, waar we trots op zijn.

Tegelijkertijd beseffen we dat we scherp moeten blijven op de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven. Onze gemeente blijft groeien. Dat biedt kansen en brengt risico's met zich mee. Daar bereiden we de organisatie op voor. Met enthousiaste en betrokken medewerkers werken we door aan de grote opgaven, de nieuwe uitdagingen en de financiële inspanningen die daar bij horen. De septembercirculaire van het gemeentefonds hebben we in deze begroting nog niet kunnen meenemen.

Een grote onzekerheid en financieel risico is de voorgenomen herverdeling van het gemeentefonds. Het besluit hierover moet door de Tweede Kamer nog genomen worden.

Verder met het waarmaken van onze ambities

In deze begroting beschrijven wij onze toekomstvisie voor Zoeterwoude én de ambities die we hebben. Het coalitieakkoord '2018-2022 Duurzaam Verbinden' vormt daarvoor de basis. Als na maart 2022 een nieuwe gemeenteraad aantreedt, komt deze met nieuwe plannen en ambities voor 2022-2025. De energie-transitie, de groei van de gemeente én het in stand houden van voorzieningen maken daar zeker deel van uit.

We dragen bij aan maatschappelijke opgaven en ambities

De maatschappelijke opgaven en de bestuurlijke omgeving van gemeenten veranderen in de loop der jaren. Ook in Zoeterwoude volgen die veranderingen elkaar steeds sneller op. Belangrijke aandrijvers zijn de landelijke klimaatdoelen, de decentralisaties vanuit de rijksoverheid, verdergaande integratie van wet- en regelgeving (zoals in de nieuwe Omgevingswet), de gemeente als het loket van de overheid, digitalisering van de dienstverlening en het toenemende woningtekort. Tegelijkertijd zijn de middelen om dat alles te realiseren niet toegenomen. Dat vraagt om een extra inspanning van de gemeente én van de lokale samenleving. Daarvoor moeten we de eigen kracht van de samenleving steeds beter benutten. We gaan vaker inspelen op initiatieven van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. In 2021 is een scan naar ons organisatievermogen uitgevoerd. Vervolgacties zetten we ook in 2022 voort.

Beleidsmatig besteden we in 2022 bijzondere aandacht aan onderwerpen uit de domeinen:

Domein Samenleving

Wij zorgen voor integrale toegang tot het sociaal domein

Vanaf 2023 is de gemeente verantwoordelijk voor de toegang tot Maatschappelijke zorgvoorzieningen. Die taak ligt nu nog bij centrumgemeente Leiden. Dus bereiden we de lokale toegangsteams hierop voor. Gebruikmakend

---

van de regionale expertise werken we dit in 2022 verder uit. De betreffende medewerkers krijgen extra scholing; de toegang tot Zorg, Werk en Inkomen houden we kleinschalig. Daarbij blijven we partners als MEE en Kwadraad betrekken. Zo is er sprake van een integrale benadering. Uitgangspunt: eenvoudige ondersteuning bieden we dichtbij; specialistische hulp schakelen we in als dat nodig is.

Maatschappelijk zorg wordt steeds meer speerpunt van beleid

De door het rijk aangekondigde doordecentralisatie van de Maatschappelijke zorg is enkele keren uitgesteld. De gemeenten in de regio Holland Rijnland werken op dit vlak samen en koersen nu op 1 januari 2023 als ingangsdatum. Hiervoor werd de 'Uitvoeringsagenda Maatschappelijke zorg Leidse regio' opgesteld. Die gaat uit van het principe '1 gebied, 1 opgave, 1 aanpak'. De agenda kent vijf thema's: Wonen, De inclusieve buurt, Preventie en vroegsignalering, Laagdrempelige toegang en Ondersteuning op maat. Ook in 2022 vindt nog voorbereiding voor de overgang plaats.

Doorgaan met het inzetten van een wijkfunctionaris GGZ

Voor dit doel huren we expertise en menskracht in bij GGZ Rivierduinen. In 2022 valt het besluit of we er in de huidige vorm mee doorgaan of dat we dit preventieve product beter op sub regionaal niveau kunnen vormgeven en inkopen.

De aanbesteding van maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ronden we af

Samen met de andere gemeenten in de Leidse regio geven we per 2023 de inkoop van maatwerkvoorzieningen Wmo (begeleiding/dagbesteding, maatschappelijke zorg, huishoudelijke ondersteuning) vorm. Aan de hand van het Programma van Eisen kopen we straks de gewenste ondersteuning in.

Transformatie jeugddomein gaat verder

Gemeenten zijn inhoudelijk, financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor de zorg voor jeugd. Wij hebben het jeugddomein opnieuw ingericht. Dat was nodig om onder andere de aansluiting van jeugdhulp op passend onderwijs te realiseren. Toegang tot de jeugdhulp organiseren we inmiddels op Leids regioniveau. De nieuwe organisatie ging per 1 juli 2021 van start. In 2022 monitoren we de ontwikkelingen. We houden de raad van onze ervaringen en inzichten op de hoogte.

Ook ons lokale jeugdbeleid is een speerpunt

In 2022 gaan we ons herijkte lokale jeugdbeleid verder doorvoeren. Het gaat daarbij om 12 tot 18-jarigen die hulp en/of ondersteuning nodig hebben. De acties die hieruit voortkomen, werken we verder uit. Verbinding en samenwerking met onze maatschappelijke partners blijft essentieel.

'Combinatiefunctionaris' heet nu 'Leefstijlcoach'

We hebben subsidie van het Rijk gekregen om het Leefstijlakoord uit te voeren. Ook in 2022 pakken we de actiepunten op het gebied van leefstijl en sport op. Dat doen we met hulp van een externe partij. De functie van Combinatiefunctionaris is omgezet in de functie van Leefstijlcoach.

Verder met voorbereiding nieuwe Bernardusschool

Het doel is om in 2023 te starten met de nieuwbouw van Basisschool Bernardus. In 2022 gaan we hier mee verder.

Domein Ruimtelijke Ontwikkeling

Nieuwe wetten zorgen voor veranderingen

Binnen Ruimtelijke Ontwikkeling staan we aan de vooravond van grote veranderingen. Hoewel de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar juli 2022, vraagt het met name op de gebieden omgevingsvisie, automatisering en wijziging van de legesverordening nog veel inzet om die deadline te halen.

Ook de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB) moet op 1 juli 2022 ingaan. De invoering van die wet leidt naar verwachting tot de ontvangst van minder legesgelden. Dat hebben wij in de meerjarenbegroting verwerkt. Een nieuwe legesverordening stellen we op.

Daarnaast heeft de energietransitie veel impact. Met een nieuwe programmaorganisatie en de klimaatcrisis hoog op de agenda werken we hier voortvarend verder aan.

Voor bewoners en ondernemers kan het bovenstaande grote onzekerheden geven. 'Mag ik vergunningvrij bouwen?', 'Moet ik nog een nieuwe cv-ketel aanschaffen?' 'Wat gaat mij dit allemaal kosten?' Dergelijke vragen kunnen wij helaas nog niet beantwoorden. We doen er ook in 2022 en verder alles aan om burgers en ondernemers zo goed mogelijk te informeren en mee te nemen in de ontwikkelingen.

Toezicht, handhaving en vergunningverlening passen we aan

Als uitvloeisel van de Omgevingswet bouwen we aan een nieuwe omgeving voor vergunningverlening en handhaving. Klantgerichtheid én open en duidelijke communicatie zijn daarbij onze uitgangspunten. Dat is niet eenvoudig, omdat ook voor ons nog niet alles duidelijk is. Bovendien valt het niet mee voor deze taak de juiste mensen aan te trekken. Andere gemeenten ervaren deze problematiek ook. Gelukkig zijn onze - deels ingehuurde - medewerkers buitengewoon loyaal en lukt het om onze taken goed te vervullen.

We blijven werken aan verbetering van voorzieningenniveau en woningbouw

In 2022 werken we verder aan de bouw van de Bernardusschool en aan de verbeteringen van sportpark Haasbroek. Ook lopen diverse woningbouwprojecten door. Zo verwachten we bijvoorbeeld de start van de bouwactiviteiten in Zwethof.

Positief kritisch bij regionale zaken en bewust van de risico's

Er zijn zaken waar je als gemeente beperkt invloed op hebt, maar die toch grote gevolgen kunnen hebben. Voorbeelden hiervan zijn de Warmteleiding en het Digitale Stelsel Omgevingswet. Bij dit soort initiatieven zijn we alert en positief kritisch. We wegen steeds af of de energie die we erin steken, opweegt tegen de invloed die we hebben.

Domein Beheer Openbare Ruimte en Bedrijfsvoering

De kwaliteit van onze openbare ruimte blijft ons visitekaartje

Met het team Buitenruimte en de Algemene Dienst zetten we ons dagelijks in voor een goed beheer van de openbare ruimte. Ook de onderdelen die minder zichtbaar zijn (zoals ons rioleringsstelsel), krijgen aandacht. We zorgen voor veiligheid door beheer van de openbare verlichting, het onderhoud en de inrichting van wegen, pleinen en straten én het onderhoud van civiele kunstwerken, zoals bruggen. We hebben aandacht voor het straatmeubilair, speelplekken voor kinderen en onze sportparken. Duurzaamheid en klimaatadaptatie staan bij alles hoog op de agenda.

We gaan verder met onze beheer- en uitvoeringsplannen

In 2020 stelden we beheerplannen op. Deze plannen helpen om grip te houden op het beheer van de openbare ruimte én om keuzes te maken. In 2021 zijn de uitvoeringsplannen op de verschillende onderdelen van de buitenruimte opgesteld. Om dat nóg beter en efficiënter te kunnen doen, combineren we dit in 2022 met een meerjarige integrale planning.

Concernstaf en bestuur

Het is nodig blijvend te investeren in onze bedrijfsvoering

Via Servicepunt71 werken we op dit onderdeel intensief samen met de regio. Deze Gemeenschappelijke Regeling (GR) geeft vorm aan ontwikkeling, advies en uitvoering onze bedrijfsvoering. Om meer grip te krijgen op de kosten én omdat de behoefte in het tempo van doorontwikkeling in de regio verschilt, is in 2021 onderzoek

---

gedaan naar een andere samenwerkingsvorm. Hier is uitgekomen dat Leiden in 2022 het Servicepunt71 opneemt in de eigen organisatie en daarmee op het gebied van bedrijfsvoering gaat optreden als centrumgemeente voor onder andere Oegstgeest, Leiderdorp en Zoeterwoude. Als dit doorgaat zoals verwacht, houdt de huidige GR Servicepunt71 per 1 juli 2022 op te bestaan. De nieuwe regeling gaat per die datum in. Daarna krijgt de transitie verder vorm. Voor Zoeterwoude betekent dit dat we in 2022 inzetten op een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie met Leiden en dat we door dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) de gemaakte afspraken vastleggen, monitoren, evalueren en als dat nodig blijkt, bijsturen.

We betrekken onze burgers bij alles wat we voor hen doen

Dit doen we volgens de afspraken die we over Communicatie, Participatie en Dienstverlening maakten. Daarbij maken we, door de coronabeperkingen, op dit moment meer gebruik van schriftelijke informatie. De dienstverlening blijft persoonlijk en dichtbij. Maar in het belang van de volksgezondheid is in sommige gevallen fysieke afstand noodzakelijk. Gelukkig vinden steeds meer versoepelingen plaats. Het landelijk beleid volgen we op de voet; ons eigen beleid passen we hierop aan. Verder hopen we dat in 2022 evenementen mogelijk zijn die we de afgelopen twee jaar moesten missen. Met onze duurzame bakfiets zijn we ook in 2022 'zichtbaar en dichtbij' voor onze inwoners.

Financieel beeld 2022-2025

De begroting 2022 sluit met een voordeel van € 68.000

Het financiële beeld in de begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2021 en de toegezegde Jeugdmiddelen in juni 2021.

Er is grote onzekerheid over de omvang van het gemeentefonds

Dat komt vanwege de herverdelingskorting vanaf 2023. Nieuwe berekeningen laten voor Zoeterwoude een omvangrijk nadeel zien van € 105 per inwoner oftewel € 1.200.000. In de periode 2023-2026 loopt de korting met € 15 per inwoner per jaar op tot een maximum van € 60 per inwoner. Dat betekent een korting van € 700.000. Het is nog onduidelijk op welke manier de korting na 2027 oploopt.

De korting op het gemeentefonds per 2023 verwerkt in een nader in te vullen taakstelling

De bovengenoemde grote onzekerheid heeft ons tot deze stap gebracht. We wachten op een nieuw kabinet dat hierover uiteindelijk beslist. Transparantie richting u als raad vinden wij van groot belang. Wij laten zo zien wat de opgave is en zoeken samen met u naar oplossingsrichtingen om deze grote taakstelling in te vullen.

Het rijk heeft in juni 2021 extra budgetten voor jeugd toegezegd

Deze gelden hebben we verwerkt volgens landelijke uitgangspunten. Dat betekent dat 100% ervan in de begroting van 2022 is opgenomen; vanaf 2023 is dat 75%.

Vanaf 2022 is de precariobelasting afgeschaft

Door deze ingreep zijn nutsbedrijven minder geld kwijt en betalen onze inwoners minder aan water en energie. Om onze dienstverlening en vele voorzieningen in Zoeterwoude in stand te houden, verhogen wij de OZB-belasting. Per saldo houden onze inwoners ongeveer dezelfde lasten.

Wijziging beschikbaar stellen van kredieten

Vanaf de begroting 2022 vragen wij de raad de investeringen uit het investeringsplan direct beschikbaar te stellen aan de ambtelijke organisatie. Tot op heden kreeg het college van de raad een mandaat om de investeringen zonder verdere tussenkomst van de raad uit te voeren. Deze tussenstap was gericht op een betere interne beheersing bij start en uitvoering van een investering. In de praktijk blijkt het een lastige administratieve maatregel die niet het juiste effect heeft. Door het opheffen van deze tussenstap kan de ambtelijke organisatie direct starten met de voorbereiding.

Wij implementeren vanaf 2022 een werkproces gericht op een goede projectbeheersing, (financiële) monitoring en sturing van de investeringen. In onze Planning en Control-producten informeren wij de raad voortaan meer uitgebreid over de voortgang. Dit komt voor het eerst aan de orde in de Staat van Zoeterwoude 2022-2026. De bevoegdheid van de raad voor het beschikbaar stellen van krediet verandert door deze wijziging overigens niet; die betreft uitsluitend de mandatering aan het college.

Leeswijzer kengetallenoverzichten

In de begroting staan in de programma's diverse overzichten met kengetallen en streefwaarden. Sommige kengetallen geven achteraf een goed beeld van de omvang van een bepaalde taak, bijvoorbeeld aanvragen voor maatschappelijke ondersteuning. Omdat de omvang sterk afhangt van het aantal aanvragen, is het lastig om vooraf een goede schatting te kunnen geven. Als dat het geval is kiezen wij ervoor geen inschatting te geven voor de kengetallen in het jaar 2022. Er staat dan nnb (nog niet bekend) in de tabel. Bij kengetallen die we wel kunnen inschatten (bijvoorbeeld het aantal verwachte bezoekers van het zwembad), is een getal opgenomen. Hier wijkt de begroting 2022 niet af van voorgaande begrotingen. Voor de streefwaarde van de kengetallen hebben wij dezelfde keuze gemaakt en doorgevoerd in de overzichten. In de tabel staat dan een horizontaal streepje.

Het financiële resultaat van de meerjarenbegroting 2022 -2025 ziet er zo uit:

	2022	2023	2024	2025
Resultaat na bestemming	- € 68.000	€ 176.000	- € 224.000	- € 17.000
	Voordelig	Nadelig	Voordelig	Voordelig

Wij zien uit naar uw reactie en wensen u veel leesplezier.

Zoeterwoude, 28 september 2021

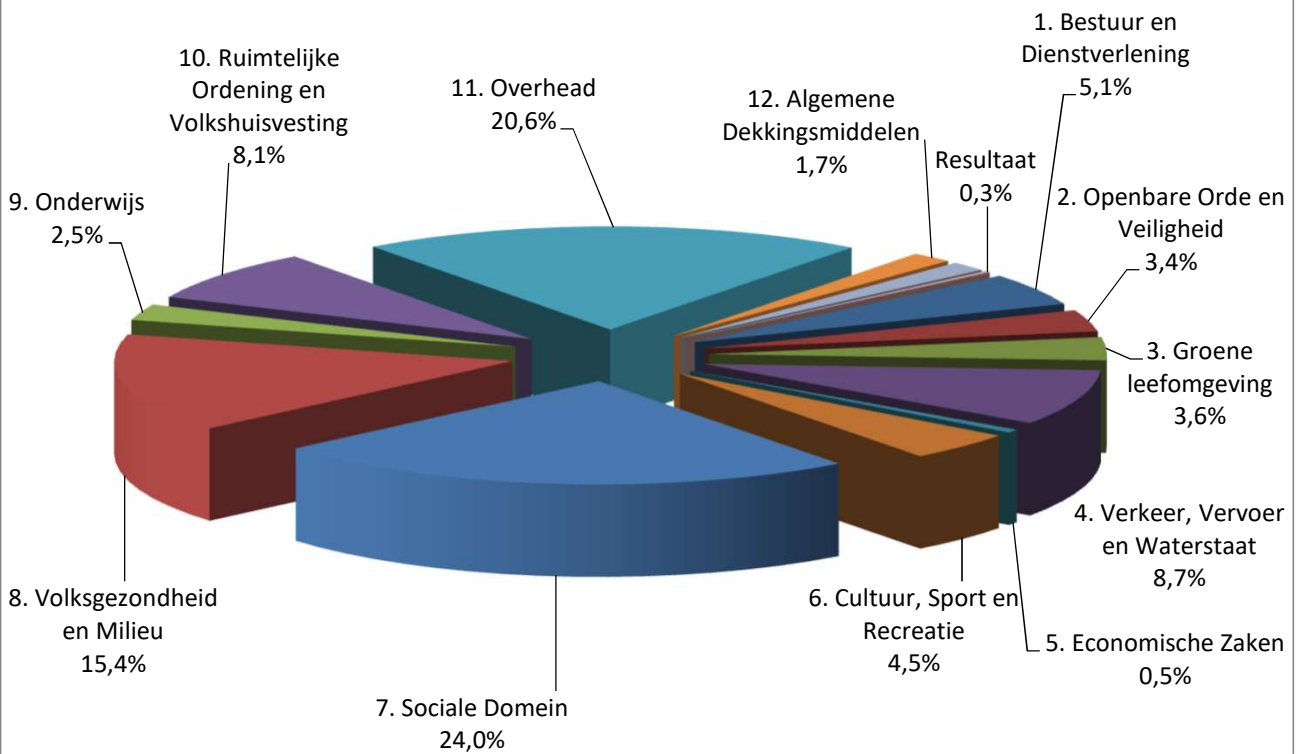
Burgemeester en wethouders van Zoeterwoude,

W.A.M. Zoetemelk-van der Hulst
gemeentesecretaris,

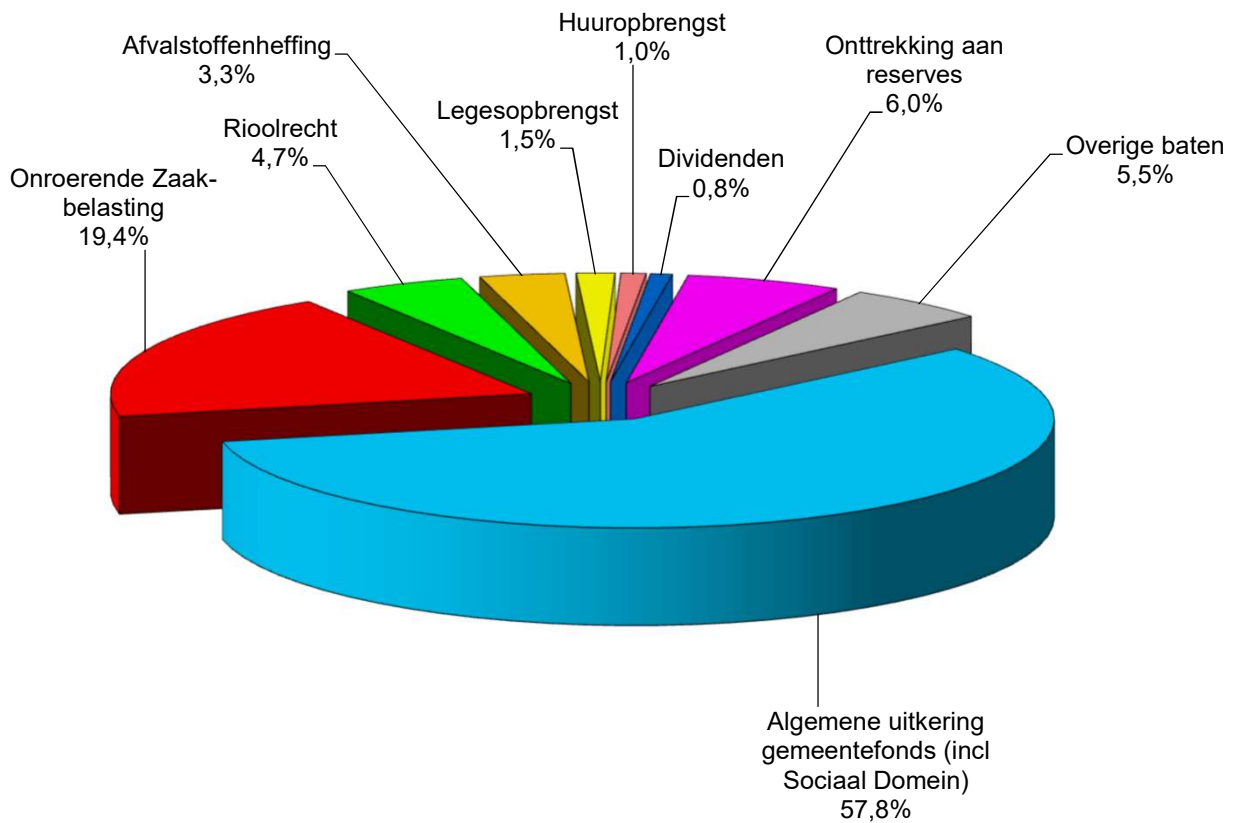
F.Q.A. van Trigt
burgemeester,

Programma	Lasten	Baten	Totaal
1. Bestuur en Dienstverlening	1.270.840	-58.580	1.212.260
2. Openbare Orde en Veiligheid	855.650	-4.470	851.180
3. Groene leefomgeving	905.830	-10.640	895.190
4. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	2.189.690	-35.220	2.154.470
5. Economische Zaken	134.630	-830	133.800
6. Cultuur, Sport en Recreatie	1.123.070	-221.570	901.500
7. Sociale Domein	6.029.300	-896.170	5.133.130
8. Volksgezondheid en Milieu	3.877.090	-2.294.680	1.582.410
9. Onderwijs	635.010	-77.930	557.080
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	2.036.310	-919.210	1.117.100
11. Overhead	5.161.340	-77.060	5.084.280
12. Algemene Dekkingsmiddelen	428.090	-18.995.980	-18.567.890
Totaal voor bestemming	24.646.850	-23.592.340	1.054.510
Reserves	381.110	-1.503.320	-1.122.210
Resultaat na bestemming	25.027.960	-25.095.660	-67.700

Waar gaat het geld naar toe in 2022?

Waar komt het geld vandaan?

---

2 Beleidsbegroting

2.1 Programmaplan

1. Bestuur, Dienstverlening en Communicatie
2. Openbare Orde en Veiligheid
3. Groene Leefomgeving
4. Verkeer, Vervoer en Waterstaat
5. Economische Zaken
6. Cultuur, Sport en Recreatie
7. Sociaal Domein
8. Milieu en Volksgezondheid
9. Onderwijs
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
11. Overhead
12. Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

2.1.1 Bestuur, Dienstverlening en Communicatie

Portefeuillehouder burgemeester F.Q.A. van Trigt.

Omschrijving van het programma

Bestuur, Dienstverlening en Communicatie omvat alle activiteiten voor het op een democratische, transparante, doelmatige en rechtmatige wijze besturen van de gemeente. Onderdeel hiervan is de samenwerking met andere gemeenten in de regio en communicatie met alle bij de gemeente betrokken doelgroepen.

A. Bestuur

Zoeterwoude Zelfbewust Zelfstandig

Zoeterwoude is als zelfstandige gemeente in staat haar bestuurlijke opgaven te realiseren: wij zijn 'Zelfbewust' en 'Zelfstandig' Zoeterwoude. Dat doen we met een organisatie die daarvoor is toegerust en samen met onze maatschappelijke partners, de omliggende gemeenten en met behulp van gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente meedoet.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Zoeterwoude is als zelfstandige gemeente in staat burgers en bedrijven te bedienen.	Zoeterwoude is een sterke, zelfstandige en financieel gezonde gemeente.	Zoeterwoude heeft een sluitende meerjarenbegroting en voldoet aan de eisen van goed financieel beheer. Binnen onze mogelijkheden anticiperen we op cruciale financiële en beleidsmatige ontwikkelingen voor de gemeente.
	Zoeterwoude stimuleert de herkenbaarheid en kernkwaliteiten van de gemeente.	In beleid en benadering staan de kernkwaliteiten van Zoeterwoude centraal waarmee ons onderscheidende karakter tot uitdrukking komt. De uitwerking van het beleid is een bevestiging van wat Zoeterwoude is en wil zijn.
Democratische, transparante en doelmatige wijze van bestuur.	Zoeterwoude heeft een open bestuursstijl en kenmerkt zich door consistent beleid.	Vanuit de eigen rol, taak en verantwoordelijkheid draagt ieder bij aan het gedeelde belang van Zoeterwoude. Zoeterwoude heeft toegankelijke bestuurders en raadsleden. Zij zijn zichtbaar, makkelijk aanspreekbaar en gericht op consistente besluitvorming. Dat doen zij vanuit het algemeen belang van de gemeente, haar inwoners en haar maatschappelijke partners.
	Het gemeentebestuur is toegankelijk en stelt zich op als partner in de samenleving.	Het gemeentebestuur zoekt burgers, bedrijven en instellingen actief op en benadert ze actief. Vanuit de verschillende rollen doen zij dat regisserend, stimulerend en faciliterend. De (on)mogelijkheden worden duidelijk aangegeven.
	Besluitvorming is toegankelijk en transparant.	Meedoen aan maatschappelijke initiatieven van anderen. Het mogelijk maken tot het online (blijven) volgen van raadsvergaderingen.
	Continu investeren in ondersteuning en verbetering van het democratisch proces.	De raadsverkiezingen 2022 als moment gebruiken om afspraken en processen te heroverwegen en mogelijk te verbeteren.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Als zelfstandige gemeente zorgen dat de taken goed worden uitgevoerd. Primair door de eigen organisatie, tenzij dat in samenwerking met anderen of door anderen beter kan (kwaliteit, kwetsbaarheid, doelmatigheid).	Zoeterwoude heeft een organisatie die nu en in de toekomst in staat is haar taken adequaat uit te voeren.	De toenemende complexiteit van de samenleving vergt steeds meer inspanningen. Daarnaast groeit Zoeterwoude de komende jaren flink in inwoneraantal. Deze groei betekent een verdere toename en verbreding van onze werkzaamheden. De groei heeft effect op de kwantiteit en kwaliteit van de organisatie. De organisatie maken we hiervoor klaar. De uitkomsten van de quickscan gebruiken we hiervoor.
		Eind 2022 evalueren we de opgedane ervaringen met de coördinatiefunctie in de organisatie.
	Benutten van krachten in de samenleving.	Samen met onze inwoners en maatschappelijke partners willen wij participatie optimaal vorm geven en faciliteren. De randvoorwaarden daarvoor staan in onze visie op Communicatie, Participatie en Dienstverlening.
	Samenwerking (op de inhoud) tussen de gemeenten van de Leidse regio, op basis van de Toekomstvisie Leidse Regio 2027.	Een belangrijk onderwerp in onze samenwerking is gezamenlijk optrekken op basis van wederzijdse belangen, vertrouwen en respect op regionaal-, provinciaal- en rijksniveau.
	Samenwerking binnen Holland Rijnland.	Per onderwerp zoeken (en vinden) we de optimale maat en schaal van samenwerking. Doel is de beste resultaten behalen. Hierbij vindt afstemming plaats met de Leidse Regio gemeenten.
Samenwerking op inhoud met andere partners.	Wij zoeken per onderwerp de beste vorm van samenwerking. Daarbij maken we de keuze met welke partners de samenwerking wordt gezocht en/of gevraagd.	

Verkiezingen

Op 16 maart 2022 zijn gemeenteraadsverkiezingen. Met deze kosten is in de begroting rekening gehouden. Deze kosten zijn toegenomen als gevolg van toenemende digitale eisen. Ook is er sprake van toenemende druk- en papierkosten voor stempassen, stembiljetten en telformulieren.

B. Dienstverlening

Reisdocumenten

Het aantal aanvragen voor nieuwe reisdocumenten (paspoorten en identiteitskaarten) is vanaf 2019 gedaald. Dat komt door de uitbreiding van de geldigheid voor volwassenen van vijf naar tien jaar. Volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd, hoeven dit pas vanaf 2024 opnieuw te doen. Dit veroorzaakt een 'reisdocumentendip' in de periode 2019 tot en met 2023. Door de toename van het aantal inwoners verwachten we vanaf 2022 wel meer nieuwe aanvragen. Vanaf 2024 krijgen gemeenten te maken met een toename van het aantal aanvragen van reisdocumenten.

Contributies en onderhoudskosten

De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) verhoogde de contributie van € 1.000 naar € 1.780. Het lidmaatschap is noodzakelijk voor actuele informatie over landelijke ontwikkelingen en wetgeving.

De kosten voor onderhoud lopen op, omdat de gemeente steeds meer programmatuur gebruikt.

Wet digitale toegankelijkheid

De Wet digitale toegankelijkheid is een middel om te zorgen dat online informatie en dienstverlening van de overheid voor iedereen toegankelijk is. We sluiten hiermee aan bij Europese richtlijnen. De richtlijnen zijn toegepast op onze nieuwe website. Daarnaast werken we aan onze dienstverleningsformulieren en de toegankelijkheid hiervan.

Blijven werken aan onze goede dienstverlening

In 2021 hebben we de Burgerpeiling en Ondernemerspeiling laten uitvoeren. Vergeleken met 2017 scoorden we nog steeds goed. Vergeleken met andere gemeenten (categorie tot 25.000 inwoners) is Zoeterwoude wederom door inwoners en ondernemers het hoogst beoordeeld op het gebied van dienstverlening. Inwoners geven onze dienstverlening een 7,3 (andere gemeenten tot 25.000 inwoners scoorden een 6,9). In 2017 scoorde Zoeterwoude nog een 7,6. Ondernemers geven ons net als in 2017 een 6,9 (andere gemeenten tot 25.000 inwoners scoorden 6,5). In 2022 werken we onverminderd door voor tevreden inwoners en ondernemers.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
De dienstverlening is klantvriendelijk, vraaggericht en toegankelijk.	Via de communicatiekanalen balie, telefoon, website en sociale media geven we complete, correcte en actuele informatie.	Doorlopend blijven verbeteren van informatie op onze website.
		Omgevingsloket (verder) inrichten.
		Dienstverleningsconcept herijken.
De publieke dienstverlening voldoet aan moderne standaarden.	De systemen voor de digitale infrastructuur zijn beschikbaar.	Op dit moment is er in 2022 geen uitbreiding van de infrastructuur te verwachten.
	We gebruiken de laatste innovaties op het gebied van dienstverlening.	Voor het registreren van gevonden/verloren voorwerpen wordt gebruik gemaakt van PerfectView. Digitale aangifte van geboorte, overlijden en verhuizing is mogelijk.
Goede kwaliteit en betrouwbaarheid van gegevens in de basisregistraties.	Voortzetten deelname Landelijke Aanpak Adreskwaliteit.	Adrescontroles aan huis uitvoeren (weer mogelijk na Corona).
	Deelnemen aan Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI)	Trainingen en bijeenkomsten bijwonen om bewust te zijn. Alert zijn op fraude met documenten.
	Om de kwaliteit en betrouwbaarheid te garanderen wordt gebruik gemaakt van hulpmiddelen.	De beveiligingsprocedures worden beschreven met behulp van Engage. Er is een abonnement op de werkprocessen van de NVVB. Voor het controleren van (buitenlandse) documenten wordt een documentenscanner aangeschaft.
	Het gegevensbeheer en de gegevenskwaliteit van alle basisregistraties (BAG, BRP, BGT, WOZ) continu verbeteren.	Gegevens- en functioneel beheer voortdurend afstemmen en verbeteren met Servicepunt71.

C. Communicatie

Communicatie, Participatie en Dienstverlening staan centraal

We zetten in op 'duurzaam verbinden'. Communicatie en participatie vinden wij heel belangrijk. Doel is om naar vermogen het beste te doen voor de inwoners van Zoeterwoude en andere belanghebbenden. Dat willen we vooral doen door 'dichtbij' te zijn en door het 'samen' te doen. In onze communicatie-uitingen maken we dat ook zichtbaar. Communicatie, participatie en dienstverlening pakken we integraal aan.

Visie op Communicatie, Participatie en Dienstverlening

Onze visie is een strategisch kader, gebaseerd op de missie en kernwaarden van onze gemeente. Het is een dynamisch kader dat we jaarlijks toetsen. Waar nodig stellen we het bij. Het geeft richting. We proberen twee keer per jaar met de begeleidingsgroep bij elkaar te komen. Deze groep bestaat uit medewerkers van de gemeente, de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgever en vier raadsleden. Samen bepalen we de prioriteiten. Minimaal twee keer per jaar koppelt de groep terug aan het MT, het college en de gemeenteraad.

Iedereen communiceert

We communiceren via de telefoon, de mail, social media en ook in een gesprek met een inwoner op straat. Daarbij behandelen wij iedereen zoals wij zelf ook behandeld willen worden en zeggen we wat we doen en doen we wat we zeggen. Ons hiervan bewust zijn en dit actief toepassen vraagt continue aandacht. Zeker in de maatschappij waarin iedereen steeds mondiger wordt. De positie en de rol van communicatie is in 2021 beschreven. Voor 2022 zetten we in op het vergroten van het communicatiebewustzijn binnen de organisatie. Aandachtspunt is het proactief communiceren en zorgen dat belanghebbenden ook tijdens projecten goed betrokken en geïnformeerd blijven.

Zoeterwoude is om van te houden

Zoeterwoude heeft iets unieks in handen: het dorpsgevoel, de zichtbare en voelbare 'trots' op onze gemeente en de sterke betrokkenheid van onze inwoners. De positionering van de gemeente Zoeterwoude is onderdeel van onze Visie op Communicatie, Participatie en Dienstverlening. Vanaf 2021 besteden we hier jaarlijks structureel aandacht aan. Met een speciaal ontwikkelde strategie zetten we de campagne 'Zoeterwoude om van te houden' op verschillende manieren in. Dat doen we door 'te communiceren met beleid'. We bepalen per beleidsthema/project of we de campagne inzetten en zo ja hoe: proactief, actief of passief.

In 2022 realiseren we een sociaal intranet

Al geruime tijd staat regionaal het plan voor het sociaal intranet in de steigers. Dit sociale intranet gaat het contact tussen de collega's binnen eigen gemeente en de regio versterken. Er wordt op dit moment gewerkt aan het selecteren van het juiste model met daarbij de juiste partij voor het uitrollen van dit sociale intranet. De verwachting is dat het sociale intranet in 2022 gerealiseerd wordt.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Versterken van participatie en interactie tussen inwoners, bedrijven, instellingen en de gemeente. Versterken van de communicatie (intern en extern) en de samenwerking.	De samenleving wordt vroegtijdig betrokken en gevraagd mee te denken om belangen in beeld te brengen.	Participatie en dialoog zijn een vast en vanzelfsprekend onderdeel binnen ons werk. We organiseren kleinschalige inloop- en participatiebijeenkomsten. De kaders om mee te denken geven we duidelijk vooraf aan. We adviseren bij beleidsvorming volgens FactorC/FactorZ. Bij elk nieuw beleid/project sluit Team Communicatie vroegtijdig aan en we bepalen samen de communicatie- en participatieaanpak.
	Communicatie en interactie uitbreiden.	Bij de vorm van communicatie en participatie sluiten we zoveel mogelijk aan bij de behoeften van inwoners en andere belanghebbenden. We blijven aandacht geven aan initiatieven uit de samenleving via onze communicatiekanalen. We staan open voor signalen uit de omgeving. Ons college en onze medewerkers staan dichtbij onze inwoners en andere belanghebbenden. We zijn toegankelijk en staan open voor het gesprek. We vergroten het communicatiebewustzijn van onze medewerkers door in een vroeg stadium aan tafel te zitten en door gevraagd en ongevraagd advies. We zetten in op het vergroten van het communicatiebewustzijn van collega's.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
		<p>We monitoren de media en halen zo op wat er in de omgeving speelt. Die informatie gebruiken we voor eventuele bijsturing in de communicatie- en participatieaanpak.</p> <p>Het sociaal intranet zetten we in voor de interne communicatie.</p>
Inwoners, bedrijven en instellingen zijn structureel op de hoogte van wat de gemeente doet.	We communiceren proactief en structureel over verloop en uitkomst van besluitvorming, uitvoering en processen.	<p>Bij projecten besteden we vanaf de start aandacht aan communicatie en participatie. We bespreken samen hoe we de verschillende doelgroepen betrekken en betrokken houden.</p> <p>Onze inwoners vinden ons via een duidelijke ingang (ook digitaal).</p> <p>We bieden de mogelijkheid om onze wekelijkse gemeenteberichten digitaal te ontvangen.</p>
Begrijpelijk, herkenbaar, eenduidig en transparant communiceren.	<p>Alle brieven, teksten en andere communicatiemiddelen schrijven we begrijpelijk en in dezelfde schrijfstijl.</p> <p>We hebben een eenduidige en herkenbare huisstijl.</p>	<p>Brieven en teksten (blijven) voldoen aan onze schrijfafspraken van begrijpelijk schrijven. We coachen en begeleiden onze medewerkers hierin.</p> <p>We bieden sjablonen voor gangbare documenten in huisstijl voor alle medewerkers.</p> <p>Nieuwe medewerkers krijgen een training begrijpelijk schrijven.</p> <p>(Blijven) toetsen of alle brieven en andere communicatiemiddelen voldoen aan de huisstijl.</p> <p>We besteden structureel aandacht aan onze positionering. Daarvoor gebruiken we de campagne 'Zoeterwoude is om van te houden'.</p>

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen / beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streefwaarde
Lokale kengetallen					
Aantal Koninklijke onderscheidingen vrouw/man	0 / 2	4	1	nrb	2/2
Aantal uitgereikte Zoeterwouds Complimenten	0	0	0	nrb	--
Aantal uitgereikte Gouden Klavers	0	1	0	nrb	1
Aantal formeel ingediende klachten van burgers	0	2	nrb	nrb	0
Aantal bezwaarschriften (deels) gegrond	21	0	nrb	nrb	0
Aantal bezwaarschriften ongegrond	2	21	nrb	nrb	0
Aantal afgegeven paspoorten	387	208	300	300	300
Aantal afgegeven Nederlandse identiteitskaarten	315	262	300	300	300
Aantal afgegeven rijbewijzen	1.189	930	1.000	1.000	1000
Aantal adresonderzoeken	30	35	25	25	25
Aantal naturalisaties	16	21	15	15	15
Aantal huwelijken en geregistreerde partnerschappen	41	42	40	40	40
Aantal vestigingen uit het buitenland	34	35	50	35	35

Financieel overzicht

Bestuur en Dienstverlening bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Bestuursondersteuning	Lasten	996	1.040	943	937	931	931
	Baten	-2	0	0	0	0	0
Saldo		993	1.040	943	937	931	931
Burgerzaken	Lasten	207	244	224	227	220	220
	Baten	-94	-77	-57	-57	-85	-85
Saldo		114	167	167	170	135	135
Generieke digitale infrastructuur	Lasten	34	88	104	102	102	102
	Baten	0	-2	-2	-2	-2	-2
Saldo		34	87	102	101	101	101
Programma	Lasten	1.237	1.372	1.271	1.267	1.253	1.253
	Baten	-96	-78	-59	-59	-86	-86
Saldo van baten en lasten		1.141	1.293	1.212	1.208	1.167	1.167

Financiële toelichting

In 2022 dalen de geraamde baten en lasten met € 81.000 ten opzichte van 2021. Niet alleen de lasten dalen met € 101.000, ook de baten dalen met € 19.000. Deze verschillen zijn het gevolg van de volgende mutaties:

Bestuursondersteuning

De kosten voor Bestuursondersteuning zijn in 2022 gedaald met € 97.000 ten opzichte van 2021. In 2021 was er een incidenteel budget van € 100.000 voor het aanvullen van de reservering voor te betalen pensioenen van gewezen wethouders en € 20.000 voor het doelmatigheidsonderzoek. In 2022 is de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland, inclusief de Tijdelijke Werkorganisatie Jeugd verhoogd met € 12.000 en is het budget van accountantskosten met € 15.000 verhoogd vanwege extra controlewerkzaamheden voor een aantal nieuwe subsidieregelingen en onvoorzien meerwerk bijvoorbeeld voor mogelijke afwikkeling van de tijdelijke steunmaatregelen voor corona.

Burgerzaken

De lasten en baten van Burgerzaken dalen met € 20.000 als gevolg van de verlenging van de geldigheidsduur van reisdocumenten en paspoorten / identiteitskaarten. Hiedoor ontvangen wij minder opbrengsten uit leges, maar zijn ook de kosten lager.

Andere mutaties binnen dit programma zijn het gevolg van effecten in het meerjarenbeeld, waaronder bijstelling van kapitaalslasten, interne verrekeningen, indexering salarislasteren en overige kleinere verschillen.

Het Regionaal Investeringsfonds (RIF) van Holland Rijnland bestaat sinds 2008 en heeft als doel om de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio te verbeteren. De bijdrage van Zoeterwoude bedraagt sinds 2008 jaarlijks € 164.500. In de begroting van Holland Rijnland zijn de diverse regionale projecten nader opgenomen en toegelicht.

Het jaar 2022 is het laatste jaar met een bijdrage aan het investeringsfonds. De totale bijdrage aan het investeringsfonds bedraagt voor de gehele looptijd € 2.467.500.

Bestuur en Dienstverlening

Jaar	Omschrijving	Invest.- bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Bijdrage Regionaal Investeringsfonds 2022	€ 164.500	€ 70.590	€ 70.300	€ 70.000
2023	-				

2.1.2 Openbare Orde en Veiligheid

Portefeuillehouder burgemeester F.Q.A. van Trigt.

Omschrijving van het programma

Het programma Openbare Orde en Veiligheid omvat de activiteiten voor integrale veiligheid, brandweer zorg, rampen- en crisis bestrijding, politiezaken en de uitvoering van bijzondere wetten en de Algemene Plaatselijke Verordening. Daarbij worden andere beleidsvelden zoals jeugd- en ouderenzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening en milieu en verkeer betrokken.

A. Beleidsterrein fysieke veiligheid

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
De inwoners van Zoeterwoude voelen zich veilig en betrokken bij de veiligheid.	De gemeente is een veilige woon- en leefomgeving voor en met inwoners en bedrijven. Inwoners vervullen daarin zelf een belangrijke rol.	Bewoners en bedrijven zijn betrokken bij veiligheid. In het integraal veiligheidsbeleid zijn onderwerpen en acties benoemd waar aandacht voor wordt gevraagd (onder andere diefstal en ondermijning). Bij een incident wordt snel actie ondernomen en zijn bewoners betrokken.
Bij een ramp/incident zijn bewoners zoveel mogelijk zelfredzaam. Men is bereid zich actief in te zetten, samen met professionals en de gemeente.	Inzet bij rampen gericht op zelfredzaamheid. De gemeente heeft de zorg voor burgers die niet zelfredzaam zijn.	Onderhoud planvorming, training en oefening voor een professionele crisisorganisatie.
Optimale preventie en aanpak branden, rampen en crisis. Werken aan een slagvaardige gemeentelijke crisisorganisatie .	Inzet bij crisis en rampen.	Versterking van de intergemeentelijke samenwerking aan de hand van het jaarplan Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC). De vakbekwaamheid wordt op peil gehouden door het volgen van opleidingen, trainingen en oefeningen. Er komt een interactieve digitale omgeving waarin inzicht in vakbekwaamheid en registratie is geborgd. De inzet van crisiscommunicatie is slagvaardig, robuust en voorspelbaar. Deze wordt ingezet volgens drie strategieën: informatievoorziening, betekenisgeving en schadebeperking.
Naleving van de regels Fysieke leefomgeving door burgers en bedrijven.	Toezicht door de BOA in de openbare ruimte. Administratief afhandelen van klachten door de BOA.	Zie paragraaf 2.2.8 Handhaving.

B. Beleidsterrein sociale veiligheid

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Beperken criminaliteit.	Door Veiligheidshuis: herhaling terugdringen. Overlast en criminaliteit verminderen.	Personen met een (hoog) veiligheidsrisico bespreken.
		Aandacht voor regionale jeugdnetwerken, mensenhandel en aanpak geweld afhankelijkheidsrelaties.
	Veiligheid in de regio vergroten door aanpak van ondermijning.	Aandacht voor bewustwording medewerkers, burgers en bedrijven over de problematiek van ondermijning.
		Samenwerking met het RIEC. ¹

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
		Delen van kennis en expertise op het gebied van de aanpak van ondermijning in het lokaal signaleringsoverleg en de regionale ondermijningstafel district F.
	Uitvoeren Bibob onderzoeken (Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur).	Onderzoeken uitvoeren naar (de achtergronden van) de aanvrager van een vergunning of subsidie of een partij die een vastgoedovereenkomst aangaat waar de overheid ook partij bij is. Doel is het voorkomen van misbruik van de vergunning, subsidie of vastgoedovereenkomst.
	Terugdringen van fraude.	Actief contact houden met: <ul style="list-style-type: none"> - meld misdaad anoniem; - landelijke aanpak adreskwaliteit; - landelijke stuurgroep interventieteams; - informatieknooppunt zorgfraude.
	Vermindering van woninginbraken.	Op basis van het integraal veiligheidsbeleid communiceren over het belang van goed hang- en sluitwerk.
Beperken overlast.	Samenwerking Zorg- en Veiligheidshuis.	Samenwerking met partners uit de strafrechtketen, bestuursketen en zorg- en veiligheidsketen om overlast, onveiligheid en criminaliteit aanpakken.
	Beperken jeugdoverlast.	Burgers informeren over mogelijkheden om jeugdoverlast te melden.
Betrekken burgers bij veiligheid.	Communicatie optimaliseren.	Op basis van het integraal veiligheidsbeleid communiceren over diverse onderwerpen, zoals preventie, overlast en criminaliteit.
Onveilige plekken.	Goed beheer van groen en openbare ruimte.	Bij de aanleg en het beheer van openbare ruimte en groen rekening houden met gevoelens van veiligheid.
Burenruzie	Signalering van burenruzies ter voorkoming van escalatie van conflicten.	Samenwerking tussen gemeente, politie, woningbouwcorporatie en een mediator. In overleg met de gemeente kan professionele buurtbemiddeling ingezet worden.

¹ In het RIEC (Regionaal Informatie en Expertisecentrum) werken overheden samen om criminele organisatiestructuren aan te pakken. Een team van analisten, juristen en criminologen biedt gespecialiseerde kennis die individuele partners niet altijd in huis hebben.

C. Beleidsterrein privacy/informatiebeveiliging

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Informatiebeveiliging verbeteren door continuïteit van de informatie en de informatievoorziening te waarborgen en de eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten tot een acceptabel, vooraf bepaald niveau te beperken.	Regelgeving optimaliseren en bewustwording vergroten.	Beveiliging van onze systemen bovengemiddeld op orde houden.
		Up-to-date houden van applicaties/systemen en tijdig vervangen van verouderende applicaties/systemen.
		E-learning uitbouwen naar afdelings specifieke programma's.
Privacy waarborgen.	Zorg voor privacy verankeren en verantwoordelijkheid beleggen.	Doorlopende bewustwordingssessies en risico analyses (DPIA).
		Het vastleggen van domeinspecifieke privacybeleidsstukken, autorisatiematrixen en de controle daarop.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
De gemeente is verantwoordelijk voor gegevensbescherming, privacy en informatieveiligheid in de keten van het verwerken van persoonsgegevens.	De gemeente voldoet aan de verplichtingen volgens de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).	Het verder in kaart brengen van informatiestromen. Controle van de (verwerkers) overeenkomsten.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streefwaarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹ totaal misdrijven			25,27	< 33,41	< 33,41
Verwijzingen Halt inwoners 12-17 jaar ²	264	259	250*	nmb	<200
Harde kern jongeren (12-24 jaar) ²	0	0	nmb	nmb	-
Winkeldiefstallen ^{3,4}	0,2	0,2	0,2*	nmb	-
Geweldsmisdrijven ³	1,6	2,3	2,0*	nmb	-
Diefstallen uit woning ³	1,3	1,2	1,2*	nmb	-
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) ³	2,7	2,8	2,7*	nmb	-
Lokale kengetallen					
Geregistreerde woninginbraken	11	10	12	nmb	-
Geregistreerde inbraken bedrijven/instellingen/scholen/sportcomplexen	10	10	5	nmb	-
Toename veiligheid (Bron: Veiligheidsmonitor politie)	gunstig	gunstig	gunstig	nmb	uitstekend
Percentage deelnemers Burgernet percentage inwoners	10,0	10,0	nmb*	nmb	>10
Aantal datalekken gemeld aan Autoriteit Persoonsgegevens	0	0	0	nmb	0

1 www.waarstaatjegemeente.nl per 10.000 inwoners. Geen info 2019 en 2020. Streefwaarde = Nederland

2 per 10.000 jongeren.

3 per 1.000 inwoners.

4 * begroting gebaseerd op basis van laatst bekende cijfers

Financieel overzicht

Openbare Orde en Veiligheid bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Openbare orde en veiligheid	Lasten	804	843	856	853	850	851
	Baten	-18	-4	-4	-4	-4	-4
Saldo		786	838	851	848	845	847
Programma	Lasten	804	843	856	853	850	851
	Baten	-18	-4	-4	-4	-4	-4
Saldo van baten en lasten		786	838	851	848	845	847

Financiële toelichting

In 2022 zijn de baten en lasten van het programma € 13.000 hoger dan in 2021. Dit komt grotendeels doordat de bijdrage aan de Veiligheidsregio Hollands-Midden is toegenomen met € 9.000.

2.1.3 Groene Leefomgeving

Portefeuillehouders wethouder A. de Gans en wethouder R.F. Bouter.

Omschrijving van het programma

Dit programma omvat de onderdelen Landschap en cultuurhistorie, Openbaar groen, Biodiversiteit, Recreatie en spelen, Ondernemers en Duurzaam.

A. Landschap en Cultuurhistorie

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Behoud van het agrarische werklandschap.	Bescherming van het landschap in beleid, beheer en communicatie.	Waar wenselijk/nodig participeren in regionale ontwikkelingen vanuit de provincie/Holland-Rijnland/ Leidse Ommelanden en Hart van Hollandgemeenten.
		Ontwikkelen van draagvlak binnen en buiten de gemeente. Zichtbaar maken van de agrarische hoofdtaak.
Behoud van de cultuurhistorische waarden.	Bescherming van de cultuurhistorische landschapswaarden en bouwwerken in beleid, beheer en communicatie (draagvlakontwikkeling).	Mogelijkheden onderzoeken om Zoeterwoude te koppelen aan de verschillende Limesroutes voor wandelen, fietsen en varen. Deze routes lopen door en vlak langs Zoeterwoude.
		Waar mogelijk en wenselijk deelnemen aan (regionale) initiatieven en/of deze faciliteren.
	Uitvoering monumentenbeleid (programma 6 Cultuur, Sport en recreatie).	Op verzoek groenadvies geven aan eigenaren en intern bij het beoordelen van aanvragen.

B. Openbaar groen

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Duurzame instandhouding van het openbaar groen.	Dagelijks beheer op orde.	Conform het beheerplan groen.
	Vervanging van beplanting waar nodig.	Conform het beheerplan groen.

Beheer openbaar groen

Beheer van het openbaar groen is gericht op het in stand houden van de bestaande inrichting van de openbare ruimte op een vastgesteld kwaliteitsniveau. De openbare ruimte voldoet daarin blijvend aan de daaraan te stellen functionaliteitseisen. Beheer is dus conserverend, maar speelt in op veranderende omstandigheden. Naast het fysieke onderhoud gaat het ook om activiteiten als voorbereiding, toezicht, inspectie, monitoring, bijhouden van het beheersysteem en contacten onderhouden met inwoners/gebruikers.

Onderhoud openbaar groen

Onderhoud is de fysieke uitvoering van maatregelen. Voor groen en bomen maken we onderscheid in verzorgend onderhoud (onkruid en zwerfvuil verwijderen) en technisch onderhoud (snoeien, dunnen, knippen, maaien). Voor de instandhouding van het areaal aan groen en bomen is het onderhoud van groot belang. Met onderhoud maken we het mogelijk dat het groen optimaal blijft functioneren tot het einde van de levensduur.

Vervanging openbaar groen

Aan het einde van de levensduur moet het groen worden vervangen. Het moment van vervanging van openbaar groen of bomen kan de aanleiding zijn om herinrichting van de openbare ruimte te overwegen. Waar mogelijk doen we dit in samenhang met vervanging of groot onderhoud van verhardingen en andere beheerobjecten. Bij de vervanging van groen en bomen wordt ook gekeken naar de ondergrondse en bovengrondse beschikbare ruimte.

C. Biodiversiteit

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Het vergroten van biodiversiteit in Zoeterwoude.	Projecten uitvoeren waarin doelstellingen op het gebied van biodiversiteitsvergroting behaald worden.	Gemeentelijk groenvakken: bij zowel nieuwe vakken als vakken die aangepast worden, planten we beplanting die de biodiversiteit verhoogd.
		Project 'Versterken bijenlint/biodiversiteit Weipoort-Zoetermeerse Plas'.
		Bijvriendelijke initiatieven van de inwoners, ondernemers en bedrijven waar mogelijk faciliteren.
		Bijdrage leveren aan het project 'Behoud van het genetische diversiteit van houtachtige' (Groene Cirkels).
		Inhoud geven aan de intentieverklaring VCA (Voluntary Conservation Area).

D. Ondernemers

Zoeterwoude steunt de agrarische ondernemers in het buitengebied. Wij zijn een agrarische gemeente met vooral melkveehouderijen. Deze bedrijven maken veelal nog deel uit van de historische bouwlinten en zijn kenmerkend voor het landschap en de streek. Recreanten genieten daarvan.

De agrarische ondernemers hebben te maken met veel vraagstukken, zoals de aanpak van stikstof, bodemdaling en verduurzaming van de productie. De transitie naar en meer duurzame landbouw is nodig. Waar mogelijk en wenselijk ondersteunen wij dit en zoeken we samen in de regio naar oplossingen voor het agrarisch veenweidegebied.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
De ondernemers in het landelijk gebied krijgen 'ruimte' om hun bedrijfsvoering rendabel te houden. De 'ruimte' die hiervoor nodig is moet passend zijn in het landschap, het coalitieakkoord en de geldende wet- en regelgeving.	Agrarische ondernemers ondersteunen bij de landbouwtransitie 2030-2040, voortbordurend op landelijk en provinciaal beleid en de resultaten van de visie Natuurlijke Leefomgeving Hart van Holland.	Samenwerking via de Groene Alliantiegemeenten bevorderen. Met aandacht voor de natuurinclusieve landbouw, biodiversiteit (flora en fauna) en (extensieve) recreatie.
		Samen met de gemeente Alphen aan den Rijn de mogelijkheden onderzoeken voor een regionale, integrale aanpak van het agrarisch veenweidegebied.
		Uitvoeren uitvoeringsprogramma 2.0 Landschapstafel Leidse Ommelanden en Groenprogramma Holland Rijnland 2021-2025.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
	De gemeente ondersteunt groene, recreatieve initiatieven van ondernemers, passend binnen het Programma Groene Leefomgeving (financieel en/of faciliterend).	Versterken van het netwerk van recreatieve Zoeterwoudse ondernemers vanuit een faciliterende en verbindende rol.
		Stimuleren en faciliteren van passende ondernemersinitiatieven. Waar passend initiatieven meefinancieren.
	De gemeente participeert in overleggen waarin ondernemers uit het buitengebied vertegenwoordigd of ondersteund worden.	Continuering van overleg Stuurgroep Groen.

E. Recreatie en spelen

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Zoeterwoude is aantrekkelijk voor (dag)recreanten.	Zoeterwoude is toegankelijk en aantrekkelijk voor fiets-, wandel-, vaar- en skeelerverkeer.	Website en facebookpagina www.ontdekzoeterwoude.nl beheren, onderhouden en promoten.
		Versterken recreatief vaarnetwerk via Leidse Ommelanden en Holland Rijnland
		Limes routes: ontwikkelingen volgen en zo mogelijk aanaken.
	Er is draagvlak voor behoud van het landelijk gebied van Zoeterwoude bij omwonenden en recreanten.	Actief communiceren over de behaalde resultaten in de Groene Leefomgeving.
Er zijn voldoende speelplekken op de juiste plaats.	Uitvoering actieplan Spelen: Jaarlijks voeren we een aantal acties uit de meerjarenplanning van het Speelplan uit. De acties zijn erop gericht het aantal en de inrichting van de speelplekken goed te laten aansluiten op het aantal en de leeftijd van de omwonende kinderen.	De speeltuin aan de Wapstraat krijgt begin 2022 een nieuwe inrichting. Dit lift mee met het project Westwoud fase 5. Dit is onderdeel van de reconstructie van de gehele buitenruimte van de Wapstraat. Speeltuin Alkemadestraat volgt in de loop van 2022.
		Bloemenweide-noord krijgt een kunstgrasveld en een natuurlijke speelplek. Dit nemen we gelijk mee bij de inrichting van de buitenruimte rond de nieuwbouw.
		In project Zwethof maken we een nieuwe natuurspeeltuin.
		De speelplek aan de Schenkelweg verplaatsen we richting de entree van het bibliotheekgebouw. Ook geven we het een nieuwe inrichting. Er komen appartementen in het gebouw. Dit vraagt om herinrichting van de buitenruimte rondom het gebouw.
	Bij de herinrichting van de openbare ruimte besteden we aandacht aan de informele speelruimten. Aandachtpunten zijn aantrekkelijk en toegankelijk groen, bespeelbare verharding en veilig water.	Herinrichtingsplannen voor de openbare ruimte toetsen we aan speelmogelijkheden en veiligheid voor spelende kinderen.
	Gebruikers en buurtbewoners denken mee over de plannen.	Bij alle bovenstaande plannen zijn of worden de omwonenden betrokken.

Onze basis voor recreatie, promotie en samenwerking met ondernemers is goed

De recreatieve infrastructuur is de laatste jaren verder uitgebreid. We ontwikkelden samen met ondernemers nieuwe fiets- en wandelroutes en maakten de website www.ontdekzoeterwoude.nl. Dit beleid wordt voortgezet.

F. Duurzaam (beheer)

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Duurzame ondernemers.	Waar mogelijk samenwerken met ondernemers en afspraken maken over duurzame inrichting en beheer van de Groene leefomgeving.	Inzet van communicatie en de website www.zoeterwoudegaatgoed.nl om duurzaam gedrag te stimuleren. Proactieve, ondersteunende en faciliterende rol van de gemeente, bijvoorbeeld bij zonnepanelen op agrarische daken.
Duurzame inwoners.	Uitvoering geven aan de duurzaamheidsagenda.	Inzet van communicatie en de website www.zoeterwoudegaatgoed.nl om duurzaam gedrag te stimuleren met aandacht voor citizen science projecten, onderzoek Naturalis en klimaatadaptatie.
Duurzame gemeente.	Uitvoering geven aan de duurzaamheidsagenda.	Verwerking van Zoeterwouds bermmaaisel tot papier en mogelijke andere producten.

Kengetallen en Financieel overzicht

Groen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Landschap en cultuurhistorie	Lasten	3	8	7	7	7	7
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		3	8	7	7	7	7
Openbaar groen beheer en onderhoud	Lasten	639	684	691	682	690	692
	Baten	-6	-10	-10	-10	-10	-10
Saldo		633	674	680	671	680	682
Biodiversiteit	Lasten	143	50	40	38	38	38
	Baten	-110	0	0	0	0	0
Saldo		33	50	40	38	38	38
Recreatie en spelen	Lasten	143	175	127	144	130	133
	Baten	-7	0	0	0	0	0
Saldo		137	175	126	144	130	132
Ondernemers	Lasten	23	21	17	16	16	16
	Baten	-7	0	0	0	0	0
Saldo		15	21	17	16	16	16
Duurzaamheid	Lasten	18	32	25	23	23	23
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		18	32	25	23	23	23
Programma	Lasten	969	972	906	910	904	909
	Baten	-130	-11	-11	-11	-11	-11
Saldo van baten en lasten		839	961	895	899	894	899

Financiële toelichting

De uitgaven voor het programma Groene Leefomgeving dalen in 2022 met € 66.000.

Dit hangt met name samen met een aantal incidentele projectbudgetten in 2021 voor de Leidse Ommelanden (LOL), zoals de Elfenbaan en de Rijnkeke Boulevard voor een bedrag van € 30.000. Verder was het beheerbudget voor Spelen in 2021 € 26.000 hoger dan in 2022 zoals opgenomen in het beheerplan Spelen.

Verder verhogen wij het budget groen voor het uitmaaien van de watergangen. Deze werkzaamheden zijn de afgelopen jaren betaald uit het budget voor groenonderhoud. Bij het opstellen van de beheerplannen in 2020 is daardoor in de berekeningen van het benodigde budget geen rekening gehouden met de kosten voor het maaien, verzamelen en afvoeren van de sloten. Hierdoor verhogen wij het budget voor groenonderhoud met € 22.000.

De overige mutaties in het programma zijn het gevolg van de bijstelling van kapitaallasten, interne verrekening, indexering van salarislasten en andere kleinere mutaties.

Groene Leefomgeving

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Renoveren en omvormen openbaar groen 2022	€ 126.000	€ 3.780	€ 3.760	€ 3.750

Jaar	Omschrijving	Invest.- bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2022	€ 25.000	€ 1.790	€ 1.780	€ 1.780
2023	Renoveren en omvormen openbaar groen 2023	€ 126.000		€ 3.780	€ 3.760
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2023	€ 32.000		€ 2.290	€ 2.280
2024	Renoveren en omvormen openbaar groen 2024	€ 126.000			€ 3.780
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2024	€ 40.300			€ 2.890
2025	Renoveren en omvormen openbaar groen 2025	€ 126.000			
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2025	€ 40.300			

2.1.4 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Portefeuillehouder wethouder R.F. Bouter.

Omschrijving van het programma

Dit programma gaat over de gemeentelijke activiteiten voor het beheer en onderhoud van wegen, pleinen, kunstwerken, waterwegen en openbare verlichting. Daarnaast bevat dit programma het beleid voor het verkeer en vervoer binnen de gemeente.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Actuele beheerplannen.	Areaal (gebied) is inzichtelijk.	Verder optimaliseren van gegevens en gebiedsoverdrachten in kaart brengen.
	Gelijkwaardige beheerplannen voor alle disciplines.	Opstellen uniforme beheerplannen. Verkeersveiligheidsplan verder uitvoeren.
Overzicht integrale projecten.	Lijst met geplande (integrale) projecten.	Opstellen lijst met meerjaren doorkijk.

A. Wegen, straten en pleinen

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Duurzame en veilige instandhouding van het wegenareaal.	Het tijdig uitvoeren van onderhoud aan de gemeentelijke wegen. De basisnorm is kwaliteitsniveau B van het CROW.	Het uitvoeren van groot en klein onderhoud op basis van visuele inspecties en meldingen.
	Effectieve gladheidsbestrijding ter voorkoming van ongevallen en aansprakelijkheidsstellingen.	Uitvoeren van preventieve strooiacties met behulp van een eigen gladheidsmeldsysteem.

Het ambitieniveau voor de onderhoudskwaliteit van de wegen is het niveau B conform de kwaliteitscatalogus van CROW (niveau Basis)

De gemeente Zoeterwoude zorgt voor veilige wegen, afgestemd op het gebruik door de diverse verkeersdeelnemers. Hierbij is extra aandacht voor de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor zwakkere verkeersdeelnemers zoals mindervaliden.

Door het tijdig uitvoeren van onderhoud krijgen en behouden wij het kwaliteitsniveau B (basis) als het gaat om de staat van de wegen. Door het maken van een goede afweging tussen klein onderhoud, groot onderhoud en vervangen, beheren wij ons areaal op efficiënte wijze.

Bij de uitvoering van beheer en onderhoud maken we gebruik van duurzame strategieën. Hierbij streven we naar hergebruik van materialen.

Bij vervanging en nieuwbouw streven we naar een uniform materiaalgebruik.

Waar mogelijk werken we bij projecten samen met andere afdelingen, beheerdisciplines en maatschappelijke partners. Dit doen we om synergievoordelen te halen, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie.

Wij betrekken bewoners bij het beheer en onderhoud. Dit doen we door inwoners te informeren over werkzaamheden. Ook leggen we in de voorbereidingsfase van herinrichtingsprojecten het ontwerp ter toetsing aan de bewoners voor.

Bij grootschalige reconstructies of herstructurering beoordeelt de gemeente per project aan welke opgaven voor de leefomgeving (zoals energietransitie, vergrijzing, klimaat) invulling moet worden gegeven en op welke wijze

---

deze invulling moet plaatsvinden. Waar nodig schrijven we inrichtings- en/of uitvoeringseisen voor waarmee we de invulling van deze thema's borgen.

Het straatmeubilair moet schoon, heel en veilig zijn

Het straatmeubilair in Zoeterwoude wordt in eerste instantie onderhouden op functionaliteit. Het moet functioneel en veilig in gebruik zijn. De inrichting van straatmeubilair is afgestemd op de functie van het gebied en belemmert de gebruikers zo min mogelijk.

Functionaliteit van het straatmeubilair staat voorop. Afhankelijk van het type gebied waarin het object staat, voeren we meer of minder onderhoud uit. Straatmeubilair in centrumgebieden onderhouden we door de hoge gebruikslast vaker dan straatmeubilair in het buitengebied. Dit wordt ingeschat door de eigen dienst van de gemeente.

Zodra de kwaliteit van een object niet meer voldoet aan de kwaliteitsambitie van de gemeente voeren we (verzorgend) onderhoud uit. We maken afwegingen op het gebied van beschikbaar budget, noodzaak tot ingrijpen, effect van het onderhoud en de leeftijd van het object bij het bepalen van het onderhoud en/of vervanging en het uitvoeringsjaar.

Straatmeubilair wordt zo geplaatst dat de veiligheid van de openbare ruimte niet in het geding komt. Objecten langs wegen en fietspaden moeten voldoende zichtbaar zijn voor de gebruikers. Objecten op trottoirs moeten de doorgang van de gebruikers niet belemmeren.

Bij het (her)inrichten van de openbare ruimte houden we rekening met kwetsbare en belangrijke groepen in de samenleving zoals ouderen, mindervaliden en kinderen.

We volgen de minimale eisen van duurzaam inkopen bij vervanging of renovatie van straatmeubilair.

B. Openbare verlichting

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Het openbare leven bij duisternis goed en veilig laten functioneren.	Uitvoering beleid- en beheerplan.	Beheer en onderhoud op orde.
		Areaal op orde.
Duurzame instandhouding van de openbare verlichting.	Versnelde toepassing energiezuinige LED-lichtbronnen (LED-transitie).	Vervanging van diverse armaturen en lampen.
	Invulling circulariteit.	Levensduurverlenging van materialen.
		Verantwoorde verwerking van verwijderde materialen.

Vanuit de duurzaamheidsambitie voeren we in de periode 2020-2023 het volledige areaal openbare verlichting uit met nieuwe lichttechnologieën zoals led-lichtbronnen

Led-lichtbronnen zijn op dit moment de meest betrouwbare energie-efficiënte en onderhoudsarme lichtbronnen. Naar verwachting is hiermee een energiebesparing van minimaal 50% te behalen ten opzichte van de huidige conventionele lampen. Door de meer gerichte lichtbundels die deze lichtbronnen produceren, wordt ook de lichtvervuiling en lichtverstrooiing beperkt. Waar mogelijk dimt de gemeente tijdens de late avond en nachtelijke uren de verlichting. Met het uitvoeren van de ledtransitie komt de gemeente tegemoet aan de doelstellingen voor de openbare verlichting uit het energieakkoord.

Veiligheidsrisico's door een slechte staat van de openbare verlichting zijn tot een minimum beperkt

De wettelijke aansprakelijkheid maakt dat deze taak een wettelijke grondslag kent. Om de veiligheid te borgen vervangt de gemeente verouderde en verslechterde objecten tijdig. Wij zorgen ervoor dat de elektrische installaties aan de gestelde veiligheidseisen voldoen. Dat doen we door het periodiek uitvoeren van inspectie van transformatorhuisjes en het verhelpen van gebreken.

C. Kunstwerken

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Duurzame instandhouding van de civieltechnische kunstwerken.	Dagelijks beheer op orde.	Het uitvoeren van groot en klein onderhoud op basis van visuele inspecties en meldingen.
		Uitvoeren werkzaamheden conform meerjarenplanning.

Beheer en onderhoud

In de beheerplannen openbare ruimte 2020 is door de ambtelijke werkgroep een ambitieniveau bepaald. Het ambitieniveau voor de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte is het niveau B conform de kwaliteitscatalogus van CROW (niveau Basis).

Het ambitieniveau realiseren we door:

- beheer met name te richten op het veilig laten functioneren van de civieltechnische kunstwerken;
- te zorgen voor een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer;
- waar mogelijk natuurlijke oevers (NO) of natuurvriendelijke oevers (NVO) toe te passen;
- waar mogelijk onbeschilderd hout toe te passen. Hiermee voorkomen we (ook) toekomstige maatregelen en besparen we kosten.

D. Verkeer

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Goede inrichting van het wegennet en goede organisatie van het verkeer. Dat betekent dat we voldoen aan de eisen met betrekking tot verkeersveiligheid, bereikbaarheid, gezondheid, leefbaarheid, inclusiviteit en duurzaamheid.	Afstemming met en belangenbehartiging bij andere overheden.	Regionale afstemming en overleg (o.a. Holland Rijnland, Politie, verkeersoverleg, Rijkswaterstaat).
	Projecten voorbereiden en begeleiden.	Uitvoering maatregelen uit verkeers- en vervoersplan in samenwerking met deze andere overheden en belangengroepen.
		Planvorming brandstoftransitie/ elektrificatie op basis van laadpalenbeleid.
		Maatregelen uit het Verkeersveiligheidsplan vertalen naar projecten en activiteiten: - Weipoortseweg - Watertje - Hoge Rijndijk ter hoogte van de Rijneke boulevard
Beleid en uitvoeringsprogramma's maken op het gebied van verkeer en vervoer.	Regionaal en integraal afgestemd beleid (o.a. in samenwerking met bedrijven en werkgevers).	

Veiligheid en duidelijkheid staat voorop in het verkeer

Het is van groot belang dat iedere verkeersdeelnemer veilig gebruik kan maken van de openbare wegen. Daarvoor is duidelijkheid en eenduidig verkeersbeleid noodzakelijk. Het programma Verkeer richt zich hierop. Vanuit het programma voeren we verschillende activiteiten uit.

De mobiliteit en het verkeer moet veiliger

Vanuit verkeersveiligheid is er overleg met Regionaal Overleg Verkeer (ROV), Holland Rijnland, Politie en Rijkswaterstaat. Bij het ROV gaat het om regionale acties en (school)campagnes ten behoeve van verkeersveiligheid, zoals de BOB-campagne of spandoeken "Wij gaan weer naar school!". Met Holland Rijnland bespreken we de verkeersveiligheid en subsidies voor maatregelen. Voor de Hoge Rijndijk wordt een projectleider ingezet om de verschillende maatregelen tot uitvoer te brengen in samenwerking en overleg met de betrokken partijen.

De mobiliteit en verkeer moet duurzamer

De verduurzaming van mobiliteit hangt sterk samen met andere strategieën zoals de Regionale Energie Strategie (RES) en de ruimtelijke ontwikkelagenda. Die claimen ook noodzakelijke ruimte waardoor er minder ruimte voor mobiliteit beschikbaar is. Ook behoud van karakteristiek groen blijft noodzakelijk. Ruimte is maar één keer beschikbaar.

Uitvoering van de plannen

De punten uit het verkeersveiligheidsplan zoals de Weipoortseweg en de Hoge Rijndijk komen in 2021, 2022 en 2023 in uitvoering. Fietsmaatregelen worden deels al in 2021 en verder in 2022 uitgevoerd.

Werkgeversaanpak krijgt vanuit Holland Rijnland in 2022 meer aandacht om tot een plan te komen met werkgevers. Vanuit Zoeterwoude is er eind 2021 een plan dat in 2022 in uitvoering gaat. Daarbij maken we gebruik van digitale kaarttools om de mobiliteitseffecten te prognotiseren zodat er vooraf inzicht is in wat het oplevert.

E. Watergangen

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Duurzame instandhouding beschoeiingen.	Het vervangen van beschoeiing volgens het beheerplan.	We vervangen de beschoeiing aan de Kalmoeslaan. Dit lift mee met het project Bloemenweide-noord.
		We vervangen de beschoeiing aam de Zonnegaarde. Dit lift mee met de reconstructie buitenruimte Zonnegaarde.
		We halen de oude beschoeiing van het Nassaupad weg en maken een natuurlijke oever.
	Waar mogelijk omvormen naar natuurlijke oevers.	Dit doen we langs het Nassaupad
Duurzame instandhouding water.	Zorgdragen voor uitvoering van de baggercyclus.	We stellen een raamcontract op voor baggeren. We baggeren in 2022 1/10 deel van de Zoeterwoudse sloten.

Duurzame instandhouding beschoeiingen

Biodiversiteit staat hoog in het vaandel bij de gemeente Zoeterwoude. Bijvoorbeeld door de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Natuurvriendelijke oevers zijn oevers die niet alleen een waterkerende functie hebben, maar ook rekening houden met de natuur en het landschap. Planten en dieren voelen zich hier meer thuis dan bij een traditionele (verharde) oever. Een natuurvriendelijke oever biedt een plek voor meer planten en dieren wat op zijn beurt weer positieve effecten heeft op de waterkwaliteit. Daarnaast is de esthetische waarde van natuurvriendelijke oevers veelal hoger dan dat van de traditionele oevers.

Het doel van de gemeente is waar mogelijk natuurvriendelijke oevers te realiseren en bestaande natuurvriendelijke oevers te behouden en beschermen. Waar beschoeiing aan vervanging toe is, maar deze niet noodzakelijk is voor de instandhouding van de oever, wordt de oever omgevormd naar een natuurlijke oever. Dit is een oever die niet de naam natuurvriendelijke oever mag hebben, maar wel zo gedimensioneerd is dat de oevervegetatie voor stevigheid zorgt.

Duurzame instandhouding water

De gemeente Zoeterwoude vindt het belangrijk om de watergangen te baggeren. De baggerwerkzaamheden zijn enerzijds van belang om zo te voldoen aan de wettelijke onderhoudsplicht die bij de keur van het Hoogheemraadschap geregeld is. Ook hebben baggerwerkzaamheden effect op de kwaliteit van het water. Te ondiep water heeft een negatieffect op de waterkwaliteit. Zo beperkt ondiep water het zelfreinigend vermogen van het water, zorgt het voor vissterfte en botulisme. Dit zijn effecten die ook nadelig zijn voor de inwoners van Zoeterwoude.

Het onderhoud van de watergangen wordt bij voorkeur door de gemeente zelf gedaan. De gemeente baggert de watergangen en de kosten worden verhaald op de overige onderhoudsplichtigen. In het landelijk gebied wordt in overleg met de particulier (en voor zover de kwaliteit van de bagger dit toelaat) de uitkomende specie veelal op percelen van particulieren gedeponeed. Het werk wordt hier door de gemeente uitgevoerd en de particulier ontvang.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig ²	10%	10%	10%	10%	--
Ziekenhuisopname na vervoersongeval met een fietser ²	0%	0%	0%	0%	--
Lokale kengetallen					
Gebruikt strooizout winterseizoen (einde vorig jaar/begin boekjaar) in tonnen voor gladheidsbestrijding ³	50	14	nbn	nbn	--
Aantal strooibeurten gladheidsbestrijding winterseizoen ³	18	8	nbn	nbn	--
Asfaltverharding m ²	219.172	238.303	237.013	237.988	--
Elementenverharding m ²	238.223	251.762	255.352	258.559	--
Aantal verkeersborden	1.193	1.712	1.712	nbn	--
Aantal straatnaamborden	516	516	758	nbn	--

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

² Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

³ Gebaseerd op de winter vorig jaar/begin boekjaar (in de kolom 2020 dus de winter 2019/2020).

Financieel overzicht

Verkeer Vervoer en Waterstaat bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Wegen, straten en pleinen	Lasten	1.123	1.242	1.248	1.244	1.237	1.243
	Baten	-5	-9	-9	-9	-9	-9
Saldo		1.118	1.233	1.239	1.235	1.228	1.234
Openbare verlichting	Lasten	172	171	182	189	192	184
	Baten	-10	-8	-8	-8	-8	-8
Saldo		162	163	174	181	184	176
Kunstwerken	Lasten	278	471	289	343	394	392
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		278	471	289	343	394	392
Verkeer	Lasten	183	342	291	287	282	287
	Baten	-1	-4	-4	-4	-4	-4
Saldo		182	338	287	282	277	282
Watergangen	Lasten	111	141	179	186	189	203
	Baten	-11	-13	-13	-13	-13	-13
Saldo		99	128	166	172	176	190
Programma	Lasten	1.867	2.368	2.190	2.249	2.294	2.309
	Baten	-28	-35	-35	-35	-35	-35
Saldo van baten en lasten		1.839	2.333	2.154	2.213	2.259	2.274

Financiële analyse Programma Verkeer Vervoer en Waterstaat

De uitgaven op dit programma dalen in 2022 met € 179.000 ten opzichte van de begroting 2021.

Dit is voor een belangrijk deel het gevolg van mutaties in onderhoudskosten op basis van de vastgestelde beheerplannen binnen de diverse producten. Het geplande onderhoud fluctueert namelijk per jaar, wat goed zichtbaar is bij het onderhoud van Kunstwerken waar de totale lasten dalen met € 182.000. Bij Verkeer dalen de lasten ook doordat er in 2021 een eenmalig budget was voor het opstellen van verkeersplannen voor een bedrag van € 34.000.

De overige verschillen ten opzichte van 2021 komen door een aantal kleinere mutaties voor kapitaallasten, interne verrekeningen en indexering van salarislasten. Verder zijn de doorberekende salarislasten gestegen doordat er in de Staat van Zoeterwoude twee nieuwe functies zijn toegevoegd. Het betreft een junior beleidsmedewerker Verkeer voor € 31.000 per jaar en een beleidsmedewerker BRO/Kabels en Leidingen/Openbare Verlichting voor een bedrag van € 46.000 per jaar.

Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Jaar	Omschrijving	Invest.- bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Vervangen wegen elementen 2022	€ 240.000	€ 6.000	€ 5.980	€ 5.950
	Renovatie beschoeiingen 2022	€ 208.000	€ 9.360	€ 9.320	€ 9.280
	Reconstructie en ophoging Reiger 2021	€ 200.000	€ 11.000	€ 10.950	€ 10.900
	Vervangen straatmeubilair 2022	€ 129.000	€ 7.100	€ 7.060	€ 7.030

Jaar	Omschrijving	Invest.- bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
	Vervanging 2 zoutstrooiers	€ 80.000	€ 6.154	€ 6.154	€ 6.154
	Openbare verlichting 2022	€ 65.000	€ 3.580	€ 3.560	€ 3.540
	Vervanging bruggen op basis van beheersplan 2022	€ 62.370	€ 2.810	€ 2.790	€ 2.780
2023	Renovatie beschoeiingen 2023	€ 162.000		€ 7.290	€ 7.260
	Vervangen straatmeubilair 2023	€ 129.000		€ 7.100	€ 7.060
	Openbare verlichting 2023	€ 65.000		€ 3.580	€ 3.560
	Vervangen wegen elementen 2023	€ 27.000		€ 680	€ 670
2024	Renovatie beschoeiingen 2024	€ 213.000			€ 9.590
	Vervangen straatmeubilair 2024	€ 129.000			€ 7.100
	Openbare verlichting 2024	€ 65.000			€ 3.580
2025	Renovatie beschoeiingen 2025	€ 213.000			
	Vervangen straatmeubilair 2025	€ 129.000			
	Openbare verlichting 2025	€ 65.000			

2.1.5 Economie

Portefeuillehouder wethouder A. de Gans.

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft het scheppen van randvoorwaarden voor een gunstig en duurzaam ondernemersklimaat, werkgelegenheid en het optimaliseren van de detailhandelsvoorzieningen in de gemeente.

We stimuleren het ondernemersklimaat in Zoeterwoude en de regio

Zoeterwoude kent naar verhouding veel bedrijvigheid. Het aantal banen per 100 inwoners is meer dan twee keer zo hoog als in andere gemeenten in de regio. In de ranglijst van economische toplocaties die jaarlijks wordt gepubliceerd door Elsevier, stond Zoeterwoude in 2020 op een trotse derde plaats in Zuid-Holland (in Nederland op plaats 17).

Een goed ondernemersklimaat is van meer dan plaatselijk belang. Daarom werken we samen met de gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Voorschoten aan de Economische Agenda van de Leidse regio. Dat doen we onder de naam Economie071.

Dienstverlening gemeente

Doelstellingen	Prestaties	Activiteit 2022
Dienstverlening door de gemeente is naar tevredenheid van de ondernemers.	De ondernemerstevredenheid is minimaal een 7	Aan de slag met de input van het MKB-onderzoek 2020 en de Ondernemerspeiling 2021.
		De rol van de bedrijfscontactfunctionaris verder verbeteren.
	Inzet van nieuwe (digitale) communicatiemiddelen.	Ondernemerspagina op onze website uitbreiden met meer informatie over ondernemen in Zoeterwoude. We onderzoeken mogelijkheden om online aanvragen te doen of contact te leggen.
	Regelmatig overleg met organisaties van ondernemers.	Bestaande overleggen en samenwerking met vertegenwoordigers van bedrijventerreinen (Heineken, Grote Polder) en winkelgebieden (Rijneke Boulevard) voortzetten.
		Opzetten overleggen met Ondernemersvereniging Zoeterwoude (OVZ) en andere bedrijventerreinen zoals Keer-weer en Oosthoek.

We wilden in 2021 de ondernemerstevredenheid over onze dienstverlening van een 6,5 naar een 7 krijgen. Dit lijkt grotendeels gelukt. MKB Nederland heeft landelijk het onderzoek MKB-vriendelijkste gemeente uitgevoerd. Zoeterwoude stond in dit MKB onderzoek op de 34e plek van Zuid-Holland (2018/2019: plaats 48). De positie van Zoeterwoude op de landelijke ranglijst is 234 (2018/2019: plaats 319).

De ondernemers beoordeelden tijdens het in 2021 gehouden MKB onderzoek onze dienstverlening met een 7,4. Uit de Ondernemerspeiling die we in april 2021 zelf lieten uitvoeren scoorden we een 6,9 (andere gemeenten <25.000 scoorden 6,5).

In 2022 gaan we aan de slag om die ondernemerstevredenheid minimaal op een 7 te houden.

Werklocaties

Doelstellingen	Prestaties	Activiteit 2022
Bedrijventerreinen, kantorenlocaties en winkelgebieden zijn vitale werklandschappen, deels van regionale betekenis.	De gemeente neemt actief deel in regionale programma's die, gebaseerd op een regionale visie, de werklandschappen up-to-date houden.	Voortzetten diverse projecten met de Leidse regio in Economie071-verband. Verlengen convenant Economie071 tot en met 2024.
	De gemeente stimuleert het up-to-date houden van bedrijventerreinen en kantorenlocaties.	Op basis van de gebiedsvisie Keer-weer de vervolgfase oppakken voor het gebied Keer-weer/Miening/Europaweg. Bedrijventerrein Oosthoek oppakken: onderzoek en (gebieds)visie.
Het winkelaanbod is van goede kwaliteit en afgestemd op de wensen van de lokale en regionale consument.	In Zoeterwoude-Rijndijk verbetert het winkelaanbod voor dagelijkse boodschappen.	Zorgen voor ruimte voor standplaatsen bij en een goede invulling van de winkelruimten in Verde Vista centrumplan .
	In overleg met inwoners en ondernemers verbeteren we de uitstraling en het gebruik van het dorpsplein.	Verder oppakken van elementen uit actieplan Centrum Zoeterwoude-Dorp. Verruimen dagen en tijdblokken standplaatsen op het dorpsplein.

De werklocaties die we in onze gemeente kennen zijn bedrijventerreinen, kantorenlocaties en winkelgebieden. Daarnaast bestaat een groot deel van het oppervlakte van onze gemeente uit agrarisch werklandschap. Het agrarisch werklandschap is onderwerp van Programma 3, Groene Leefomgeving. Hier vindt ook het grootste deel van recreatie en toerisme plaats (inclusief het Recreatief Transferium).

We gaan aan de slag met bedrijventerrein Keer-weer en omliggend gebied

In het najaar van 2021 is de gebiedsvisie Keer-weer klaar. Deze visie gaat over het gebied Keer-weer, "het eiland", Miening en Europaweg. Op basis van de tientallen interviews en online participatiebijeenkomst (met ondernemers, pandeigenaren en omwonenden) is een gewenst scenario duidelijk geworden: een gemengd woon-werkgebied. Samen met alle betrokkenen gaan we het voorkeursscenario in de gebiedsvisie verder uitwerken. We stellen ook een ontwikkelingsstrategie op. Hiermee gaan we in 2022 met betrokken vastgoedeigenaren aan de slag.

We gaan ook aan de slag met bedrijventerrein Oosthoek

De afgelopen jaren stond vaker de aanpak van bedrijventerrein Oosthoek in de begroting. In 2020 en 2021 is dit nog niet gestart. We hebben door gebrek aan capaciteit nog geen start kunnen maken met het verbeteringstraject voor het bedrijventerrein Oosthoek. Dit risico signaleerden we al in de Staat van Zoeterwoude. Er liggen uitdagingen op het gebied van de openbare ruimte, mogelijk ander gebruik van een of meerdere panden, het verbeteren van de communicatie met de gemeente en het organiseren van de ondernemers en pandeigenaren. In 2022 begroten we daarom voldoende middelen voor de aanpak van Oosthoek.

In 2022 werken we verder aan een toekomstbestendig centrum van Zoeterwoude-Dorp

In de Retailvisie Leidse regio 2025 is de regionale hoofdstructuur van de detailhandel vastgelegd. Voor de winkels in de dorpskern zijn de maatregelen de afgelopen jaren uitgewerkt in nauw overleg met betrokken partijen. Begin 2021 is de tussentijdse evaluatie van het Actieplan Centrum Zoeterwoude-Dorp vastgesteld. In de tweede helft van 2021 maken we de keuze of we (deel)projecten opstarten voor ontwikkelingen in en rond de dorpskern. Hieruit vloeien mogelijk diverse acties voort in 2022. De financiële consequenties daarvan zijn nog niet uitgewerkt in de begroting, omdat deze afhankelijk zijn van de nog op te stellen maatregelen. De ondernemers betrekken we hierbij.

Het centrumgebied Verde Vista Meerburg krijgt in 2022 vorm

In de Gebiedsvisie Zoeterwoude-Rijndijk is Verde Vista Meerburg aangewezen als lokatie voor het toekomstige winkelgebied voor de Rijndijk. De bewoners krijgen een supermarkt voor de dagelijkse boodschappen in de eigen buurt. De bouw van het centrumgebied is gestart en is eind 2022/begin 2023 klaar. We willen stimuleren dat er, naast de supermarkt, een goed aanbod komt in de andere commerciële ruimte(n) in het nieuwe centrum. Ook gaan we naast het Molenplein de mogelijkheid bieden voor een of meer standplaatsen op meerdere dagen. Dit zorgt voor meer levendigheid in het centrum en een gevarieerd aanbod voor het winkelpubliek.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren ¹					
Funcziemenging (%) ²	68,0%	68,0%	67,0%	68,0%	68,0%
Vestigingen (van bedrijven) ³	161,6	163	165	165	166
Aantal banen ³	1.361	1.361	1.350	1.350	1.365
Netto arbeidsparticipatie ⁴	73,1%	73,1%	74%	74%	74%
Lokale kengetallen					
Werkloosheid (%)	2,3%	2,3%	2,7%	nrb	2%
Tevredenheid ondernemers MKB ⁵	6,5	6,5	6,5	7	7
Rang MKB ondernemersvriendelijke gemeente Nederland ⁵	319	-	-	234	200
Leegstand kantoorvoorraad in de gemeente m ²	13,6%	13,6%	nrb	nrb	8%

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

² De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

³ Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

⁴ Percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking.

⁵ MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland, 2 jaarlijks onderzoek (in kolom begroting 2022 is de ranglijst van juli 2021 opgenomen)

Financiële toelichting

De uitgaven op dit programma zijn in 2022 € 35.000 hoger dan in de begroting 2021. Dit komt voor een belangrijk deel door het toerekenen van de inzet van personeel vanaf 2022 voor een bedrag van € 69.000. In voorgaande jaren belastten wij dit niet door aan dit programma. Verder dalen de uitgaven aan regionale bijdragen in de regio en aan contributies voor in totaal € 10.000. De uitgaven voor bedrijventerreinen en parkmanagement dalen met € 25.000 ten opzichte van 2021. Dit komt doordat er in 2022 minder incidenteel budget beschikbaar is voor de revitalisering van bedrijventerreinen.

Economische zaken bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Economische zaken	Lasten	26	100	135	104	104	104
	Baten	0	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo		26	99	134	103	103	103
Programma	Lasten	26	100	135	104	104	104
	Baten	0	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo van baten en lasten		26	99	134	103	103	103

2.1.6 Cultuur, Sport en Recreatie

Portefeuillehouder wethouder R.F. Bouter.

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft het initiëren en in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, sportvelden, recreatie en monumenten.

Subsidies algemeen

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Ondersteunen van organisaties en verenigingen en de talrijke vrijwilligers die een bijdrage leveren aan de hechte sociale gemeenschappen in Zoeterwoude.	Uitvoeren meerjarensubsidie-programma.	We verstrekken jaarlijkse subsidiebeschikkingen.
	Behandelen jaarlijkse subsidieaanvragen.	We kennen subsidies toe.
	Behandelen incidentele subsidieaanvragen zoals het Dorpsfeest, de Groene Hardloop, de Culturele wandeling voor senioren en vele andere activiteiten.	We verdelen de Heinekengift.
	Opstellen van het nieuwe meerjarensubsidieprogramma voor de periode 2023-2026.	We voeren de procedure voor het opstellen van het nieuwe meerjarensubsidieprogramma uit.
	Actualiseren subsidieverordening en procedures beschrijven.	We passen de subsidieverordening aan en beschrijven de procedures voor het behandelen van de verschillende subsidieaanvragen.
	Opstellen subsidiebeleid.	We stellen een subsidiebeleid op dat als toetsingskader voor aanvragen gebruikt kan worden.

Meerjarensubsidieprogramma

In 2018 stelden we het meerjarensubsidieprogramma voor de periode 2019-2022 op. Een overzicht van het subsidieprogramma 2022 voegen we als bijlage bij deze begroting (bijlage 4.2). Wij ontvangen van Heineken Nederland ieder jaar € 15.000 voor (incidentele) sociaal-culturele en sportieve activiteiten, jubilea en evenementen. De verdeling van dit bedrag is aan het college.

Cultuur

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
De huidige voorziening Bibliotheek Rijn en Venen in stand houden, maar deze wel aanpassen aan de hedendaagse behoeften door het ontwikkelen van nieuwe activiteiten.	Collectie actueel houden met de focus op jeugd, ouderen en laaggeletterden.	We zorgen voor uitleen van boeken en andere materialen.
		We verstrekken Informatie en zorgen voor een ontmoetingspunt.
	Bestrijden laaggeletterdheid.	We organiseren één keer per maand een Taalcafé in de bibliotheek en organiseren de VoorleesExpress.
	Leesbevordering en 21 ^e eeuwse vaardigheden (in samenwerking met de andere partners in De Buitenplaats).	We brengen het nieuwe leesbevorderingsaanbod en het aanbod 21 ^e eeuwse vaardigheden onder de aandacht van de school.
		We organiseren met school en kinderopvang activiteiten tijdens de kinderboekenweek en de nationale voorleesdagen.
	We onderhouden themacollecties .	

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
		We zorgen voor de schoolbibliotheek.
		We organiseren voorleesochtenden voor peuters.
		We promoten de bibliotheek aan huis.
		We doen mee aan Maakplaats.
		We zorgen voor een informatiepunt digitale overheid.
	Stimuleren gebruik Buurbook (www.zoeterwoude.buurbook.nl).	We promoten Buurbook.
		We helpen inwoners en organisaties met vraag en aanbod van activiteiten via Buurbook.
De huidige voorziening Bibliotheek Meerburg in stand houden en aanpassen aan de hedendaagse behoeften.	Collectie actueel houden.	We zorgen voor uitleen van boeken en andere materialen.
	Samenwerking met de school.	We organiseren met school en kinderopvang activiteiten tijdens de kinderboekenweek en de nationale voorleesdagen.
		We zorgen voor de schoolbibliotheek.
Ondersteunen van het werk van Zoeterwoudse kunstenaars.	Ondersteunen van de activiteiten van de Stichting Kunst en Cultuur Zoeterwoude door middel van subsidie.	We organiseren kunstroute, kunstsalons en kunstuitleen.
Verankerung muzikale vorming basisscholieren in het basisschoolprogramma.	Basisschoolleerlingen in aanraking laten komen met muziek.	We stellen het budget voor muzikale vorming basisscholieren beschikbaar voor muziekonderwijs op school.

Bestrijding laaggeletterheid en Voorleesexpress

De bibliotheek organiseert een maandelijks Taalcafé samen met Taalvrijwilligers Zoeterwoude. In het Taalcafé leggen mensen contact met anderen en oefenen ze op een leuke manier met de Nederlandse taal. In 2022 wordt dit voortgezet. Ook zet de bibliotheek het project VoorleesExpress in 2022 voort. Dit is een programma ter bestrijding van laaggeletterdheid, waarbij vrijwilligers bij gezinnen thuis voorlezen.

Schoolbibliotheek

De bibliotheek zet zich in om te komen tot één aanbod voor de schooljeugd. Dit houdt in dat de jeugdcollectie van de bibliotheek en de collectie van de school worden samengevoegd. Voor een volwaardig en up-to-date aanbod werft de bibliotheek fondsen om de aanvullende aanschaf van boeken voor de jeugd te bekostigen.

Maakplaats

Maakplaats (voorheen heette dit Pop-up eLAB) biedt activiteiten op het gebied van wetenschap en techniek. Bijvoorbeeld bouwen en programmeren met LEGO, 3D printen en robots bouwen. Maakplaats komt in 2022 enkele keren in Zoeterwoude.

Accommodaties

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Op vraag en aanbod afgestemd accommodatieniveau voor de gemeentelijke maatschappelijke- en sportvoorzieningen.	Samenwerking tussen de drie huurders van het Cultuurhuis (Stichting Oud Zoeterwoude, Ontmoetingsplaats De Buren en Stichting Kunst en Cultuur) stimuleren. Bevorderen dat ook andere partijen gebruikmaken van het Cultuurhuis.	We zetten de bestaande activiteiten voort.
		We ontwikkelen in samenwerking nieuwe activiteiten.
		We zorgen voor een ontmoetingsplek.
	Toekomstbestendige sporthal De Klaverhal.	We bieden een plek voor (nieuwe) activiteiten door andere partijen, met name een aanbod gericht op de 'nieuwe senioren'.
	Afhankelijk van het resultaat van het onderzoek 'medegebruik gebouw Utopia' werken we de invulling uit.	We voeren het plan van aanpak energieneutrale Klaverhal uit (zie programma 10 ruimtelijke projecten).
		We zetten de gesprekken met partijen over medegebruik voort, met inachtneming van de herijking van het lokaal jeugdbeleid.

Sport en sportvelden

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022	
Inwoners stimuleren te gaan of blijven bewegen en sporten, mede in het kader van gezondheid en het sociale aspect.	Waardering sportvrijwilligers.	De combinatiefunctionaris kijkt samen met de kerngroep de mogelijkheden om een waarderingsbijeenkomst in combinatie met workshops voor sportvrijwilligers te organiseren.	
		Zorgen voor toekomstbestendige sportaanbieders.	We bevorderen kennisdeling en samenwerking tussen sportorganisaties (onder andere door sportcafé's).
			We zorgen voor meer en beter opgeleide vrijwilligers en verenigingsondersteuning.
	We innoveren het sportaanbod.		
	We vergroten de bekendheid van het sportaanbod.		
	Zorgen dat iedereen kan meedoen (inclusiviteit).	We vergroten de mogelijkheden van aangepast sporten.	
		We zorgen voor meer ouderen in beweging.	
		We hebben aandacht voor specifieke doelgroepen.	
	Duurzame instandhouding van gemeentelijke sportcomplexen en sportinfrastructuur.		We voeren het dagelijks beheer conform het beheerplan sport 2020-2023 uit.
			We stimuleren het meer gebruikmaken van elkaars accommodaties en materialen.
			We zorgen voor een beweegvriendelijke openbare ruimte en infrastructuur.
			We zorgen voor verduurzaming van sportaccommodaties.
We vervangen de veldverlichting door LED-lampen op de voetbalvelden van voetbalvereniging Meerburg.			

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Zwembad Haasbroek.	Gelegenheid geven tot recreatief zwemmen.	We promoten het zwembad. We voeren groot onderhoud uit (gebouw). We voldoen aan eisen van veiligheid en hygiëne.

Combinatiefunctionaris gaat in 2022 door met het uitvoeren van het sportakkoord

Wij vragen voor 2022 weer de rijkssubsidie voor de combinatiefunctionaris en de uitvoeringsgelden aan. De combinatiefunctionaris en het kernteam hebben een bedrag van € 10.000 (rijkssubsidie) beschikbaar voor de uitvoering van het sportakkoord. Het sport- en preventieakkoord voegen we samen tot het leefstijlakkkoord.

Vervangen traditionele veldverlichting voetbalvereniging Meerburg door LED-lampen

De veldverlichting op het complex Meerburg heeft het einde van de levensduur bereikt. De verlichting is eigendom van de gemeente. Wij zijn dus verantwoordelijk voor de vervanging. We brengen LED-lampen aan omdat:

1. LED-verlichting duurzamer is. De LED-lampen gaan naar verwachting 30 jaar mee (traditionele verlichting gaat ongeveer 12 jaar mee);
2. LED-verlichting zorgt voor lagere energiekosten;
3. het aanbrengen van LED-lampen past binnen het duurzaamheidsbeleid van de gemeente en de RES.

NB. De veldverlichting op het complex van voetbalvereniging Meerburg is eigendom van de gemeente. Op de andere sportcomplexen is de veldverlichting van de verenigingen zelf.

Wij zetten in op behoud van het zwembad voor Zoeterwoude en een zwembadseizoen zonder coronamaatregelen

In de seizoenen 2020 en 2021 hadden wij te maken met een openstelling onder voorwaarden. Hierdoor kon een deel van onze inwoners, door het moeten openstellen met tijdszones, weinig gebruik maken van het zwembad. Het gaat dan voornamelijk om de groep jongvolwassenen vanaf 18 jaar en gezinnen met jonge kinderen. Voor het seizoen 2022 gaan wij uit van een normale openstelling voor alle leeftijdscategorieën en het daarmee weer behalen van het begrote bedrag aan inkomsten uit de verkoop van abonnementen en dagkaartjes.

We blijven het grote belang van het zwembad als ontmoetingsfunctie voor de jeugd zien én we streven er naar om door het exploiteren van het zwembad 30 tot 60 minuten per dag te bewegen. De reacties van de inwoners en van bezoekers van buiten de gemeente over het zwembad zijn zonder uitzondering positief. Wij hopen in 2022 weer het aanbod van activiteiten zoals de Zwem4daagse, de barbecue voor de vaste zwemmers en voor de jeugd en het 'dubbeltjes duiken' te kunnen oppakken. Vanzelfsprekend zijn de eisen van onderhoud, hygiëne, toezicht en aansprakelijkheid hierbij een voorwaarde. Wij voldoen aan de door de Omgevingsdienst Midden Holland gecontroleerde, wettelijke eisen. In dit kader is het ook van belang het gepland onderhoud aan het gebouw uit te voeren. Dit pakken we zoveel mogelijk in eigen beheer op. Het zwembad brengen wij dan ook weer onder de aandacht met een folder en berichten op Facebook, de gemeentelijke website en de gemeenteberichten in de huis-aan-huis krant.

Het monumentenbeleid wordt voortgezet

Voor 2022 verwachten wij geen bijzonderheden. Het monumentenbeleid zetten we ongewijzigd voort door middel van de reguliere activiteiten.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Behoud van cultuurhistorische waardevolle panden en objecten als onderdeel van ons gemeentelijk erfgoed.	Beheer van gemeentelijke monumenten.	We informeren, begeleiden en adviseren eigenaren over het instandhouden van en omgaan met hun monument.
	Beschikbaar stellen van subsidie voor de instandhouding.	We zorgen voor interne advisering bij aanvragen omgevingsvergunningen.
		We verstrekken informatie over subsidiemogelijkheden.
		We verlenen subsidie voor gemeentelijke monumenten.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren^{1,2}					
Voldoet niet aan beweegnorm (Niet sporters) % 1	45%	45%	53%	50%	45%
Lokale kengetallen					
Aantal leden bibliotheek Zoeterwoude-Dorp	838	752	675	700	800
Aantal leden bibliotheek Zoeterwoude-Rijndijk	735	761	725	730	725
Aantal uitleningen bibliotheek Zoeterwoude-Dorp ²	22.250	13.570	16.000	20.000	22.000
Aantal uitleningen bibliotheek Zoeterwoude-Rijndijk ²	9214	8760	7.000	8.500	9.200
Aantal bezoekers zwembad	23.186	14.855	15.000	21.000	21.000
Aantal abonnementen zwembad ³	739	542	100	700	700
Aantal onvolkomenheden zwembad bij provinciale inspectie	1	0	0	0	0
Aantal rijksmonumenten	33	33	33	33	33
Aantal gemeentelijke beschermde monumentale panden ⁴	40	40	44	44	45
Deelname Taalcafé aantal bezoekers per jaar ^{5,2}	90	40	65	90	95
Peutervoorlezen aantal bezoekers per jaar ^{4 2}	216	90	150	200	200

1 In 2015 is een uitgebreid onderzoek naar de sportdeelname uitgevoerd onder de inwoners van Zoeterwoude. Dit percentage is in 2019 en 2020 aangehouden. In het voorjaar 2021 is de vraag opgenomen in de Burgerpeiling. De toename is vooral een gevolg van de coronamaatregelen.

2 Door de gedwongen sluiting van de bibliotheken door de coronacrisis is het aantal uitleningen in 2020 en 2021 lager dan in voorgaande jaren. Het aantal bezoekers aan het Taalcafé en het peutervoorlezen is hierdoor ook lager. Bij de telling van het aantal bezoekers aan het Taalcafé wordt uitgegaan van het gemiddeld aantal per bijeenkomst x het aantal bijeenkomsten.

3 Het zwemabonnement 2020 was vanwege Corona ook geldig in 2021.

4 Conform Beleidskader Cultureel erfgoed 2010.

5 Taalcafé en Peutervoorlezen betreffen alleen bibliotheek Rijn en Venen in Zoeterwoude-Dorp.

Financieel overzicht

Cultuur, Sport en Recreatie bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Subsidies algemeen	Lasten	148	144	157	157	157	157
	Baten	-18	-15	-15	-15	-15	-15
Saldo		130	129	142	142	142	142
Cultuur	Lasten	223	284	228	226	226	226
	Baten	-34	-32	-32	-32	-32	-32
Saldo		189	252	196	194	194	194
Sport recreatie volksfeesten	Lasten	354	523	462	462	462	461
	Baten	-180	-130	-130	-130	-117	-117
Saldo		174	394	332	332	345	344
Zwembad	Lasten	175	178	178	177	175	173
	Baten	-46	-28	-39	-39	-32	-32
Saldo		129	151	138	137	143	141
Monumentenbeleid	Lasten	80	90	95	93	93	93
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		80	90	95	93	93	93

Cultuur, Sport en Recreatie bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Onderhoud en beheer gebouwen	Lasten	1	3	3	3	3	3
	Baten	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Saldo		-4	-2	-2	-2	-2	-2
Programma	Lasten	981	1.223	1.123	1.118	1.116	1.113
	Baten	-283	-210	-222	-222	-201	-201
Saldo van baten en lasten		698	1.013	901	896	914	911

Financiële toelichting

De uitgaven op het programma Cultuur Sport en Recreatie zijn ten opzichte van 2021 € 100.000 lager, terwijl de baten stijgen met € 12.000.

De lagere kosten in 2022 zijn grotendeels afkomstig van incidentele budgetten in 2021. Bij het product Cultuur was in 2021 incidenteel budget begroot van € 59.000 voor compensatie van verliezen bij culturele organisaties. Ook bij het product Sport was in 2021 sprake van extra budget van € 48.000 doordat een aantal subsidies uit 2020 niet waren uitgegeven door de beperkende maatregelen rondom corona.

Verder wordt de Bibliotheek Rijn en Venen geconfronteerd met structureel hogere servicekosten van € 10.000 die zij aan de VVE Buitenplaats moeten betalen. In de meerjarenbegroting staat nog een bedrag van € 10.000 voor onder andere energiekosten en waterverbruik voor het voormalig pand van de bibliotheek aan de Schenkelweg. Wij voegen dit budget toe aan het subsidiebedrag van de bibliotheek, omdat zij deze kosten nu zelf betalen via de bijdrage aan de VVE Buitenplaats.

De hogere baten zijn het gevolg van meer kaart- en abonnementverkoop voor het zwembad. Deze waren in 2021 incidenteel lager vanwege corona en het besluit om de abonnementen een jaar langer geldig te laten zijn.

Andere mutaties betreffen bijstellingen van kapitaallasten, interne verrekeningen en overige kleine verschillen.

Cultuur, sport en recreatie

Jaar	Omschrijving	Invest.- bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	LED-verlichting VV Meerburg 2022	€ 60.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
2023	-				

Vervangen traditionele veldverlichting voetbalvereniging Meerburg door LED-lampen

De vervanging van alle lampen door LED verlichting kost € 70.000. We vragen hiervoor subsidie aan (via de SPUK regeling) . We nemen een netto investeringsbedrag van € 60.000 op. Afschrijvingstermijn is 30 jaar. De kapitaallasten bedragen vanaf 2023 € 2.000. We kunnen de subsidie aan de Stichting Sporten met ingang van 2023 naar verwachting met € 2.000 verlagen wegens energiebesparing. Zo realiseren we dit budgetneutraal.

2.1.7 Sociaal Domein

Portefeuillehouders burgemeester F.Q.A. van Trigt en wethouder R.F. Bouter.

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft de onderdelen:

- Maatschappelijke ondersteuning, zoals (maatwerk)voorzieningen Wmo en Maatschappelijke zorg, mantelzorg- en ouderenwerk en vrijwilligerswerk.
- Participatie zoals armoedebestrijding, re-integratie, voorzieningen voor arbeidsgehandicapten en het verstrekken van uitkeringen.
- Jeugdhulp met als doel kinderen en jongeren prettig, gezond en zorgeloos te kunnen laten opgroeien tot volwassenen.

A. Maatschappelijke ondersteuning

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
1. Inwoners kunnen rekenen op een goed Wmo-voorzieningenniveau.	a. Realiseren van een passend en kwalitatief aanbod van maatwerkvoorzieningen Wmo.	We ronden de aanbesteding van de maatwerkvoorzieningen Wmo af. De aanbesteding realiseren we samen met de andere gemeenten in de Leidse regio. We realiseren een integrale gemeentelijke toegang voor voorzieningen op het gebied Wmo en Maatschappelijke zorg. Hierbij zijn ook subregionale (Leidse regio) en regionale (Holland Rijnland) afspraken gemaakt. We breiden samen met de welzijnsinstellingen het welzijnsaanbod in de gemeente uit, gericht op alle doelgroepen in de Wmo.
	b. Realiseren van een zo optimaal mogelijk aanbod aan welzijnsvoorzieningen.	We verbeteren het laagdrempelige aanbod van welzijnsvoorzieningen waarbij aandacht is voor alle doelgroepen in de samenleving.
	c. Levensloopbestendig aanpassen van appartementencomplexen.	We realiseren aanpassingen in het kader van levensloopbestendig wonen bij geselecteerde appartementencomplexen. De realisatie vindt plaats in cofinanciering met de eigenaren van de betreffende complexen (VVE of woningcorporatie).
	d. Hernieuwen contract Regiotaxi.	We bereiden een nieuw contract ten behoeve van de Regiotaxi voor, waarbij het omzetten van het zonetarief naar een kilometertarief is uitgewerkt. Holland Rijnland stelt het contract namens de aangesloten gemeenten op.
2. Inwoners kunnen op het gebied van maatschappelijke opvang, beschermd wonen en verslavingszorg rekenen op ondersteuning die lokaal dan wel (sub)regionaal beschikbaar is.	a. Realiseren van een lokaal of (sub)regionaal aanbod van voorzieningen.	We gaan door met de inzet van GGZ in de wijk.
	b. Organiseren bemoeizorg.	We gaan de zorg- en veiligheidsketen beter borgen.
	c. Inrichten toegang Wmo.	We bereiden het zorgloket van de gemeente voor op de nieuwe taken op het gebied van Maatschappelijke zorg.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
	d. Realiseren huisvesting bijzondere doelgroepen.	We geven uitvoering aan de opvang en huisvesting van kwetsbare groepen.

1a Realiseren van een passend en kwalitatief aanbod van maatwerkvoorzieningen Wmo

Samen met de andere gemeenten in de Leidse regio bereiden we de nieuwe inkoop van maatwerkvoorzieningen Wmo (begeleiding/dagbesteding, maatschappelijke zorg, huishoudelijke ondersteuning) per 2023 voor. Aan de hand van de hoofdlijnennotitie heroriëntatie Wmo, de inkoopstrategie en het programma van eisen ronden we de aanbestedingsprocedure af. Daarbij geven we, in dialoog met de zorgaanbieders, invulling aan de veranderopgaven.

Met de inkoop van de maatwerkvoorzieningen bereiden we ons ook voor op de doordecentralisatie van de Maatschappelijke zorg per 2023 (zie ook 2a). We creëren een doorlopende lijn aan ondersteuning van licht (begeleiding) naar zwaar (Beschermd wonen) en van intramuraal (Beschermd wonen) naar extramuraal (ambulante begeleiding en ondersteuning).

1b Realiseren van een zo optimaal mogelijk aanbod aan welzijnsvoorzieningen

Het welzijnsaanbod biedt inwoners de mogelijkheid om deel te nemen aan laagdrempelige activiteiten gericht op het dagelijks functioneren. Deelname aan deze activiteiten kan zonder indicatie. Het aanbod dat beschikbaar is in de gemeente moet gericht zijn op alle doelgroepen in de samenleving, zoals ouderen met of zonder beperkingen, inwoners met (beginnende) dementie, inwoners met psychische problematiek of inwoners met een verstandelijke beperking. Samen met bestaande welzijnsorganisaties bekijken we de mogelijkheden om het welzijnsaanbod, daar waar nodig, uit te breiden. De welzijnsfunctionaris (vanuit de opdracht als sociaal makelaar) heeft hier een belangrijke rol in.

2a Realiseren van een lokaal of (sub)regionaal aanbod van voorzieningen

De door het Rijk aangekondigde doordecentralisatie van de Maatschappelijke zorg is enkele keren uitgesteld. De gemeenten in de regio Holland Rijnland koersen op 1 januari 2023 als ingangsdatum. Per subregio (Leidse regio, Rijnstreek, Duin- en Bollenstreek) zijn uitvoeringsplannen opgesteld. De vijf gemeenten van de Leidse regio hebben de Uitvoeringsagenda Maatschappelijke zorg Leidse regio opgesteld uitgaand van het principe '1 gebied, 1 opgave, 1 aanpak'. De uitvoeringsagenda bevat een vijftal thema's: Wonen is de basis, De inclusieve buurt, Preventie en vroegsignalering, Laagdrempelige toegang en Ondersteuning op maat.

Vanaf 2023 is zorg, ondersteuning en opvang aan cliënten uit de Maatschappelijke zorg (Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang, verslavingszorg, bemoeizorg) niet meer de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente (in ons geval de gemeente Leiden), maar van de lokale gemeenten. In Leids regioverband bundelen we de krachten om de benodigde hulp in samenhang met sociale activiteiten en lokale hulpverlening te organiseren. Voor in omvang kleine doelgroepen met een zeer specifieke ondersteuningsbehoefte organiseren we het ondersteuningsaanbod op regionaal niveau.

In 2022 gaan we door met het inzetten van een wijkfunctionaris GGZ in Zoeterwoude. Daarvoor huren we expertise en menskracht in bij GGZ Rivierduinen. In 2022 besluiten we of we daarna doorgaan met GGZ in de wijk in de huidige vorm of dat dit preventieve product op subregionaal niveau wordt vormgegeven en ingekocht.

2b Organiseren bemoeizorg

De gemeente is verantwoordelijk voor de zorg aan kwetsbare inwoners. Bemoeizorg is een specifieke interventie die zich richt op inwoners die niet zelf hulp vragen, die zorg mijden of die niet therapietrouw zijn, maar waarvoor zorg en ondersteuning wel wenselijk is. De aanwezigheid van diverse zorgpartijen en instanties (zoals Meldpunt Zorg & Overlast, Zorg- en Veiligheidshuis, Veilig Thuis) maakt het noodzakelijk om een sluitende

bemoeizorgketen te organiseren waarbij de zorg aan kwetsbare inwoners centraal staat. In 2022 werken we dit op het niveau van de Leidse Regio uit.

2c Inrichten toegang Wmo

Vanaf 2023 is de gemeente lokaal verantwoordelijk voor de toegang tot Maatschappelijke zorg-voorzieningen. De toegang voor deze zorg en ondersteuning ligt nu nog bij centrumgemeente Leiden. Op subregionaal niveau bereiden we de lokale toegangsteams voor op de nieuwe taak. In 2022 werken we dit, gebruikmakend van de inzet van regionale expertise, verder uit. Onderdeel van deze uitwerking wordt het extra scholen van de medewerkers van de lokale toegang.

2d Realiseren huisvesting bijzondere doelgroepen

We gaan verder met de voorbereidingen op de decentralisatie van de Maatschappelijke zorg. We werken (zowel lokaal als subregionaal) samen met woningcorporaties en zorgpartijen aan het concretiseren van de huisvestingsopgave zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Maatschappelijke zorg Leidse regio. We organiseren preventieve voorzieningen in de wijken en buurten zodat kwetsbare inwoners daar kunnen blijven wonen of zich kunnen huisvesten.

Op de locatie Kopperwetering 5 transformeren we een leegstaand kantoorpand naar woonappartementen. Voor deze locatie zijn wij met de ontwikkelaar in gesprek over het beschikbaar stellen van een beperkt aantal appartementen in het complex (vier tot zes appartementen op een totaal van 36) voor huisvesting van kwetsbare groepen zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Maatschappelijke zorg Leidse regio (zie ook programma 10 Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen).

B. Ouderenzorg

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022	
Zelfredzaamheid en welbevinden van ouderen bevorderen.	1. Een passend aanbod van activiteiten en voorzieningen bieden.	We subsidiëren en/of faciliteren activiteiten gericht op maatschappelijke deelname, ontmoeting en beweging.	
	2. Zoeterwoude voor Elkaar (ZVE) ondersteunen.	We ondersteunen Zoeterwoude voor Elkaar financieel en organisatorisch.	
	3. Afstemmen activiteiten en ondersteuning ontplooiing nieuwe activiteiten.		Namens de gemeente ondersteunt, informeert en adviseert de Coördinator Activiteiten Senioren (CAS) de ouderenorganisaties zoals ZVE en de Buren.
			De coördinator stimuleert samenwerking tussen de diverse ouderenorganisaties zoals beide seniorensociëteiten, de KBO, Meer Bewegen voor Ouderen groepen.
	4. Nieuwe activiteiten voor senioren.	We ondersteunen de denktank '60-70 jaar'.	
	5. Welzijnsbezoeken uitvoeren.		We zetten de welzijnsbezoeken voort.
We evalueren de resultaten van de uitgevoerde welzijns gesprekken en besluiten hoe we daarmee verder gaan.			
6. Plan dementievriendelijke gemeente uitvoeren.		We organiseren een informatieve bijeenkomst voor inwoners met dementie en hun mantelzorgers.	
		We organiseren een inwonersbijeenkomst met het doel om ideeën op te halen voor een dementievriendelijke gemeente.	

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
		We scholen het gemeentepersoneel.
		We bekijken of we kunnen aansluiten bij (sub) regionale initiatieven.

1. We bieden een passend aanbod van activiteiten en voorzieningen aan

We bevorderen de deelname aan het sociale verkeer door onze senioren. Daarmee proberen we eenzaamheid tegen te gaan. Dit stimuleren wij door subsidiëring van activiteiten die gericht zijn op maatschappelijke deelname, ontmoeting en beweging.

4. We ontwikkelen nieuwe activiteiten voor senioren en toekomstige senioren

De CAS-organisaties hebben aangegeven dat veel senioren, en zeker de toekomstige senioren, behoefte hebben aan andere activiteiten dan die nu worden aangeboden. Zij hebben een denktank samengesteld. Doelstelling is het creatief aansluiten bij bestaande activiteiten voor senioren en het ontwikkelen van nieuwe activiteiten. Er zijn al verschillende nieuwe activiteiten gestart, zoals wandelingen, jeu-de-boulesmiddagen, boekbesprekingen en museumbezoeken. De activiteiten worden uitgebreid met muziekoptredens, seniorencolleges (over bijvoorbeeld kunstgeschiedenis en filosofie) en dansavonden.

C. Mantelzorg

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Ondersteunen van mantelzorgers, voorkomen van overbelasting en verbetering van de kwaliteit van de mantelzorg.	1. Bieden van mantelzorg-ondersteuning.	We bieden informatie, advies en begeleiding aan mantelzorgers.
		We zetten mantelzorgmaatjes in.
		We faciliteren het wekelijks spreekuur van de mantelzorgcoach in zorginstelling Emmaus en het Cultuurhuis.
	2. Waardering uiten.	We organiseren een bloemenactie op de 'Dag van de mantelzorg'.
		We organiseren de 'Dag van de mantelzorg' met diverse (ontspannings)activiteiten voor mantelzorgers.
	3. Organiseren lotgenotencontact en aanbieden educatie.	We organiseren themabijeenkomsten voor mantelzorgers en scholingsbijeenkomsten voor (zorg) vrijwilligers.
	4. Respijtzorg bieden.	We zorgen voor werving van zorgvrijwilligers.
		We zorgen voor bekendheid van de mogelijkheden van respijtzorg.
	5. Inzet mantelzorgmaatjes.	We bieden emotionele steun aan de overbelaste mantelzorg, herkenning en erkenning in de vorm van begrip en meeleven en een luisterend oor.
	6. Vergroten van aandacht voor risicogroepen mantelzorg.	Ontwikkelen stappenplan jonge mantelzorgers.
		We bieden cursussen aan voor mantelzorgers die zorgen voor iemand met dementie, zoals de cursus beschadigd brein.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
		Starten lotgenotengroep mantelzorg dementie en/of vorm van Alzheimercafé opzetten.
		Voorlichting aan werkende mantelzorgers en erkenning 'mantelzorgvriendelijke werkgevers'.

1. We bieden mantelzorgondersteuning aan

Informatie en voorlichting is de eerste stap in de ondersteuning van mantelzorgers. Hoe eerder de mantelzorggerichte informatie en ondersteuning ontvangt, hoe kleiner de kans op overbelasting. Daarnaast hebben mantelzorgers regelmatig behoefte aan persoonlijk advies, hulp bij het invullen van formulieren en ondersteuning bij het versterken van het netwerk.

Kwadraad levert vanaf 1 januari 2021 de mantelzorgondersteuning in Zoeterwoude. Dezelfde medewerker die tot die datum in dienst was van EVA voert de taken uit. De taken van de mantelzorgcoach zijn uitgebreid met vrijwilligersondersteuning en de coördinatie van de welzijnsbezoeken.

4. We bieden respijtzorg aan

Respijtzorg is vervangende mantelzorg door vrijwilligers en beroepskrachten. Tijdige inzet van respijtzorg is belangrijk om overbelasting te voorkomen.

6. Stappenplan jonge mantelzorgers

Eén op de tien jongeren (tot 25 jaar) heeft mantelzorgtaken. In 2022 ontwikkelen we een stappenplan voor de komende jaren. Hierin nemen we in ieder geval op: bijscholing van het jeugdzorgteam en leerkrachten over jonge mantelzorgers, interactieve toneelvoorstelling voor basisscholieren, doelgroep tieners thema aanbieden via jeugdwerker en een PR-plan.

D. Vrijwilligerswerk

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Bevorderen en ondersteunen van het vrijwilligerswerk.	1. Faciliteren van verenigingen en organisaties die met vrijwilligers werken.	We ondersteunen organisaties die met vrijwilligers werken.
		We onderzoeken de behoefte aan een vrijwilligersvacaturebank.
		We versturen regelmatig een nieuwsbrief aan de vrijwilligersorganisaties.
		We inventariseren de behoefte aan cursussen en bij voldoende belangstelling bieden we deze aan.
		Vrijwilligersbank.
	2. Zorgen dat vrijwilligers verzekerd zijn.	We bieden een vrijwilligersverzekering aan.
	3. Waarderen van vrijwilligerswerk.	We organiseren de verkiezing van de vrijwilliger van het jaar.
	4. Opstellen van een sociale kaart.	We zorgen voor een complete en actuele sociale kaart op de website van de gemeente.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
	5. Samenbrengen organisaties die met vrijwilligers in de zorg en ondersteuning werken (Informeel Zorg Overleg).	<p>We nemen deel aan het Informele Zorg Overleg.</p> <p>We onderzoeken de behoefte aan specifieke scholing en cursussen. Op basis hiervan bieden we scholingsbijeenkomsten aan.</p>

1. We faciliteren verenigingen en organisaties die met vrijwilligers werken

De vrijwilligersondersteuner (in dienst van Kwadraad) ondersteunt sinds 1 januari 2021 onze vrijwilligers op het gebied van zorg, welzijn en cultuur. Zij combineert dit met de taak van mantelzorgcoach en coördinator van de welzijnsbezoeken.

De combinatiefunctionaris sport ondersteunt de sportvrijwilligers. We zetten deze ondersteuning in 2022 voort.

Vraag en aanbod van vrijwilligers kan via een oproep op BUURbook kenbaar gemaakt worden. Een aparte vacaturebank op BUURbook blijkt technisch niet mogelijk. We onderzoeken in 2022 of er daadwerkelijk behoefte is aan een aparte vacaturebank en hoe we die dan vorm geven.

4. Communicatie via sociale kaart

De door de gemeente aangestelde welzijnfunctionaris heeft een sociale kaart samengesteld. Deze wordt continue aangevuld en bijgehouden. De sociale kaart staat op de website van de gemeente en kan op diverse punten op papier worden afgehaald.

5. Door het Informeel Zorg Overleg brengen we organisaties samen die met vrijwilligers in de zorg en ondersteuning werken

In 2022 zetten we het Informeel Zorg Overleg voort. De mantelzorgcoach/vrijwilligersondersteuner en/of de welzijnsfunctionaris organiseren dit overleg. Aan het overleg nemen Zoeterwoude Voor Elkaar, Emmaus, Swetterhage en de gemeente (beleidsmedewerker Welzijn) deel. Het samenwerken gebeurt op de gebieden scholing, waardering, werving en informatieverschaffing.

We bieden scholingsbijeenkomsten voor een diverse en grotere groep vrijwilligers aan. Denk hierbij aan de cursussen 'Beschadigd brein' en 'Niet pluis gevoel'.

E. Participatie

Na de historische krimp van het bruto binnenlands product (bbp) in 2020 herstelt de Nederlandse economie vanaf het tweede kwartaal van 2021 krachtig en vlot, aldus de prognose van de Nederlandse Bank. Dat leidt naar verwachting tot een bbp-groei van 3,0% in 2021. Het herstel zet volgend jaar sterk door met een groei van 3,7%. Daarna normaliseert de groei in 2023 tot 1,9%. Als de overheidssteun na het derde kwartaal van 2020 wordt afgebouwd, neemt de werkgelegenheid eerst licht af. Daarna trekt deze in de loop van 2022 flink aan. De economie lijkt zich dus sneller te herstellen als je dat vergelijkt met de langdurige effecten van de financiële crisis van 2008. Het gunstig herstel leidt ertoe dat zowel werkenden in loondienst als zelfstandig ondernemers weer eerder in hun eigen bestaan kunnen voorzien. De verwachting is dan ook dat het aantal bijstandsuitkeringen in 2022 daalt. Deze daling wordt echter in Zoeterwoude voor een deel getemperd door de toename van het aantal inwoners en de taakstelling huisvesting vergunninghouders. Onze taak is om de juiste ondersteuning te bieden. Aan werkzoekenden die ook echt hulp nodig hebben bij het vinden van een nieuwe baan of opleiding en aan vergunninghouders. Die vergunninghouders laten we zo snel mogelijk inburgeren tegen het hoogst mogelijke inburgeringsniveau, zodat ze na afronding van het inburgeringsprogramma zo snel mogelijk naar werk of opleiding begeleid kunnen worden.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Zoeterwoudse inwoners hebben werk of volgen een opleiding en zijn hierdoor zelfredzaam of vergroten hierdoor hun kansen op de arbeidsmarkt.	1. We verstrekken alleen een tijdelijke uitkering aan Zoeterwoudse inwoners.	We begeleiden werkzoekenden actief naar werk en, als dat niet lukt, naar een baan met loonkostensubsidie of het verrichten van een tegenprestatie naar vermogen. We werken aan één aanspreekpunt voor werkgevers binnen Holland Rijnland zodat grotere werkgevers beter hun weg weten te vinden voor vragen en personeelswerving met behoud van de lokale werkgeverscontacten.
We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt. Iedereen doet en telt mee	2. Alle Zoeterwoudse kwetsbare inwoners met een arbeidsbeperking die behoren tot de doelgroep banenafspraken hebben een baan of opleiding.	We bemiddelen werkzoekenden met een arbeidshandicap naar passend werk waarbij rekening gehouden wordt met een verminderde arbeidsproductiviteit.
Minima doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement.	3. We dringen armoede in Zoeterwoude verder terug, in het bijzonder onder gezinnen met kinderen.	We vergroten onze inzet op het bekendmaken van de regelingen voor minima door de campagne armoedebestrijding voort te zetten en te intensiveren.
Het aantal Zoeterwoudse burgers met problematische schulden wordt zoveel mogelijk beperkt.	4. We geven beter uitvoering aan de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.	We maken gebruik van de nieuwe wettelijke mogelijkheid om inwoners met betalingsachterstanden bij een van de vaste lasten-partners in een vroeg stadium een hulpaanbod te doen en onderzoeken of het het aantal vaste lasten-partners uitgebreid kan worden. Daarnaast vergroten we de bekendheid van de gemeentelijke schuldhulpverlening onder de inwoners.
Alle Zoeterwoudse nieuwkomers met een inburgeringsplicht leren de taal op het voor hen hoogst mogelijke niveau en krijgen zo snel mogelijk (betaald) werk om zo goed mogelijk mee te kunnen doen in de Zoeterwoudse samenleving.	5. We geven uitvoering aan de nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2022.	We besteden de uitvoering van de Wet Inburgering uit bij Project JA voor statushouders, maar de regie blijft bij de gemeente liggen.
We bestrijden laaggeletterdheid onder Zoeterwoudse inwoners.	6. We geven in 2021 en daarna uitvoering aan het Regionaal Programma Vervolgaanpak Laaggeletterdheid.	We voeren de actielijnen uit het subregionale plan van de Rijnstreek uit passend bij de schaal en behoefte van onze gemeente.

1. We verstrekken alleen een tijdelijke uitkering aan Zoeterwoudse inwoners

We streven ernaar om het aantal uitkeringen terug te brengen naar 55 uitkeringen. De tussenstand per 1 juli 2021 is 59 uitkeringen. Dit doen wij door bovenal in te zetten op één op één bemiddeling van werkzoekenden naar werk of opleiding. En door streng aan de poort te zijn. Van werkzoekenden die zelfredzaam genoeg zijn wordt verwacht dat zij snel een baan of opleiding vinden. Wij doen dit door actief de sollicitatieplicht op te leggen en te bewaken. Natuurlijk hangt dit samen met het herstel van de economische crisis. De prognose is dat de economie zich snel herstelt en dat er in veel branches, na een korte dip na de afbouw van de steunpakketten, personeelstekorten ontstaan. Uit onderzoek blijkt dat persoonlijke ondersteuning de meeste kans biedt op succesvolle uitstroom. Door de coronamaatregelen was dit moeilijk en was de dienstverlening bovenal digitaal. Voor 2022 en verder wordt door het Team Werk en Inkomen weer onverminderd ingezet op één op één bemiddeling naar werk. De uitkeringsgerechtigden die niet direct aan het werk kunnen worden door ons aangespoord om vrijwilligerswerk in ruil voor hun uitkering te doen. Dit laatste, de tegenprestatie naar vermogen, was tijdens de coronaperiode moeilijker op te leggen omdat veel vrijwilligersorganisaties door de lockdown gesloten waren of angstig waren voor nieuwe besmettingen. Dit verwachten wij voor 2022 en verder te corrigeren. Door de toename van het aantal inwoners, met name door verhuizingen vanuit de omliggende regiogemeenten, en de verdubbeling

---

van de taakstelling huisvesting vergunninghouders is het niet de verwachting dat we terugkeren naar het uitkeringsbestand van 50 uitkeringen. Dat was de stand per 31 december 2020.

Het Rijk verplicht ons om één werkgeversservicepunt in Holland Rijnland te realiseren. Dit staat soms op gespannen voet met onze eigen werkgeversdienstverlening. In het uitvoeringsplan 2022 maken we met de drie subregionale werkgeverspunten van de arbeidsmarktregio Holland Rijnland en het UWV hierover nadere afspraken. Ook maken we afspraken over het harmoniseren van aanvraagprocessen en documenten. Dit geldt bijvoorbeeld voor regelingen zoals de loonkostensubsidie voor inwoners met een arbeidsbeperking en het bieden van begeleiding op de werkvloer in de vorm van joboaching. Regionale vacatures worden gedeeld binnen de regio Holland Rijnland en grotere werkgevers worden gekoppeld aan één accounthouder binnen het Werkgeversservicepunt Holland Rijnland. We zetten ons er voor in dat het lokale midden- en kleinbedrijf ingang blijft vinden bij de gemeente zelf en dat wij deze bedrijven ook zelf kunnen bezoeken om vacatures te werven en werkzoekenden te plaatsen. Dit in onderlinge afstemming met het Werkgeversservicepunt Holland Rijnland.]]]]

2. We bemiddelen werkzoekenden met een arbeidsbeperking naar passend werk waarbij rekening gehouden wordt met een verminderde arbeidsproductiviteit

We constateren dat relatief veel gebruik gemaakt wordt van bemiddeling van kwetsbare inwoners zonder uitkering naar een baan of een opleiding. Vaak gebeurt dit met inzet van de loonkostensubsidie. Deze wettelijk taak trekt een dermate zware wissel op de personele capaciteit bij Werk en Inkomen dat de één op één bemiddeling van uitkeringsgerechtigden naar werk of opleiding soms onder druk staat. We onderzoeken de mogelijkheid om deze wettelijke taak meer uit te besteden bij het Werkgeversservicepunt Holland Rijnland, in het bijzonder DZB Leiden als onderdeel hiervan. De regio blijft echter bij de gemeente liggen.

3. We vergroten onze inzet op het bekendmaken van de regelingen voor minima door de campagne armoedebestrijding voort te zetten en te intensiveren

In 2022 en verder wordt het minimabeleid onverminderd onder de aandacht van de Zoeterwoudse inwoners gebracht. Dit in combinatie met de promotie van een gezonde leefstijl, omdat blijkt dat armoede en een ongezonde leefpatroon vaak hand in hand gaan. Hierbij gebruiken wij onderdelen van het Positieve Gezondheidsgesprek (zie nota Sociaal Domein) en sluiten wij aan bij het nieuwe Leefstijlakkkoord. Ook bevorderen wij door regionale samenwerking de opname van nieuwe en vooral betere preventieve gezondheidsprogramma's binnen de collectieve zorgverzekering. Het streven is om zowel consulenten als de collectief verzekerden beter inzicht te geven in het aanbod binnen de collectieve zorgverzekering en wat leefstijl programma's kunnen betekenen voor iemands welbevinden.

Onze grootste prioriteit ligt bij de bestrijding van armoede onder gezinnen met kinderen. Kinderen verdienen een goede start. Om te voorkomen dat zij door geldtekort binnen het gezin niet goed mee kunnen doen in vergelijking met leeftijdsgenootjes, wordt het zogenaamde Kindpakket extra onder de aandacht gebracht. Dit is een integraal pakket van minima-regelingen om kinderen mee te kunnen laten doen aan een sport en/of culturele activiteiten en voorziet in een vergoeding voor de aanschaf van leermiddelen. Zo wordt een informatiecampagne gestart op de basisscholen om het Jeugdfonds Sport en Cultuur meer onder de aandacht te brengen van ouders én leraren. De combinatiefunctionaris doet hetzelfde bij de sportverenigingen.

4. We geven beter uitvoering aan de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening maakt het mogelijk om betaalachterstanden bij één van de vaste lasten-partners beter met de gemeente uit te wisselen. Dit in het kader van het vroegsignaleren van schulden. Onder vaste lasten-partners verstaan we de woningbouwcorporatie, het drinkwaterbedrijf, de energiebedrijven en de zorgverzekeraars. De nieuwe wet voorziet echter minder goed in de uitwisseling van gegevens met andere partijen zoals de Belastingen Samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR), particuliere verhuurders en de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Met de uitbreiding van de personele capaciteit op schuldhulpverlening willen wij onderzoeken of wij ook de meldingen van betaalachterstanden van deze partijen kunnen ontvangen.

5. We geven uitvoering aan de nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2022

Het nieuwe inburgeringsstelsel leidt ertoe dat de gemeente weer de regie terugkrijgt op de inburgering. In een nieuw op te maken dienstverleningsovereenkomst met Project JA voor statushouders (JAS) voor de komende drie jaar besteden we de uitvoering van de inburgering voor een belangrijk gedeelte uit aan Project JAS. Dit echter zonder de mandatering van bevoegdheden. Dit betekent dat de gemeente de regie blijft houden op belangrijke beslismomenten. Door deze regiewens kiezen we er niet voor, in tegenstelling tot de andere Leidse regiegemeenten, om de centrumgemeente te mandateren privaatrechtelijke besluiten namens de gemeente te nemen. Hierbij kan gedacht worden aan de formele vaststelling van het persoonlijk inburgeringsplan en het opleggen van boetes bij onvoldoende medewerking aan het inburgeringstraject. De regierol vergt weliswaar extra inspanningen van zowel het Team Werk en Inkomen als Project JAS. Het zorgt er ook voor dat we het zicht blijven houden op de inburgeraar gedurende zijn inburgeringstraject van drie jaar. Het doel is dat zoveel mogelijk inburgeraars tenminste het taalniveau B1 behalen zodat de kansen op de arbeidsmarkt het grootst zijn én dat tenminste 40% van de aangemelde vergunninghouders na afloop van het traject bij Project JAS een baan of opleiding vindt.

6. We geven in 2022 en daarna uitvoering aan het Regionaal Programma Vervolgaanpak Laaggeletterdheid

Er worden verbindingen met de beleidsterreinen Werk en inkomen, Onderwijs, Gezondheid, Welzijn en Wmo gelegd en acties benoemd om de doelstelling, het terugdringen van laaggeletterdheid, te bereiken. Het gaat hierbij om activiteiten die de gemeente zelf kan doen, zoals participatie, armoedebestrijding, schuldhulpverlening, gezondheid en welzijn. Zoeterwoude is al goed op weg door in haar externe communicatie vooral taalniveau B1 aan te houden. Verdere haalbare en realistische acties voor 2022 zijn: het vergroten van de kennis over laaggeletterdheid onder medewerkers binnen de organisatie, het aanstellen van een interne coach die de medewerkers coacht in het herkennen van laaggeletterdheid, de eigen externe communicatie passend maken voor de doelgroep met behulp van bijvoorbeeld pictogrammen/infographic's en warme overdrachten realiseren naar het taalpunt binnen de bibliotheek.

F. Jeugdhulp

Gemeenten zijn inhoudelijk, financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor de zorg voor jeugd. Het product Jeugdhulp heeft een nauwe relatie met de overige beleidsterreinen binnen het programma Sociaal Domein en met de programma's Onderwijs en Volksgezondheid. Er blijkt veel werk te zitten in het realiseren van een transformatie in het jeugddomein. Ook de aansluiting van jeugdhulp op passend onderwijs is arbeidsintensief. Om hieraan een impuls te geven hebben we de toegang tot de jeugdhulp georganiseerd op Leidse regio niveau en het specialistische zorgaanbod van jeugdhulp is herijkt met de andere gemeenten in Holland Rijnland. Daarbij betrekken we ook de steeds oplopende kosten van deze zorg én de gelden die vanuit het rijk beschikbaar gesteld worden. De gemeentelijke toegang wordt sinds 1 juli 2021 geboden door Stichting Jeugdteams Leidse regio. De nieuwe inkoopcontracten met jeugdhulpaanbieders voor de gespecialiseerde jeugdhulp gaan per 1 januari 2022 in. Hierbij zit een verschuiving van accountmanagementtaken vanuit Tijdelijke Werkorganisatie Oprachtgeverschap Jeugdhulp (TWO) naar gemeenten. Deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe governance in Holland Rijnland die per 2022 vorm krijgt.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
1. Passende jeugdhulp.	1a. Voldoende deskundig hulpaanbod van hoge kwaliteit.	We geven (lokaal) uitvoering aan in Holland Rijnland-verband gemaakte afspraken, ontwikkeldoelen en ambities.
	1b. Het (sub)regionaal ontwikkelen van prestatieindicatoren voor Stichting Jeugdteams Leidse regio en de gespecialiseerde jeugdhulp.	We leveren input ten behoeve van de belangen van Zoeterwoude in de subregio (regio Leiden) en in de regio (Holland Rijnland).

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
	1c. Implementatie en (door)ontwikkeling van Stichting Jeugdteams Leidse regio in 2022, samen met Leiden, Leiderdorp en Oegstgeest.	We zorgen samen met de Leidse regio voor uitvoering van de gemeentelijke toegang door Stichting Jeugdteams Leidse regio.
2. Preventie.	2a. Organiseren van preventieve activiteiten door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), dat aansluit bij de behoeften van de doelgroep.	We stemmen af met het CJG, in gezamenlijkheid met andere partners over flexibiliteit in het vraaggericht aanbod. We kopen in overleg passende activiteiten en cursussen in.
	2b. Verbinding binnen het CJG.	We zetten in op verbinding tussen de samenwerkende partijen binnen het CJG (Jeugdteams en Jeugdgezondheidszorg). Daarnaast zetten we in op verbinding en waar nodig samenwerking met andere partners in het voorveld.
	2c. Lokaal jeugdbeleid.	We herijken het lokale jeugdbeleid en geven uitvoering aan de acties die daar uit voortkomen. Hierin is de verbinding met maatschappelijke partners (het voorveld, onderwijs, jeugdhulp, etcetara) fundamenteel.
3. Integraal jeugdbeleid.	3a. Uitvoeren actiepunten nota Sociaal beleid, onderdeel jeugd(hulp).	We voeren de actiepunten met betrekking tot jeugd(hulp) van de nota Sociaal beleid uit: - samenwerking CJG en huisartsen verbeteren in samenwerking met het Jeugdteam; - aanbod lichte ondersteuning optimaliseren in samenwerking met het CJG; - sluitende aanpak kwetsbare jongeren verbeteren in combinatie met het herijkte lokaal jeugdbeleid.
	3b. Regionale inkoop jeugdhulp.	We geven in de (sub)regio uitvoering aan de nieuwe inkoopcontracten per 2022.
	3c. Regionale coördinatie van inhoudelijke jeugdthema's door het Programmaoverleg Jeugd.	We werken regionaal en subregionaal samen op regionale coördinatie en inhoudelijke jeugdthema's en werken deze op subregionaal en lokaal niveau uit.
	3d. Verbeteren aansluiting onderwijs en jeugdhulp.	We verbeteren de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp, zowel met de gemeentelijke toegang als de specialistische jeugdhulp.
4. Jongeren hebben een stem in het jeugdbeleid.	4a. Contact met de doelgroep.	Wij spannen ons in om contact te houden met jongeren, zodat zij kunnen meedenken over jeugdbeleid en wij kunnen anticiperen op signalen.
		We werven leden en houden (digitaal) contact met de leden van de JAR over lopende zaken en organiseren bijeenkomsten als er onderwerpen aan de orde zijn waar de JAR een rol in kan/wil spelen.
	4b. Organiseren kindergemeenteraad.	We kennen een subsidie toe aan de winnaar van de kindergemeenteraad.

1a. We bieden een laagdrempelig en divers aanbod aan opvoed- en opgroeiondersteuning aan

Wij zetten opvoed- en opgroeiondersteuning vooral vraaggericht in. Van gesubsidieerde organisaties binnen het CJG (gericht op opvoed- en opgroeiondersteuning) verwachten wij dat zij goed aansluiten en anticiperen op de wensen en behoeftes van ouders, opvoeders en jongeren. En dat ze waar nodig samenwerking aangaan met andere organisaties in het voorveld. Hierin heeft de coördinator CJG zowel (sub)regionaal als lokaal een rol.

1c. Implementatie en doorontwikkeling Stichting Jeugdteams Leidse regio

Per 1 juli 2021 voert de Stichting Jeugdteams Leidse regio de vernieuwde opdracht voor de gemeentelijke toegang uit. In de opdracht aan de toegang zijn prestatie-indicatoren en speerpunten benoemd. De speerpunten zijneen goede triage, regievoering en uitvoering geven aan Praktijkondersteuning Jeugd bij de huisarts. Daarnaast is er aandacht voor de samenwerking met het onderwijs en de toekenning van persoonsgebonden budgetten (pgb's). De komende tijd werken de gemeenten in de Leidse regio (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude) in partnerschap samen met de Jeugdteams Leidse regio om uitvoering te geven aan de nieuwe opdracht.

2b. We vergroten de verbinding binnen het CJG

Ook in 2022 wordt ingezet op de verbinding van het CJG met het lokale voorveld en op de verbinding tussen de verschillende medewerkers van het CJG onderling. Nu de gemeentelijke toegang wordt uitgevoerd door een nieuwe partij is het van belang dat de samenwerking met de Jeugdgezondheidszorg én de andere gesubsidieerde partijen binnen het CJG extra aandacht krijgt.

2c. We geven uitvoering aan het herijkte lokale jeugdbeleid

De gemeente heeft haar lokale jeugdbeleid waar het gaat om jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar die hulp en/of ondersteuning nodig hebben herijkt. De acties die hier uit voortkomen werken we verder uit. Hierbij is de verbinding en samenwerking met onze maatschappelijke partners essentieel.

3a. We voeren de actiepunten met betrekking tot jeugd(hulp) van de nota Sociaal Beleid uit

De nota Sociaal Beleid benoemt de lokale prioriteiten. Aan deze actiepunten werken we ook in 2022. Denk hierbij aan het bieden van een alternatief voor een jongerencoach en het optimaliseren van de samenwerking tussen het Jeugdteam en de praktijkondersteuner Jeugd van de huisartsen (POJ). Dit is ook onderdeel van de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp.

3b. We geven uitvoering aan de nieuwe inkoopcontracten

In 2022 gaan nieuwe en/of aangescherpte contracten met de jeugdhulpaanbieders in. Hiermee beogen we passende hulp voor jeugdigen en gezinnen, een steviger opdrachtgeverschap vanuit gemeenten in partnerschap met aanbieders en onderwijs en een overzichtelijk zorglandschap.

De Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp (TWO) gaat per 2022 over in de Serviceorganisatie Jeugd. Zij voeren het contractmanagement namens de gemeenten binnen Holland Rijnland. De gemeenten zijn gezamenlijk opdrachtgever. De inkoop jeugdhulp is per 2022 verdeeld in segmenten, waarbij uitvoering wordt gegeven aan de ambities en ontwikkeldoelen uit het Programmaplan Leidse regio. Per segment zijn er accountmanagers vanuit de gemeenten verdeeld tussen de Leidse regio, de Duin- en Bollenstreek en (voor wat betreft segment Veiligheid) de Rijnstreek.

Het kabinet heeft extra gelden beschikbaar gesteld om de acute problematiek in de jeugdzorg op te lossen. Het gaat hierbij onder andere om de aanpak wachtlijsten en zorg voor jeugdigen in het kader van corona. Om het jeugdstelsel op de lange termijn beheersbaar te maken, zijn fundamentele keuzes nodig. Bijvoorbeeld over de reikwijdte van de Jeugdwet en de beleidsvrijheid en rol van gemeenten in de uitvoering. Het is aan een nieuw kabinet om hierover te besluiten. Daarbij gaat het om een combinatie van maatregelen en structureel extra geld.

3c. We werken regionaal samen op regionale coördinatie van inhoudelijke thema's

Per 2022 gaat de Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp Holland Rijnland (TWO) over in de Serviceorganisatie Jeugd. Zij vullen namens de gemeenten in Holland Rijnland onder andere het contractmanagement in. Taken zoals accountmanagement gaan per 2022 over naar de gemeenten. In het licht van de ontwikkelingen met betrekking tot de gemeentelijke toegang en het zorgaanbod wordt gezamenlijk met de andere gemeenten in Holland Rijnland de rol van de Serviceorganisatie Jeugd en de gemeenten verder ontwikkeld. Tegelijkertijd wordt uitvoering gegeven aan de ontwikkeldoelen die beschreven staan in het regionale inkoopplan zorgaanbod.

In beide regio's in Zuid-Holland Noord (Holland Rijnland en Midden Holland) werken gemeenten en aanbieders van (jeugd)hulp samen om een verbeterslag te maken op inhoudelijke thema's. Voorbeelden hiervan zijn preventief aanbod, gebruik van een methodiek waarbij de zorgbehoefte gezamenlijk wordt ingeschat, de verwijfsindex JeugdMatch en de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Omdat iedereen er van overtuigd is dat inzet op deze thema's de kwaliteit van dienstverlening aan gezinnen vergroot, blijven we intensief samenwerken om deze thema's lokaal en subregionaal in te bedden.

3d. We verbeteren de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp

De samenwerkingsverbanden in het primair en het voortgezet onderwijs en het Regionaal Bureau Leerplicht spelen een centrale rol bij het organiseren van passend onderwijs en (speciale) onderwijszorg op de scholen. Het (bestuurlijk) overleg met partijen krijgt vorm in het bestuurlijk Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO). Diverse overleggen bieden de mogelijkheid om de samenwerking tussen onderwijs en de betrokken partijen te verbeteren. Daarnaast worden het onderwijs en haar partners nauw betrokken bij de doorontwikkeling van jeugdhulp, lokaal, in de Leidse regio en in Holland Rijnland. In de Leidse regio wordt ingezet op Integraal Arrangeren, een werkwijze waarmee de samenwerking en afstemming tussen Jeugdhulp en Onderwijs concreet vorm krijgt. Het herijkte lokale jeugdbeleid speelt een grote rol in de samenwerking tussen de basisscholen, het voorveld en de jeugdhulp.

4a. Contact met de doelgroep

Onderdeel van het herijken van het lokale jeugdbeleid was contact met jongeren om input op te halen over jeugdbeleid. Wij vinden dat jeugdigen en jongeren altijd betrokken moeten zijn bij het jeugdbeleid. Het gaat immers over hen. We zetten in op het structureel betrekken van de doelgroep bij plannen die de gemeente binnen het beleidsterrein jeugd heeft. Dit kan in de vorm zijn van een jongeren adviesraad.

4b. We organiseren de kindergemeenteraad

De kindergemeenteraad is een per schooljaar terugkerende activiteit. Vanwege de coronacrisis ging de kindergemeenteraad in het schooljaar 2020/2021 niet door. In het schooljaar 2021/2022 organiseren we weer de kindergemeenteraad. Het thema is 'digitale verslaving' of een, in overleg met de scholen te bepalen, ander thema.

G. Kinderopvang

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Kwalitatief goede kinderopvang aanbieden, waarbij de kwaliteitseisen gewaarborgd zijn.	1a. Instellingen voor kinderopvang jaarlijks inspecteren.	Er vindt een terugkoppeling plaats met GGD Hollands Midden over de geïnspecteerde instellingen. We geven GGD Hollands Midden opdracht tot inspecties.
	1b. Landelijk register bijhouden.	We verwerken nieuwe aanvragen, mutaties en uitschrijven van exploitaties in het Landelijk Register Kinderopvang (LKR).

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
		We zetten handhavingsacties in als deze naar aanleiding van inspecties van GGD Hollands Midden worden aangeraden.

1a. Instellingen kinderopvang jaarlijks inspecteren

Wij zijn verantwoordelijk voor het directe (eerstelijns)toezicht op de kwaliteit in de kinderopvang. In opdracht van de gemeente voert de GGD Hollands Midden het feitelijke toezicht uit. Zij controleren de kwaliteit van de kinderopvangcentra, buitenschoolse opvang en gastoudervoorzieningen in onze gemeente. Wij zetten de goede samenwerking met de inspecteur van de GGD voort. Wij maken onder andere afspraken over de planning van de inspecties en de opgestelde risicoprofielen. Ook is er regelmatig terugkoppeling bij eventuele stagnatie van de voortgang in de uit te voeren inspecties.

1b. Landelijk register bijhouden

Gemeenten hebben de taak van het actueel en volledig houden van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). Voor de voortgangsbewaking van eventuele ingezette handhavingsacties zijn wij aangesloten bij Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte Handhaven binnen het LRK.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Banen ²	1.138	1.130	1.148	1.150	--
Netto arbeidsparticipatie %	67%	64%	66%	67%	--
Bijstandsuitkeringen ³	90	97	10,2	15,8	--
Lopende re-integratievoorzieningen ⁴	64,8	61,5	10,8	7,7	--
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	280	295	n nb	n nb	--
% kinderen in uitkeringsgezin (<18 jaar)	3%	2%	3%	n nb	--
% achterstandsleerlingen (4-12 jaar)	5,0%	5,0%	4,8%	n nb	--
% werkloze jongeren (16-22 jaar)	0%	0%	0,15%	n nb	--
Jongeren met jeugdhulp %	10,9%	9,6%	13%	n nb	--
Jongeren met jeugdbescherming %	0,6%	0,6%	0%	n nb	--
Jongeren met jeugdreclassering %	0%	0,2%	0%	n nb	--
Lokale kengetallen					
Participatie					
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	52	55	58	60	--
Aantal toekenningen individuele inkomensvoetings	22	21	22	23	--
Aantal aanvragen Sociaal Fonds Zoeterwoudse kerken	14	19	20	21	--
Aantal deelnemers collectieve zorgverzekering voor minima (CZM)	158	156	157	158	--
Aantal dossiers budgettering	17	14	15	16	--
Aantal dossiers schuldhulpverlening	17	22	24	25	--
Aantal gestarte/lopende minnelijke Schuldsaneringstrajecten	15	12	14	15	--
Aantal geslaagde minnelijke Schuldsaneringstrajecten	4	2	3	4	--
Aantal uitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ	49	50	59	55	<64
Aantal opgelegde tegenprestaties naar vermogen	17	13	13	15	--
Geïndiceerden voor de Wet Sociale Werkvoorziening	24	21	21	21	--
Maatschappelijke ondersteuning					
Cliënten hulp bij het huishouden	149	160	183	n nb	--
Cliënten begeleiding individueel	54	50	55	n nb	--
Cliënten begeleiding groep	24	27	27	n nb	--
Cliënten combinatie begeleiding individueel en groep	4	5	5	n nb	--
Cliënten woonvoorzieningen	64	55	66	n nb	--
Cliënten vervoersvoorziening	363	338	349	n nb	--
Cliënten scootmobielen, rolstoelen en dergelijke	95	72	93	n nb	--
Aantal WMO PGB's	10	15	12	n nb	--
Inburgering					--
Doorlopende inburgeringstrajecten	0	0	0	0	--

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Met diploma afgeronde inburgeringtrajecten	0	0	0	0	--
Voortijdig beëindigde inburgeringtrajecten	0	0	0	0	--
Jeugdzorg					
Aantal lopende trajecten specialistische hulp	145	189	150	140	--
Aantal lopende trajecten Jeugdteam (voorheen JGT)	62	75	73	80	--
Aantal trajecten behandeling met verblijf (segment 1) (voorheen gesloten plaatsing)	0	1	0	0	--
Aantal trajecten wonen (segment 2) (voorheen gezinsgericht verblijf en pleegzorg)	0	0	0	0	--
Aantal trajecten dagbehandeling, dagbesteding (segment 3) (voorheen daghulp op locatie aanbieder)	6	13	13	10	--
Aantal trajecten ambulantly (segment 4) (voorheen jeugdhulp op locatie aanbieder)	165	155	145	135	--
Aantal trajecten jeugdhulp-onderwijs (nieuw)	nvt	nvt	nvt	nnb	--
Aantal trajecten crisis (segment 6) (voorheen meldingen Crisis Interventie Team)	1	1	2	1	--
Aantal trajecten veiligheid, jeugdbescherming (segment 7)	11	11	9	7	--
Aantal trajecten veiligheid, jeugdreclassering (segment 7)	4	2	2	2	--
Aantal onderzoeken Raad voor de Kinderbescherming	6	3	5	4	--
Aantal meldingen Jeugdbeschermingstafel	1	2	1	1	--
Aantal meldingen Veilig Thuis (0-100)	50	33	65	50	--
Aantal jeugd PGB's	12	17	10	12	--
Meldingen JeugdMatch (verwijsindex risicjongeren)	60	122	60	150	--
Matches in JeugdMatch	15	53	15	55	--

1 www.waarstaatjegemeente.nl

2 Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (aangepaste definitie kengetal).

3 Het aantal personen met bijstandsuitkeringen per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder (aangepaste definitie kengetal). Dit aantal is hoger dan het aantal uitkeringen lokaal aangezien hier de gezinsleden meegeteld worden).

4 Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (aangepaste definitie kengetal).

Financieel overzicht

Sociale Voorzieningen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Bijstandverlening	Lasten	1.374	1.076	1.043	1.043	1.043	1.043
	Baten	-1.468	-849	-849	-849	-849	-849
Saldo		-93	227	194	194	194	194
Minimabeleid	Lasten	333	509	435	435	435	435
	Baten	-11	0	0	0	0	0
Saldo		322	509	435	435	435	435
Vluchtelingenwerk	Lasten	40	118	112	117	117	117
	Baten	-3	-7	-7	-7	-7	-7
Saldo		38	111	105	110	110	110
Werkgelegenheid	Lasten	184	212	255	255	255	255
	Baten	0	0	0	0	0	0

Sociale Voorzieningen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Saldo		184	212	255	255	255	255
Maatschappelijke zorg	Lasten	100	165	105	105	105	105
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		100	165	105	105	105	105
Gehand.beleid -> zorgbeleid	Lasten	1.379	1.566	1.599	1.553	1.513	1.463
	Baten	-40	-22	-22	-22	-22	-22
Saldo		1.339	1.544	1.576	1.531	1.491	1.441
Jeugdzorg	Lasten	1.813	1.867	2.379	2.269	2.237	2.197
	Baten	-15	-18	-18	-18	-18	-18
Saldo		1.798	1.849	2.361	2.251	2.219	2.179
Ouderenzorg	Lasten	77	83	83	83	83	83
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		77	83	83	83	83	83
Kinderopvang	Lasten	21	59	18	18	18	18
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		21	59	18	18	18	18
Programma	Lasten	5.321	5.656	6.029	5.879	5.807	5.717
	Baten	-1.536	-896	-896	-896	-896	-896
Saldo van baten en lasten		3.785	4.760	5.133	4.983	4.911	4.821

Financiële toelichting

De geraamde uitgaven op programma Sociaal Domein zijn naar verwachting € 373.000 hoger dan in de vorige meerjarenbegroting. De baten blijven met € 896.000 gelijk.

De stijging van de uitgaven is grotendeels te verklaren door de omvangrijke toename bij Jeugdzorg, doordat er extra budget door het Rijk is toegezegd voor een bedrag van € 644.000. Omdat wij al een een stelpost van € 139.000 hadden opgenomen vooruitlopend op het extra budget is per saldo € 505.000 extra budget toegevoegd aan het budget van 2022 ten opzichte van 2021.

Naast hogere uitgaven zijn er ook voordelige effecten bij een aantal producten. De lasten dalen bij de producten Bijstandsverlening met € 33.000, Minimabeleid € 74.000, Kinderopvang € 41.000 en Maatschappelijke Zorg € 60.000. Hieronder is een gedetailleerde toelichting opgenomen.

Werk en Inkomen

De extra middelen van het Rijk voor armoedebestrijding en re-integratie voor een bedrag van € 17.000 zijn toegevoegd aan het budget voor bijzondere bijstand en het participatiebudget.

Voor de uitvoeringskosten van de Wet Inburgering heeft het Rijk structureel geld beschikbaar gesteld. Dit bedrag is toegevoegd aan het budget voor de Wet Inburgering. In totaal is hierdoor de komende jaren ongeveer € 30.000 per jaar beschikbaar.

Wmo

Het budget van € 12.500 voor bijzondere bijstand kinderopvang is verschoven naar het programma Onderwijs. Dit komt door de overdracht bijzondere bijstand kinderopvang op grond van sociaal medische indicatie naar Voor- en vroegschoolse educatie.

Verder is in 2022 en 2023 € 40.000 vrijgemaakt voor de preventieve inzet GGZ in de wijk. De dekking hiervan komt uit de reserve Sociaal Domein. Er is in 2022 ook geld vrijgemaakt voor geëscaleerde zorg 18+ van de RDOG voor een bedrag van € 45.600.

Verder was er in 2021 sprake van extra ondersteuning voor maatschappelijk werk, omdat er veel meer beroep op hulp werd gedaan door de coronacrisis. Dit budget van € 28.000 is in 2022 vervallen.

Formatie

In de Staat van Zoeterwoude is formatie toegekend voor een beleidsondersteuner en een WMO consulent. In totaal zijn de salarislasten daardoor gestegen met € 80.000 per jaar, verdeeld over een aantal producten.

Verder is er in het gehele programma Sociaal Domein sprake van effecten in het meerjarenbeeld, waaronder bijstelling van interne verrekeningen, indexering salarislasten en overige kleinere verschillen.

2.1.8 Milieu en Volksgezondheid

Portefeuillehouders wethouder A. de Gans en wethouder R.F. Bouter.

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft de zorg voor het milieu met als onderdelen Afval als grondstof, Riolering, Milieu, duurzaamheid en energietransitie en Volksgezondheid. De onderdelen in het programma zijn gericht op een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving voor mens en dier waarin het prettig wonen en werken is.

A. Afval als grondstof

Visie

Eén van de speerpunten van het Zoeterwouds afvalbeleid is het streven naar een circulaire economie. Dat betekent dat afval zo veel mogelijk als grondstof moet worden (her)gebruikt. De mate van afvalscheiding en het verminderen van restafval zijn dus twee belangrijke pijlers om het succes van onze circulaire doelstellingen te meten. Wat betreft afvalscheiding en het verminderen van restafval loopt Zoeterwoude al jaren regionaal voorop. Ook in 2022 willen wij dit voortzetten.

Vermindering van het restafval

Het langetermijndoel is het wederom het stimuleren van afvalscheiding. Hierdoor wordt het verminderen van restafval direct gestimuleerd, want beter afval scheiden betekent minder restafval. Zoeterwoude streeft daarom in 2022 naar een restafvalgewicht van maximaal 60 kg per inwoner. Eventueel aanhoudende COVID-19 maatregelen zoals het thuiswerkadvies, kunnen er voor zorgen dat het gewicht in 2022 hoger is dan het eerder gezette streefdoel van 30 kilogram restafval per inwoner.

Op de lange termijn wil Zoeterwoude het streefgewicht van 60 kilogram restafval per inwoner halveren. Om deze doelstelling te kunnen behalen, wil Zoeterwoude haar inwoners informeren over in welke afvalstromen er nog kansen te behalen zijn, om gezamenlijk het aantal kilogrammen restafval verder af te bouwen. Met behulp van bewustwordingscampagnes en voorlichtingen over o.a. het scheiden van keukenafval bij GFTe en het op de juiste manier wegdoen van elektronische apparaten en batterijen, zijn er in 2022 flinke slagen te maken. Met een nieuw inzamelsysteem voor oud papier en karton (OPK) wordt de huis aan huis inzameling door Renewi met behulp van verenigingen vervangen en in 2022 naar een langdurige oplossing omgezet.

Doelstelling	Resultaten	Activiteiten 2022
Verminderen restafval: maximaal 38 kg per inwoner per jaar in 2021.	Omgekeerd inzamelen. Verhogen serviceniveau voor alle goed herbruikbare afvalstromen.	Nieuwe inzamelingsmatiek Oud Papier en Karton (OPK) introduceren.
Verbreden kennisniveau over afvalscheiding en betrokkenheid inwoners vergroten.	Grotere betrokkenheid bij de inwoners en motivatie bij inwoners voor verbeterde afvalscheiding.	Inzet op publiciteit en informatie.

Soort afval (kg.)	2020	Prognose 2021	Doel 2022
Restafval	67	66	60
PBD	37	43	42
Papier	48	47	48
Glas	28	23	25
Textiel	9	7	8
Totaal	186	196	183

B. Riolering

Het afvoeren van aangeboden (afval)water is een wettelijke gemeentelijke verplichting ter bevordering van de volksgezondheid. Ook afvoer van hemelwater is een taak van de gemeente. Hiervoor is de aanleg van riolering en het onderhoud ervan noodzakelijk. Bij riolering worden diverse doelstellingen nagestreefd.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Afvoeren afvalwater.	In stand houden van een robuust gemeentelijk rioelstelsel.	Reinigen van het stelsel.
		Verrichten van inmetingen.
		Vervangen drukriolering.
		Afronden vervangen/renewen vacuumriolering Weipoortseweg en omgeving.
Voorkomen van overstorten.	In stand houden van een robuust gemeentelijk rioelstelsel en van (riool)gemalen.	Uitvoeren van (deel)inspecties.
		Periodiek reinigen van het stelsel.
		Repareren/vervangen riolering.
		Monitoren overstorten.
Verminderen aanbod vuilwater aan waterzuivering.	Scheiden van vuil en schoon water.	Afronden aanleg regenwaterriolering Westwout en Zonnegaarde.
		Afkoppelen straatkolken van vuilwaterriolering.
		Afkoppelen dakvlakken.
Klimaatadaptatie.	Zorgen voor meer waterberging. Vertraagd afvoeren regenwater. Aanleggen robuust regenwaterstelsel (Westwout en Zonnegaarde).	Afkoppelen dakvlakken en straatkolken van vuilwaterstelsel en aansluiten op regenwaterstelsel in Westwout en Zonnegaarde.
		Afkoppelen van zoveel mogelijk particuliere dakvlakken.

Verminderen aanbod vuilwater

Door het scheiden van vuilwater en hemelwater (regen) voorkomen we vermenging van schoon hemelwater met vuilwater. Hierdoor vermindert het aanbod van vuilwater aan de zuiveringsinstallaties aanzienlijk. In 2022 ronden we de aanleg van regenwaterriolering in de Zonnegaarde en Westwout af. We starten met de voorbereidingen voor de uitvoering van rioelvervangingen in de wijk Vogelweide.

Klimaatadaptatie brengen we verder onder de aandacht

Door in hevigheid toenemende neerslag is er in het land op veel plaatsen regenwateroverlast ontstaan. Met de aanleg van gescheiden stelsels maken we het stelsel robuuster zodat ze deze hevige buien aankunnen. Ook is onderzoek nodig naar het functioneren van het systeem. Hiervoor inventariseren we de data en meetgegevens. Daarnaast is voorlichting noodzakelijk om inwoners en bedrijven zo veel mogelijk te motiveren hun daken af te koppelen van het vuilwaterriool en aan te sluiten op het regenwaterriool.

in 2022 en 2023 is jaarlijks een bedrag van € 100.000,- beschikbaar. Hiermee maken we tijdens rioelvervangingsprojecten klimaatadaptieve maatregelen mogelijk. Voor particulieren is dit ook mogelijk vanuit het project. Denk hierbij aan:

- Operatie Steenbreek: door het verwijderen van verhardingen in de openbare ruimte wordt meer regenwater opgenomen in de bodem en wordt het rioelstelsel ontlast;

- Open bestrating: door de aanleg van open bestrating, zoals bijvoorbeeld grastegels in parkeervakken, wordt meer regenwater opgenomen in de bodem en wordt het rioolstelsel ontlast. Deze maatregelen verminderen ook hittestress.

C. Milieu, duurzaamheid en energietransitie

Doelstellingen, prestaties en activiteiten Duurzaamheid en Energietransitie

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
In 2050 energieneutraal.	Bijdragen aan het verduurzamen van Zoeterwoude en uitvoering geven aan de energietransitie.	Uitvoering geven aan de projecten Energiebesparing, Grootchalige Opwek, ZonopDaken, VanGasLos.
		Opstarten van het project Circulaire Economie en verder brengen van Duurzame Mobiliteit.
In 2030 40% minder CO2-uitstoot (ten opzichte van 1990).	Stimuleren van bewoners tot milieuvriendelijk gedrag en het nemen van duurzame initiatieven. Stimuleren bedrijven en organisaties tot milieuvriendelijk beleid-/bedrijfsvoering. Het faciliteren van duurzame opwek van energie.	Communicatie en participatie over energiebezuiniging met bewoners en ondernemers.
		Communicatie en participatie over biodivers inrichten en beheren openbare ruimte en private gronden.
		Uitrollen van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RRE-W) voor subsidie bij huurders.
		Kantoren groter dan 100m2 moet in 2023 minimaal label C hebben/krijgen (landelijke regelgeving). Gemeente moet dit handhaven, ODWH inventariseert.
		Vorbereiding op initiatieven voor opwekken van energie op grote schaal door middel van communicatie en participatie. Platform Grootchalige Opwek zorgt voor verbinding tussen initiatiefnemers, inwoners en overheden.
Klimaatbestendig Zoeterwoude.	In 2021 zijn de Risicodialogen gehouden en is nieuw beleid 'Zoeterwoude klimaatbestendig' vastgesteld.	Op de Grote Polder herstructureringswerkzaamheden in de openbare ruimte uitvoeren en deze direct klimaatadaptief toepassen. Hier is subsidie vanuit de Impulsregeling voor beschikbaar.
		Daar waar renovaties of herstructureringswerkzaamheden uitgevoerd worden in de openbare ruimte zijn deze direct ook 'klimaatadaptief' conform vastgesteld beleid.
Verduurzamen eigen organisatie.	Verduurzaming eigen vastgoed en duurzame inkoop (uitvoering Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen). Stimuleren verduurzamen maatschappelijk vastgoed.	De Oude bibliotheek en Suetanborg worden in 2021 afgestoten en in 2022 verduurzaamd en/of gesloopt.
		In 2022 wordt gestart met de nieuwbouw Bernardus. Planvorming voor de sloop en nieuwbouw SJZ en Klaverhal wordt verder vormgegeven.
		Opstellen beleid voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.
Gasloos conform Convenant Holland Rijnland.	Bestaande wijken van het gas af.	Definitieve versie van de transitievisie warmte opstellen. De inhoud communiceren met de inwoners om te ondersteunen in de transitie.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
	Gasloze transformaties.	De gemeente onderzoekt hoe transformaties en renovaties van bestaande panden gasloos uitgevoerd kunnen worden.
	Ondersteuning Zoeterwoude Duurzaam 2030 (ZWD2030).	Samenwerking met Zoeterwoude Duurzaam 2030 voorzetten. Mogelijke pilot Zuidhof VanGasLos ondersteunen waar mogelijk.
Elektriciteitsvoorziening Leidse Regio.	Duurzaam en toekomstbestendige elektriciteitsvoorziening in de Leidse Regio. Voldoende en kwalitatief goede 150kV en 50kV-stations en een goede ondergrondse infrastructuur voor energie.	Naar verwachting wordt begin 2022 een locatie voor het nieuwe regionale 150kV station bepaald. Als deze in Zoeterwoude landt, betekent dit het doorlopen van een planologische procedure en het managen van een project met grote ruimtelijke impact. Ondersteunen realisatie nieuwe Trafo op het bedrijventerrein Grote Polder.
Warmtevoorziening Leidse Regio.	Duurzame en toekomstbestendige warmtevoorziening in de Leidse Regio met de minst maatschappelijke kosten.	In 2022 voeren we het Plan van Aanpak uit: - Verschillende onderzoeken zijn opgestart en/of afgerond. - Samenwerking met maatschappelijke en zakelijke partners om tot een lokaal warmtenet te komen. - Onderzoeken hoe een toekomstbestendig duurzaam warmtenet (warmte genereren en distribueren) opgezet kan worden in de Leidse Regio. - Eind 2022 komen één of meerdere voorstellen naar de raad.
Transparantie voor bestuur en bewoners/gebruikers.	Het Programma Energietransitie is een complex en uitgebreid programma met veel 'nieuwe' oplossingen en projecten. Transparantie is voor iedereen van belang.	Communicatieplan wordt herzien (jaarlijkse activiteit). Op alle mogelijke manieren wordt gewerkt aan informatieverbreiding en draagvlakvergroting onder bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit moet leiden tot samenwerking en zo tot het halen van doelstellingen. Participatie is een voortdurend proces dat per project toegepast wordt (GrootschaligeOpwek=Platform, VanGasLos=werkgroep). Naast projectmatig wordt een overall participatietraject gevolgd vanuit het Programma Duurzaamheid en Energietransitie.

MILIEU

De milieutaken van de gemeente worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)

Bij het opstellen van de begroting 2022 van de ODWH is ten aanzien van de (omvang van de) werkzaamheden voor Zoeterwoude uitgegaan van het Werkplan 2021.

Door uitbreiding van de werkzaamheden is de bijdrage verhoogd

De grootste stijging van het aantal uren zit in (milieu-)adviezen bij RO-procedures. Het aantal uren is gebaseerd op lopende en komende bouwprojecten in de gemeente. De kostenstijging wordt in de jaarrekening van de gemeente naar verwachting deels gecompenseerd door een stijging van de baten (leges-opbrengsten en doorberekening van uren). Daarnaast is rekening gehouden met extra uren voor projecten in het kader van de Omgevingswet. Een ander deel van de stijging zit in het duurzaamheidsprogramma van de Omgevingsdienst.

Projecten in het kader van de Energietransitie en het werk aan de RES vergen extra uren van de dienst. Daarnaast vragen wetswijzigingen over de informatie- en energiebesparingsplicht voor bedrijven om extra inzet op toezicht.

2. PROGRAMMA DUURZAAMHEID

Stimuleren duurzame maatregelen

We zetten het budget voor duurzaamheidssubsidies voort

Jaarlijks stelt de gemeente een bedrag beschikbaar voor subsidies aan bewoners voor het verduurzamen van hun woning en een bedrag voor duurzame initiatieven van Zoeterwoudse bewoners(organisaties) en ondernemers. Deze bedragen komen ten laste van de Reserve Duurzaamheid die voor deze activiteiten is ingesteld.

Gezien de huidige omvang van de Reserve Duurzaamheid kan het bestaande beleid nog tot en met 2023 worden voortgezet. Voor de periode daarna is het aan de raad om te besluiten of en hoe het beleid wordt voortgezet en hoe dat wordt gefinancierd. Dit mede op basis van ontwikkelingen met betrekking tot de energietransitie en klimaatadaptatie.

De jaarlijkse budgetten bedragen € 130.000 voor subsidies en leningen en € 30.000 voor duurzame initiatieven ('Initiatievenpot').

Klimaatadaptatie

In 2021 wordt het beleid Klimaatbestendig Zoeterwoude vastgesteld

Het doel van dit beleid is om te bepalen wanneer we als Zoeterwoude 'Klimaatbestendig' zijn. Hierbij gelden de landelijke regels als basis. We willen werken naar een klimaatbestendig Zoeterwoude conform het Deltaprogramma Klimaatadaptatie. Een aanvulling hierop is dat daar waar kansen zich voordoen er zo snel mogelijk werk met werk gemaakt wordt om locaties die als risicovol bestempeld zijn te herstructureren. In 2022 wordt gestart met het project Reconstructie Grote Polder.

Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW)

De regeling heeft tot doel het stimuleren van het treffen van energiebesparende maatregelen in woningen en het geven van advies over energiebesparing aan huurders of eigenaar-bewoners. Dit leidt tot de reductie van het energieverbruik bij huishoudens en daarmee tot CO-reductie.

We gaan bewoners motiveren voor diverse energiebesparende maatregelen

Hiervoor zijn vouchers beschikbaar. We hebben het dan over:

1. Het aanbrengen van kleine energiebesparende maatregelen;
2. Het energiezuinig laten inregelen van verwarmings- en ventilatiesystemen;
3. Het laten geven van 'op de specifieke woning gericht' advies over energiebesparing;
4. Het laten geven van algemeen advies over energiebesparing.

3. PROGRAMMA ENERGIETRANSITIE

Programma Energietransitie wordt voortgezet

In 2019 is gestart met een reservering van € 750.000 voor het programma. Hiervan is € 300.000 gereserveerd als dekking voor de Elenasubsidie. In de afgelopen jaren (inclusief 2021) is € 450.000 aan werkbudget gebruikt. Hiermee is de reservering uitgeput.

Om uitvoering aan het programma Energietransitie te kunnen geven is een werkbudget nodig. Hiervoor vragen wij de raad € 150.000 beschikbaar te stellen uit de Algemene Middelen.

De uitvoering van het programma Energietransitie

Het kernteam begeleidt de projectleiders van de vastgestelde projecten. Planning, financiën en communicatie wordt bewaakt. Het kernteam bewaakt de 'binnenvliegers' en de projecten van derden die ondersteuning en/of financiering van de gemeente nodig hebben. Verder helpt het kernteam met de uitvoering doelstellingen van het programma te realiseren. Ook zorgt het kernteam voor het informeren van de Stuurgroep en de raad door middel van stuurgroepvergaderingen en presentaties aan de raad.

De kernteamleden en projectleiders nemen deel in verschillende regionale en lokale werkgroepen

Zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau worden overleggen bijgewoond en ontwikkelingen in goede banen geleid. Er wordt lokaal onder andere samengewerkt met lokale initiatieven zoals DuurzaamZoeterwoude2030 en GroenZoeterwoude.

Naast de regionale ontwikkelingen wordt ook op lokaal niveau gewerkt aan draagvlak voor Energietransitie

Er worden verschillende communicatiemiddelen ingezet om onze inwoners en ondernemers te informeren en te ondervragen, zowel via print als digitaal. Voorbeelden hiervan zijn: de GOEDkrant, de website www.zoeterwoudegaatgoed.nl, het ondernemersplatform, de GOED-week, koffiekarmomenten in de wijk, huis-aan-huis-flyers en enquêtes.

Energietransitie vraagt om werken aan draagvlakverbreding en gedragsverandering

Energietransitie is een transitie waarbij het doel wel vast staat maar de manier om daar te komen zeker niet. Er moet veel onderzocht worden en door nieuwe uitvindingen (lokaal, regionaal en mondiaal) veranderen inzichten en moeten projectplannen worden aangepast. Dit vergt een continue monitoring op alle ontwikkelingen en projectie hiervan op onze werkzaamheden. Soms leidt dit tot extra overleg met bestuurders om werkwijzen bij te kunnen stellen.

Projecten die in uitvoering zijn

Grootschalige Opwek, Rijndijk VanGasLos, Warmte Leidse Regio, Electriciteitsvoorziening Leidse Regio, Energiebesparing, Klimaatadaptatie, Duurzame Mobiliteit, LTO ZonopDak.

Project Grootschalige Opwek

We gaan door met het platform grootschalige opwek

Vanuit het platform stimuleren wij samenwerking en afstemming van bedrijven en organisaties bij het ontwikkelen van initiatieven voor wind- en zonne-energie.

We onderzoeken mogelijke locaties voor wind- en zonne-energie

De zoekgebieden voor wind- en zonne-energie zijn regionaal bepaald in de RES 1.0. Nu is het tijd om te onderzoeken op welke wijze deze zoekgebieden ingevuld kunnen worden. Naast mogelijke locaties voor de opwek van zon- en windenergie liggen er nog meer ruimtelijke opgaven in Zoeterwoude. Om zorgvuldige afwegingen te kunnen maken is een integrale aanpak van alle ruimtelijke opgaven nodig. Deze krijgt vorm in de Agenda ROZ (programma 10). Voor geïnteresseerde initiatiefnemers biedt de Agenda ROZ duidelijkheid over voorwaarden waarmee zij rekening moeten houden als zij in Zoeterwoude willen ontwikkelen. Specifieke kaders voor projecten voor grootschalige opwek kunnen daar aan toegevoegd worden.

Project Rijndijk VanGasLos

We gaan door met communicatie, participatie en draagvlakvergroting

Dat betekent dat we het komende jaar doorgaan met communiceren om de ontwikkelingen bij de inwoners te brengen. Tegelijkertijd willen we ook ophalen wat de inwoners van de ontwikkelingen vinden. Dat blijven we doen door participatie in de vorm van werkgroep 'Rijndijk van gas los'.

Keuzes maken op basis van nieuwe onderzoeken

Aanvullend op de onderzoeken en kennis die de afgelopen jaren is verkregen zijn er op verzoek van de werkgroep van inwoners nieuwe onderzoeken gedaan. De conclusies hieruit in combinatie met de kansen uit de regio moet de komende periode een richting geven. Gaan we voor collectieve of individuele oplossingen. Daarna kan verfijnd worden naar een keuze voor een techniek.

Financieel

Tot op het heden zijn de kosten voor Rijndijk VanGasLos afkomstig uit subsidies en de decembercirculaire 2019. Voor 2022 is er geen budget meer. Om het project de komende jaren (2022 en 2023) te laten doorgaan, vragen wij de raad € 106.000 per jaar beschikbaar te stellen uit de Algemene Middelen. Dit is nodig voor projectondersteuning, communicatie, participatie en activiteiten in de wijk.

Project Warmte Leidse regio

Op 27 mei 2021 heeft de raad ingestemd met de samenwerking in de warmtetransitie tussen de zes gemeenten in de Leidse regio (naast Zoeterwoude zijn dit Katwijk, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Leiden) te bestendigen. Die gemeenten zetten in op het benutten van restwarmte via WarmteLinQ+ voor de warmtetransitie voor onze regio. Daarbij worden ook andere bronnen voor collectieve verwarming in beschouwing genomen, zoals geothermie. Het besluit bevat ook een financieel commitment vanuit de zes gemeenten gezamenlijk om een eenmalig bedrag van maximaal twee miljoen euro in te zetten voor de periode tot eind 2022. De gemeente Zoeterwoude draagt daar € 62.145 aan bij om tot eind 2022 de warmtetransitie vorm te geven samen met de regionale partners.

D. Volksgezondheid

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Wettelijke taken uitvoeren.	1a. Opdracht aan Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden voor uitwerken wettelijke taken.	We zorgen voor de uitvoer van wettelijke taken in de publieke gezondheidszorg.
	1b. Uitwerken thema's landelijke nota gezondheidsbeleid.	We voeren de actiepunten uit die genoemd staan in de nota Sociaal Beleid 'Zoeterwoude gelukkig en gezond'. Wij stellen een nieuwe nota Sociaal Beleid op.
Promoten gezonde leefstijl bij inwoners.	2. Leefstijlakoord uitwerken.	We werken de preventieactiviteiten op het gebied van roken, alcohol, overgewicht, meedoen, sociale contacten en zingeving verder uit.
Ongedierteverlast voorkomen.	3. Ongediertebestrijding na melding van burgers of na eigen waarneming.	Wij inspecteren overlastlocaties, bestrijden ongedierte en geven voorlichting als inwoners een melding doen. We voeren daarbij de wettelijke taak tot registreren van meldingen van overlast uit.

1a. Wij geven de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg opdracht voor het uitvoeren van wettelijke taken publieke gezondheid

In de Wet Publieke Gezondheid (WPG) staan de wettelijke taken die de gemeente heeft op het gebied van de volksgezondheid. Het merendeel van deze wettelijke taken wordt uitgevoerd door de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM). Dit is een gemeenschappelijke regeling van 18 gemeenten in de regio Hollands Midden. Het doel is de gezondheid en het welbevinden van de burger te bewaken, te beschermen en te bevorderen in zowel normale als in crisissituaties. Voor een uitgebreid takenoverzicht verwijzen we naar de Programmabegroting 2022 van de RDOG HM.

De RDOG HM is bezig met een ontwikkelagenda: RDOG 2024. Als onderdeel van dit programma is de governance van de RDOG HM aangepast.

1b. Uitwerken actiepunten landelijke nota gezondheidsbeleid

In 2022 evalueren we de nota Sociaal Beleid 'Zoeterwoude Gelukkig en Gezond'. We werken dan aan een nieuwe nota. In die nieuwe nota besteden we weer aandacht aan actiepunten vanuit de landelijke nota volksgezondheid 2020-2024. Hierbij betrekken we de uitwerking van het Leefstijlakoord, inclusief het onderdeel sport.

Daarnaast gaan we aan de slag met een aantal specifieke gezondheidsvraagstukken:

1. Vergroten gezondheid in de fysieke- en sociale leefomgeving;
2. Verkleinen gezondheidsachterstanden;
3. Aandacht voor thema's met betrekking tot jeugd en jongvolwassenen.;
4. Bijdragen aan vitaal ouder worden.

Het thema eenzaamheid krijgt bij alle actiepunten speciale aandacht. Hierbij is er aandacht voor mogelijke effecten van de coronapandemie.

2. Het Leefstijlakoord werken we uit

Het Leefstijlakoord Zoeterwoude is een vertaling van het Nationaal Preventieakkoord. Samen met de betrokken samenwerkingspartners werken we de activiteiten gericht op een gezonde leefstijl verder uit. In oktober 2022 vindt een tussentijdse evaluatie plaats.

Het Leefstijlakkoord combineren we met het al bestaande Sportakkoord. Ter ondersteuning van dit proces is de functie van sportcombinatiefunctionaris voor de komende 2,5 jaar omgezet in de functie leefstijlcoach. Daarnaast verbinden we het Leefstijlakkoord ook met de evaluatie van de nota Sociaal Beleid. Deze nota bevat ook meerdere actiepunten op het gebied van meedoen en zingeving.

De afspraken in het Nationaal Preventieakkoord heeft Zoeterwoude lokaal vertaald in een Leefstijlakkoord. Op dit moment zijn we bezig met het schrijven van een meerjarig plan van aanpak voor het Leefstijlakkoord. Hierin staan ambities voor preventieactiviteiten op het gebied van roken, alcohol, overgewicht, financiën, meedoen, sociale contacten en zingeving, dagelijks functioneren etcetera. Dit Leefstijlakkoord combineren wij met het reeds bestaande Sportakkoord en de inzet van onze combinatiefunctionaris. Deze ambities werken we samen met diverse partners uit.

3. Ongediertebestrijding na melding burgers of na eigen waarneming

Wij blijven inwoners er op wijzen dat het voeren van eenden ongewenst is. Als voer blijft liggen omdat eenden het niet opeten, kan dit ongedierte aantrekken. Daarnaast verwijzen wij naar gespecialiseerde bedrijven en attenderen wij bewoners op waar informatie te vinden is over verschillende soorten ongedierten.

Wij gebruiken geen gif bij het bestrijden van ongedierte

Uitzondering hierop is een plaag die niet door vangklemmen verholpen kan worden. Wij registreren meldingen van overlast. Hierbij wordt aangegeven wanneer, waar en door wie de overlast is gemeld, wat de overlast is en hoelang de bestrijding duurt.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Huishoudelijk restafval (kg) per inwoner	40	67	65	60	30
Hernieuwbare elektriciteit (opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.) %	nb	nb	nb	nb	nb
Lokale kengetallen					
PBD afval (kg) per inwoner	31	37	38	43	45
Papier (kg) per inwoner	53	48	47	47	50
Glas (kg) per inwoner	29	28	32	25	30
Textiel (kg) per inwoner	8	9	9	8	10
Aantal rioolaansluitingen	3.913	3.916	4.122	4.309	--
Aantal prullenbakken in de gemeente	86	86	86	86	86
Aantal glasbakken	15	15	15	15	15
Aantal kinderen in zorg bij consultatiebureau (0-4 jaar)	99%	99%	nbn	nbn	100%

¹ www.waarstaatjegemeente.nl

Financieel overzicht

Volksgezondheid en Milieu bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Volksgezondheid	Lasten	432	479	485	485	485	450
	Baten	0	-10	-10	-10	-10	0
Saldo		432	469	475	475	475	450
Reiniging	Lasten	935	926	1.003	1.006	1.007	1.007
	Baten	-892	-968	-1.009	-1.078	-1.178	-1.178
Saldo		43	-43	-7	-72	-171	-171
Riolering	Lasten	1.045	1.099	1.000	1.097	1.248	1.232
	Baten	-1.242	-1.290	-1.188	-1.311	-1.473	-1.459
Saldo		-197	-192	-188	-214	-226	-227
Bedrijven en milieu	Lasten	1.142	1.624	1.390	1.076	931	931
	Baten	-27	-154	-88	-90	-91	-91
Saldo		1.115	1.470	1.302	987	840	840
Programma	Lasten	3.554	4.127	3.877	3.664	3.670	3.620
	Baten	-2.160	-2.423	-2.295	-2.488	-2.753	-2.729
Saldo van baten en lasten		1.393	1.704	1.582	1.175	917	891

Financiële toelichting

In 2022 dalen de uitgaven naar verwachting met € 250.000 ten opzichte van 2021. Ook de baten dalen met € 128.000.

Onder het product Volksgezondheid voeren wij het leefstijlakoord uit. Naast het uitvoeringsbudget van € 10.000 dat wij van het Ministerie van VWS ontvangen is er voor de komende drie jaar € 25.000 gereserveerd vanuit de reserve sociaal domein.

De kosten van Reiniging stijgen met € 77.000 doordat de verwerkingskosten van afval stijgen en door de groei van het aantal woningen in de gemeente het totaalvolume stijgt. Door de groei van de woningen stijgen ook de baten uit de reinigungsheffing met € 41.000.

Ook bij het product Riolering stijgen de baten uit de rioolheffing door de groei van het aantal woningen. En daardoor is er minder geld nodig uit de egalisatievoorziening voor Riolering. Per saldo dalen de baten ten opzichte van 2021 met € 102.000. De kosten voor zijn € 99.000 lager doordat een deel van de klimaatadaptieve maatregelen onderdeel uitmaken van nieuwe of vervangingsinvesteringen. Daardoor is er minder exploitatiebudget nodig, maar zijn de kapitaallasten op termijn wel hoger.

Door mutaties in de activiteiten in het programma Energietransitie en het project Rijndijk van Gaslos zijn de uitgaven in het product Bedrijven en Milieu € 214.000 lager dan in 2021. Verder dalen zowel de lasten en de baten met € 64.000 omdat in 2021 de incidentele RRE subsidie (Regeling Reductie Energiegebruik) nog in uitvoering was. Hieronder is een verdere specificatie opgenomen van de deelprogramma's binnen het product Bedrijven en Milieu.

Andere mutaties binnen het programma betreffen effecten in het meerjarenbeeld, waaronder bijstelling van kapitaallasten, interne verrekeningen, indexering salarislasten en overige kleinere verschillen.

Nadere financiële toelichting lopende programma's binnen het product Bedrijven en Milieu

Programma duurzaamheid

De jaarlijkse budgetten bedragen € 130.000 voor subsidies en leningen en € 30.000 voor duurzame initiatieven ('Initiatievenpot'). Voor de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW) is een subsidie beschikbaar en is geen extra budget voor nodig.

Programma Energietransitie

In 2019 is gestart met een reservering van € 750.000 voor het programma in de reserve Energietransitie. Hiervan is € 300.000 gereserveerd als dekking voor de Elenasubsidie. In de afgelopen jaren (inclusief 2021) is € 450.000 aan werkbudget gebruikt. Hiermee is de reservering uitgeput. Om verdere uitvoering te kunnen geven aan het programma Energietransitie is een werkbudget van € 150.000 voor 2022 nodig. Dit werkbudget dekken wij uit de algemene reserve. Als de projecten die onder de Elenasubsidie zijn uitgevoerd vervalt de reservering van € 300.000 in de reserve Energietransitie weer vrij ten gunste van de algemene reserve.

Project Grootschalige Opwek

Communicatie en participatie € 10.000,-. Platformbijeekkomsten, Participatie inwoners. Deze kosten worden betaald uit het programma Energietransitie. Hier is geen apart budget voor nodig.

Rijndijk VanGasLos

Tot op het heden zijn de kosten voor Rijndijk VanGasLos afkomstig uit subsidies en de decembercirculaire 2019. Voor 2022 is er geen budget meer. Om verdere uitvoering van het project mogelijk te maken is in 2022 een werkbudget van € 106.000. Hiervan betalen we projectondersteuning, communicatie en participatie en activiteiten in de wijk. Net als bij het werkbudget voor Energietransitie dekken wij de kosten uit de algemene

reserve, die weer aangezuiverd wordt als de reservering van € 300.000 vanwege de Elenasubsidie in de reserve Energietransitie vrijvalt.

Warmte Leidse regio

De gemeente levert een bijdrage van € 62.145 om tot eind 2022 de warmtetransitie vorm te geven samen met de regionale partners. Ter dekking wordt dit bedrag toegevoegd aan het werkbudget van het Programma Energietransitie, deels in 2021 en deels in 2022. Hiervoor is een budget aangevraagd in de Staat van Zoeterwoude. Voor 2022 is dit een bedrag van € 41.430.

Milieu en Volksgezondheid

Jaar	Omschrijving	Invest.- bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Vervanging riolering 2022	€ 500.330	€ 12.508	€ 12.508	€ 12.508
	Vervanging drukriolering 2022	€ 144.100	€ 9.006	€ 9.006	€ 9.006
	Vervanging gemalen 2022	€ 51.750	€ 3.234	€ 3.234	€ 3.234
	Rioolspuit	€ 40.000	€ 3.636	€ 3.636	€ 3.636
2023	Vervanging riolering 2023	€ 573.000		€ 12.508	€ 12.508
	Vervanging drukriolering 2023	€ 110.800		€ 6.925	€ 6.925
	Vervanging gemalen 2023	€ 168.000		€ 10.500	€ 10.500
2024	Vervanging riolering 2024	€ 598.000			€ 14.585
	Vervanging drukriolering 2024	€ 15.600			€ 975
	Vervanging gemalen 2024	€ 45.250			€ 2.828
2025	Vervanging riolering 2025	€ 598.000			
	Vervanging drukriolering 2025	€ 92.850			
	Vervanging gemalen 2025	€ 27.650			

2.1.9 Onderwijs

Portefeuillehouder burgemeester F.Q.A. van Trigt .

Omschrijving van het programma

Dit programma betreft Onderwijs in het algemeen en onderwijshuisvesting in het bijzonder.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Regulier onderwijs.	1a. Inspelen op ontwikkelingen op onderwijsgebied en uitwerking strategische thema's in de onderwijspraktijk.	We spelen in op ontwikkelingen op onderwijsgebied en stemmen ambtelijk en bestuurlijk af met de directeuren van de basisscholen in Zoeterwoude.
	1b. Samenwerken en afstemmen Leidse regio.	We werken samen in de Leidse regio en in Holland Rijnland op het gebied van onderwijs en de aansluiting onderwijs-jeugdzorg.
	1c. Nieuwbouw Bernardusschool Zoeterwoude-Rijndijk.	De Bernardusschool is aan vernieuwing toe. In 2022 bereiden wij deze nieuwbouw voor.
	1d. Kinderen in aanraking laten komen met groenontwikkeling en voeding.	We financieren de schooltuintjes bij Het Avontuur door een jaarlijkse bijdrage. We zetten de Boerderijateliers bij de Bernardusschool voort.
Passend onderwijs.	2a. Beleid Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) maken, evalueren en kwaliteit waarborgen.	We zorgen voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en zorgen voor voortgang bij de werkgroep VVE (voorzitten van de werkgroep, uitwerken beleidsstukken, verdelen extra gelden).
	2b. (Sub)regionaal afstemmen en beleid maken in het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg'.	We maken (sub)regionaal beleid op basis van de ontwikkelagenda.
	2c. Samenwerking onderwijs en GGZ, aansluiting jeugd en onderwijs, implementatie afspraken inkoop jeugdhulp en onderwijs.	We geven uitvoering aan actiepunten, zorgen voor voorbereiding en afstemming op inhoud en volgen ontwikkelingen.
Lokaal onderwijs.	3a. Lokaal jeugdbeleid koppelen aan onderwijs.	Het jeugdbeleid en de uitvoering daarvan koppelen we aan de basisscholen.
	3b. Verankering van cultuureducatie en muzikale vorming basisscholieren in het basisschoolprogramma.	We laten basisschoolleerlingen in aanraking komen met cultuur en muziek.

1a. We spelen in op ontwikkelingen op onderwijsgebied

Op het niveau van de schooldirecteuren vindt overleg plaats met de directies van de basisscholen in Zoeterwoude. Zo houden we elkaar op de hoogte van ontwikkelingen. Op bestuurlijk niveau is er twee keer per jaar overleg tussen het schoolbestuur (SCOL), Stichting Kinderopvang Zoeterwoude (SKZ) en de gemeente over de ontwikkelingen. Daarnaast vindt ieder kwartaal overleg plaats met de Interne Begeleiders van de basisscholen en het CJG. Afhankelijk van de agenda sluit ook SKZ aan bij dit overleg.

De noodlokalen bij Het Avontuur die in 2021 zijn geplaatst, zijn in gebruik genomen. Het aantal lokalen op Het Avontuur wordt op enig moment uitgebreid naar vier lokalen en indien nodig zelfs naar zes lokalen. Dit totdat permanente uitbreiding gerealiseerd is. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal leerlingen.

1d. We financieren de schooltuintjes bij Het Avontuur

Bij De Buitenplaats in Zoeterwoude-Dorp is een deel van het schoolplein ingedeeld als schooltuintjes. Dit heeft als doel kinderen in aanraking te laten komen met groen. Zo leren kinderen waar eten vandaan komt en wat gezonde voeding is. De grond voor de schooltuintjes is in bruikleen en in beheer van de Stichting Schooltuintjes. De gemeente ondersteunt de realisatie van dit project met een jaarlijkse bijdrage voor de duur van vier jaar. Na positieve evaluatie kan verlenging plaatsvinden.

Op verzoek van de raad onderzoekt de gemeente of, naast de schooltuintjes, aanvullend boerderijateliers voor Het Avontuur mogelijk zijn. Dit is onder andere afhankelijk van de evaluatie van de schooltuinen en belangstelling vanuit Het Avontuur zelf. De Bernardus maakt gebruik van de boerderijateliers en blijft dit doen in 2022.

2a. We zorgen voor Voor- en Vroegschoolse Educatie

Met afgevaardigden van de partijen die een bijdrage leveren aan de voor- en vroegschoolse educatie en de gemeente is een werkgroep Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) gevormd. Deze werkgroep houdt zich bezig met het VVE-beleid en het borgen van de kwaliteit van de VVE-voorziening. Het budget dat Zoeterwoude van het rijk krijgt wordt ingezet voor het realiseren van VVE-kindplekken en voor aanbod en kwaliteitsverbetering van het VVE-beleid.

2b. We maken (sub)regionaal beleid

Op Holland Rijnland-niveau zijn, samen met de samenwerkingsverbanden Primair- en Voortgezet Onderwijs, Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) en MBO Rijnland, kaderstellende afspraken gemaakt rondom samenwerking in onderwijs en jeugdhulp. Hiervoor is een ontwikkelagenda opgesteld. In Leids regioverband vindt 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' plaats met de besturen van de gemeenten, de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, het RBL en het MBO. Thema's hierbij zijn samenwerking jeugd en onderwijs, het jonge kind en de doorgaande lijn, en de Kwaliteitsagenda minder zelfredzame jongeren. In 2022 wordt de lokale, subregionale en regionale samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp verder geïntensiveerd. Per 2022 is het segment Jeugdhulp in Onderwijs toegevoegd aan de regionale inkoop van jeugdhulp. Jeugdhulpaanbieders en de nieuwe gemeentelijke toegang Leidse regio maken afspraken met scholen over inzet van jeugdhulp op school.

2c. Regionale onderwerpen worden regionaal opgepakt

Onderwerpen die de regio Holland Rijnland aangaan, blijven we regionaal (Leidse regio, Rijnstreek en Duin- en Bollenstreek) oppakken. Waar mogelijk worden ambities, samenwerking en knelpunten subregionaal opgepakt.

3a. Onderwijs en lokaal jeugdbeleid

Het lokale jeugdbeleid koppelen we aan het onderwijs. We zoeken verbinding en samenwerking tussen het preventieve jeugd(hulp)veld en de basisscholen.

3b. Cultuureducatie en Verwonder om de Hoek

Sinds 2021 staat het budget voor cultuureducatie in programma onderwijs. Er wordt subsidie verleend aan de Cultuureducatiegroep om cultuureducatieprogramma's aan te bieden aan de basisscholen en hen te ondersteunen bij de implementatie hiervan.

Ook wordt het regionale project Verwonder om de Hoek in programma onderwijs opgepakt. Kinderen in Holland Rijnland bieden we, ongeacht hun achtergrond, de mogelijkheid om passies op het gebied van cultuur, natuur, wetenschap, technologie en duurzaamheid te ontdekken, te intensiveren, hun kennis daarover te verdiepen en hun talenten daarmee doorlopend (verder) te ontwikkelen. Dit zowel binnen als buiten schooltijd en -gebouw. Zoeterwoude gaat in 2022 van start met een coördinator/cultuurcoach.

Muziekonderwijs blijft nog onderdeel van programma 6. Cultuur, Sport en Recreatie.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) % ²	2,6%	1,93%	1,4%	1,4%	--
Absoluut verzuim ³	2	3,3	2	2	--
Relatief verzuim ^{4,5}	11,42	12	10	10	--
Lokale kengetallen					
Aantal leerplichtige leerlingen 5-17 jaar	1.226	1.217	n nb	n nb	--
Aantal verzuimmeldingen behandeld door het Regionaal Bureau Leerplicht Holland Rijnland ⁵	49	39	45	45	--
Aantal thuiszitters ⁵ / absoluut verzuim nieuwe definitie	2	6	1	1	--
Aantal beschikbare VVE-kindplekken	11	11	11	11	11
Aantal doelgroepkinderen 0-4 jaar	7	7	7	7	--
Aantal (nieuwe) voortijdig schoolverlaters ⁵	18	12	10	10	--
Aantal nieuwe trajecten RMC-begeleiding (voorheen Jongerenloket)	8	6	6	6	--
Aantal succesvol afgesloten trajecten RMC-begeleiding (voorheen Jongerenloket)	4	6	6	6	--

¹ www.waarstaatjegemeente.nl.

² Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

³ Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners (5-18 jaar).

⁴ Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners (5-18 jaar).

⁵ Bron: Jaarverslag Regionaal Bureau Leerplicht (RBL).

Financieel overzicht

Onderwijs bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Openbaar onderwijs	Lasten	19	22	22	22	22	22
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		19	22	22	22	22	22
Over. onderwijsaangelegenheden	Lasten	497	683	613	590	781	700
	Baten	-64	-78	-78	-78	-78	-78
Saldo		433	605	535	512	703	622
Programma	Lasten	516	705	635	612	803	722
	Baten	-64	-78	-78	-78	-78	-78
Saldo van baten en lasten		452	627	557	534	725	644

Financiële toelichting

De geraamde uitgaven op programma Onderwijs zijn € 70.000 lager.. Dit komt grotendeels doordat er in 2021 extra incidentele kosten waren voor voor de plaatsing van noodlokalen bij Basisschool Het Avontuur.

Verder spelen effecten in het meerjarenbeeld, waaronder bijstelling van kapitaalslasten, interne verrekeningen, indexering salarislasten en overige kleinere verschillen een rol.

2.1.10 Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen

Portefeuillehouders wethouder A. de Gans en wethouder R.F. Bouter.

Omschrijving van het programma

Dit programma bevat de gemeentelijke activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, bestemmingsplannen, volkshuisvesting, kwaliteit van woningen en de woonomgeving en woonwagenzaken. De paragraaf Handhaving gaat over toezicht op en handhaving van bouw- en ruimtelijke regels.

De startdatum van de Omgevingswet is 1 juli 2022

Dat is een half jaar later dan waar we vorig jaar van uitgingen. Deze langere periode voor de inwerkingtreding heeft tot gevolg dat de kosten oplopen.

We huren langer capaciteit in voor het reguliere werk

Met de inhuur richten onze eigen medewerkers zich op de veranderingen die de komst van de Omgevingswet met zich meebrengt. Op die manier blijven uren beschikbaar bij vergunningverlening, handhaving en ruimtelijke ordening. We zetten die uren in voor het aanpassen van het proces van vergunningverlening en het opstellen van de omgevingsvisie, het maken van toepasbare regels (vragenbomen) en het omgevingsplan.

De invoering van de Omgevingswet halverwege het jaar is een extra uitdaging

Halverwege het jaar schakelen we bijvoorbeeld om naar andere leges en automatisering moet worden aangepast. Dit vraagt extra inzet. Bovendien zijn er in maart gemeenteraadsverkiezingen. Dat betekent dat nieuwe raadsleden en een nieuw college meteen na hun start te maken krijgen met grote veranderingen in het fysieke domein. Zij moeten in korte tijd geïnformeerd worden over de impact van de Omgevingswet.

We gebruiken de extra tijd om meer te oefenen

Met name op het gebied van de digitalisering is het belangrijk om er zeker van te zijn dan alle systemen goed werken en op elkaar aangesloten zijn. Een betrouwbare digitale werkomgeving is nodig voor een geslaagde implementatie van de Omgevingswet. Wij zijn daarvoor afhankelijk van de voortgang van de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) bij het rijk. Het uitstel van de wet was nodig omdat met gemeenten is afgesproken dat er voldoende tijd geboden wordt om te oefenen met nieuwe processen en digitale systemen. Tegelijkertijd stopt het leren niet als de wet in werking is getreden. Ook daarna blijven we extra capaciteit nodig hebben om de nieuwe manier van werken te verbeteren in de praktijk.

We blijven aan de slag met het omgevingsplan en de omgevingsvisie

Wij verwachten in de eerste helft van 2022 de omgevingsvisie en het omgevingsplan voor het landelijk gebied af te ronden. Dat zijn de eerste stappen naar een compleet omgevingsbeleid. Het vervolg is dan het aanvullen van het omgevingsplan met het grondgebied van onze kernen. Daarnaast bekijken we per thema of het nodig is om de regels in het omgevingsplan aan te passen. Bijvoorbeeld als het gaat om regels die eerst door het rijk of de provincie werden bepaald en waarover we onder de Omgevingswet een eigen keuze mogen of moeten maken.

Agenda Ruimtelijke Ontwikkelingen Zoeterwoude (ROZ)

De Agenda ROZ hangt onder de omgevingsvisie. Het is de wens een omgevingsvisie voor Zoeterwoude te maken die handzaam en bruikbaar is. In de Agenda ROZ wordt dit via het toepassen op concrete uitwerkingsprojecten direct getoetst. Beide trajecten lopen in 2021 samen op. De Agenda ROZ loopt net als de omgevingsvisie ook in 2022 door.

Wonen en huisvesting blijft ook in 2022 een belangrijk speerpunt

De woningnood is groot in Nederland en krijgt veel aandacht. In het coalitieprogramma 2018-2022 is wonen en huisvesting een belangrijk speerpunt. In februari 2021 heeft de raad de 'Evaluatie van de woonvisie Zoeterwoude 2025' vastgesteld. Daarin is uitgesproken dat wij vasthouden aan de opgave van 35% sociale woningbouw bij

nieuwbouwprojecten. Daarbij is eveneens een aantal aanbevelingen vastgesteld die in 2022 kunnen leiden tot enkele beleidswijzigingen. Denk bijvoorbeeld aan het ophogen van het afkoopbedrag voor de sociale opgave binnen een nieuwbouwproject en een betere bescherming van de woningen voor de primaire doelgroep door het opstellen van een doelgroepenverordening. Daarover wordt eind 2021 een besluit genomen. De beleidswijzigingen hebben overigens geen directe invloed op de begroting 2022.

Het woningbouwprogramma 2021-2025 leidt tot 4.771 woningen

Zoals blijkt uit onderstaand overzicht neemt onze woningvoorraad tot en met 2024 toe met 991 woningen. Voor de periode na 2023/2024 hebben wij (vooralsnog) nauwelijks tot geen plannen. In ons overleg met de raad op 3 juni 2021 is met de raad afgesproken dat het gesprek over mogelijke toekomstige woningbouwlocaties in Zoeterwoude integraal wordt meegenomen bij de uitwerking van de Agenda Ruimtelijke Opgave Zoeterwoude.

Overzicht woningbouwplannen

Project	2021	2022	2023	2024
Bloemenweide Nrd (loc. Klaverweideschool)	10			
Bloemenweide Nrd (loc. Corbuloschool)		27		
Bloemenweide Nrd (loc. Westwoudschool)	10			
Aquamarijn	59			
Rijnzigt	45			
Zwethof		44		
Swetterhage				90
Weidelaan			22	
Hoge Rijndijk 48a-h		34		
Hoge Rijndijk 103		12		
VVM (Centrum)			150	
VVM (ABC)			392	
Santhorst (Bruines)	36			
Kopperwetering 3		24		
Kopperwetering 5		36		
Totaal	160	177	564	90

Toelichting op de woningbouwplannen

In 2022 worden door Rijnhart Wonen 27 sociale huurwoningen in het project Bloemenvelde opgeleverd. In Zwethof worden 44 vrije sectorwoningen in het dure segment gerealiseerd. De woningen aan de Hoge Rijndijk 48a-h en 103 zijn appartementen in de sociale huur (35%) en in de vrije sector. Kopperwetering 3 en 5 worden van een leegstaand kantoorpand getransformeerd naar woonappartementen. Voor Kopperwetering 5 zijn wij met de ontwikkelaar in gesprek over de opvang en huisvesting van kwetsbare groepen vanuit de regionale huisvestingsopgave zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Maatschappelijke zorg Leidse regio (zie ook programma 7 Sociaal domein/Maatschappelijke ondersteuning).

Wij hebben voldoende krediet beschikbaar voor de startersleningen in 2022

Gelet op ons woningbouwprogramma voor 2022 verwachten wij voldoende krediet te hebben voor het verlenen van startersleningen. Er zijn in 2022 geen (grote) projecten waarin (sociale) koopwoningen worden opgeleverd. Eventuele aanvragen zijn dan voornamelijk gebaseerd op de aankoop van een woning uit de bestaande voorraad.

Doelstelling	Prestaties	Activiteiten 2022
Woningbezit onder starters stimuleren.	Startersleningen verstrekken.	Informatie verstrekken.
		Aanvragen startersleningen in behandeling nemen.
		Aanvragen afstemmen met SVn (uitvoerend orgaan).
		Financiën beschikbaar stellen voor de verstrekte lening.
	Uitvoering geven aan de in 2021 gewijzigde verordening startersleningen Zoeterwoude.	Aanvragen startersleningen toetsen aan de verordening.
		Toe-/afwijzingsbrieven verzorgen op basis van de verordening.

Eind 2021 besluit de raad over het in stand houden van de Blijverslening

Bij de vaststelling van de 'Evaluatie van de woonvisie Zoeterwoude 2025' heeft de raad besloten om de instandhouding van de Blijverslening te onderzoeken in relatie tot de Verzilverlening. Eind 2021 neemt de raad daarover een besluit. Dat kan betekenen dat de de Blijverslening komt te vervallen en dat er een verordening Verzilverlening wordt vastgesteld.

Doelstelling	Prestaties	Activiteiten 2022
Bevorderen van langer zelfstandig thuis wonen door de beschikbaarheid van blijversleningen.	Stimuleren van ouderen om hun woning preventief aan te passen.	Doelgroep stimuleren na te denken over het levensloopbestendig maken van hun woning door bewustwording (voorlichting).
		Inwoners/doelgroep actief informeren over het product Blijverslening.
	Leningen beschikbaar stellen voor het levensloopbestendig maken van de woning.	Informatie verstrekken.
		Aanvragen blijversleningen in behandeling nemen en toetsen aan de verordening.
		Aanvragen afstemmen met de uitvoerende partij (SVn).
		Toe-/afwijzingsbrieven verzorgen.
		Financiën beschikbaar stellen aan SVn voor de blijverslening.

Wijkaanpak Zoeterwoude Rijndijk Van Gas Los

In 2020 is het project Rijndijk Van Gas Los gestart als eerste uitvoeringsproject waarbij met een wijkgerichte aanpak woningen aardgasvrij en verduurzaamd worden. In de decembercirculaire van 2019 zijn middelen beschikbaar gesteld (klimaatmiddelen Transitievisie Warmte en wijkaanpak) om te kunnen beginnen met de wijkaanpak.

Het afgelopen jaar is veel onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om Rijndijk aardgas vrij te maken. Ook is veel tijd besteed aan communicatie en participatie. In de volgende fase is het de bedoeling om over te gaan tot maatregelen in de wijk.

Het huidige subsidielandschap biedt de mogelijkheid om de komende tijd te focussen op hoe Rijndijk 'aardgasvrij ready' te krijgen. Hierin worden inwoners gestimuleerd om te isoleren, op te wekken en kennis op te bouwen. Hiermee worden woningen voorbereid op de toekomstige warmtetechniek. Tegelijkertijd wordt Co2-uitstoot en gebruik van fossiele brandstoffen verminderd.

Vorbereidingen nieuwe sporthal op sportpark Haasbroek lopen door

Op basis van de resultaten van het onderzoek naar de financiële consequenties voor de deelnemende partijen wordt het projectvoorstel om te komen tot een nieuwe sporthal op Haasbroek gewijzigd. Daarnaast hebben we onderzoek laten doen naar de twee velden van de voetbalclub. Deze resultaten worden meegenomen in het projectvoorstel. waarover eind 2021/begin 2022 een besluit voorbereid wordt.

Uitwerken van de realisatie van een nieuwe Bernardusschool is gestart We streven ernaar de nieuwe Bernardusschool in 2024 op te leveren. Hiervoor worden nu voorbereidingen getroffen. Het schoolbestuur wordt bouwheer voor het gebouw. Zij is bezig met het opstellen van een Programma van Eisen voor het gebouwontwerp. De gemeente maakt het bouwen van het gebouw in een nieuw bestemmingsplan mogelijk. Verder draagt de gemeente zorg voor de veranderingen in de openbare ruimte en het bouwrijp maken van het perceel.

Afspraken met de bouwheer over de uitgaven aan het gebouw worden vastgelegd in de bouwheerovereenkomst. We verwachten in 2022 overeenstemming te bereiken over het budget voor het gebouw.

Ontwikkeling van Bloemenvelde (Corbulo/SKZ) loopt door in 2022

De bouw is gestart in 2021. De verwachte oplevering van de gehele locatie is in het tweede kwartaal 2022.

Verde Vista Meerburg start met de laatste fase

De Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg (OMM) heeft met ontwikkelaars overeenkomsten gesloten voor de bouw van appartementen en detailhandel in VerdeVista Meerburg-Zuid. Dat is het plangebied naast het Siemens kantoor en appartementencomplex The Hill. Er komen senioren appartementen, vrije sector huurappartementen, sociale huurappartementen en koopappartementen. In totaal gaat het om circa 400 appartementen. De bouw start begin 2022 en de oplevering is gepland begin 2024.

De bouw van het centrumdeel is gestart. Hier worden naast 2.000 m² detailhandel ook circa 150 appartementen ontwikkeld. De oplevering is gepland eind 2022/begin 2023.

Zwethof wordt gebouwd

De bouw start in het eerste kwartaal van 2022.

Voor de ontwikkeling Weidelaan wordt een procedure doorlopen

De ontwikkelaar wil 22 woningen realiseren op de plek van de kassen aan de Weidelaan. De Samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente, de eigenaren van de grond en de ontwikkelaar is in 2021 ondertekend. De planologische procedure loopt in 2022.

Geschatte legesaanvragen 2022

Voor de eerste helft van 2022 is de inschatting dat het aantal aanvragen vergeleken met 2021 stabiel zal zijn, met mogelijk een lichte daling. Deze lichte daling komt doordat per 1 juli 2022 de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking treedt. Hiermee verandert de wijze van vergunningverlening. De inschatting voor de tweede helft van 2022 is dat het aantal aanvragen voor ongeveer 50% afneemt.

De legesopbrengst voor het in behandeling nemen van aanvragen om vergunning varieert per jaar sterk

Wij kunnen deze niet goed ramen. Dit hangt af van het moment van het indienen van een aanvraag om vergunning en de dan geldende regelgeving. Geplande legesopbrengsten kunnen doorschuiven naar een ander jaar. Dat kan een grote invloed hebben op de raming die hierboven staat. De legesopbrengsten van de projecten in het overzicht gaan uit van de huidige wetgeving met bij de overige aanvragen een voorzichtige inschatting wat de gevolgen zijn van de invoering van de Wkb. Als het project Weidelaan doorschuift naar de tweede helft van het jaar, dan heeft dat grote gevolgen voor de legesopbrengsten.

Legesopbrengsten 2022

Naam project	Omschrijving project	Schatting bouwkosten exclusief btw	Tarief	Schatting leges bouwactiviteit (art. 2.3.2.1 Tarieventabel)	Schatting overige leges Titel 2 Tarieventabel	Totaal
Weidelaan - kassen	22 woningen	€ 6.000.000	1,8%	€ 108.000		
Kopperwetering 3	transformatie met uitbreiding: ca. 24 zelfstandige appartementen	€ 750.000	1,8%	€ 13.500		
Kopperwetering 5	transformatie: ca. 36 zelfstandige appartementen.	€ 1.000.000	1,8%	€ 18.000		
Maatschappelijk Centrum	Bernardusschool	€ 5.000.000	1,8%	€ 90.000		
Overige aanvragen	Eerste helft jaar overige aanvragen € 6.000 / maand				€ 36.000	
Overige aanvragen	Tweede helft jaar door Wkb overige aanvragen € 3.000 / maand				€ 18.000	
Totaal				€ 229.500	€ 54.000	€ 283.500

Omgevingsvergunningen en meldingen de afgelopen jaren

Wabo activiteit	2019	2020	Schatting 2021
Bouwen	84	67	86
Werk of werkzaamheid	13	6	4
Afwijking bestemmingsplan	35	36	36
Brandveilig gebruik	0	0	0
Monumenten	6	3	8
Slopen volgens ruimtelijke regels	3	1	0
Weg aanleggen	0	0	0
In/Uitrit	11	9	8
Kappen	17	14	14
Reclame	3	1	2

Bouwbesluit activiteiten	2019	2020	Schatting 2021
Melding brandveilig gebruik	1	6	2
Totalen	173	143	160

Bouwbesluit activiteiten	2019	2020	Schatting 2021
In al of niet meervoudige aanvragen	126	101	112
Waarvan met uitgebreide procedure met een verklaring van geen bedenkingen of coördinatieregeling	4	2	2

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren^{1,2}					
Nieuwbouw woningen ³	14	58,4	50,1	45,5	--
Demografische druk ⁴	73,4%	73,4%	74,2%	73%	--
Lokale kengetallen					
a. Aantal woningen per 1 januari	3.493	3.532	3.733	3.893	--
b. Aantal nieuwe woningen	53	206	187	177	--
c. Waarvan sociale huur- en koopwoningen	0	48 (=23%)	34 (=18%)	63 (36%)	35%
d. Aantal gesloopte woningen	23	0	0	0	--
e. Administratieve correcties (toevoegingen cfm CBS)	9	0	0	0	--
f. Aantal woningen 31 december (a+b-d+e)	3.532	3.733	3.920	4.070	--
g. Verleende startersleningen	3	4	4	2	--
h. Verleende Blijversleningen	0	1	0	0	--

¹ De begroting 2022 is hierbij aangepast op basis van de laatste stand van zaken (juli 2021).

² www.waarstaatjegemeente.nl.

³ Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

⁴ De som van het aantal personen van 0-20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20-65 jaar. Voor de begroting 2022 is de demografische druk gebaseerd op de beolkingscijfers per 01-01-21.

Financieel overzicht

Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Bestemmingsplannen/proc.Wet RO	Lasten	471	1.051	535	488	411	412
	Baten	-35	-14	-14	-14	-14	-14
Saldo		435	1.037	522	475	398	399
Bouwverg.verl/beoord.schetspl.	Lasten	658	335	604	515	505	510
	Baten	-1.791	-100	-283	-100	-100	-100
Saldo		-1.133	235	321	415	405	410
Volkshuisvesting	Lasten	132	242	161	129	129	129
	Baten	-80	-22	-22	-22	-22	-22
Saldo		52	219	139	107	107	107
Grondbeleid	Lasten	76	77	89	83	82	82
	Baten	-42	-33	-33	-33	-33	-33
Saldo		34	45	57	50	50	50
Projecten actief grondbeleid	Lasten	3.140	20	567	0	0	0
	Baten	-3.012	-20	-567	0	0	0
Saldo		127	0	0	0	0	0
Projecten passief grondbeleid	Lasten	22	66	77	69	69	69
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		22	66	77	69	69	69
Projecten overige (geen grex.)	Lasten	62	47	3	2	2	2
	Baten	-80	0	0	0	0	0
Saldo		-17	47	3	2	2	2
Programma	Lasten	4.561	1.838	2.036	1.286	1.199	1.205
	Baten	-5.041	-189	-919	-169	-169	-169
Saldo van baten en lasten		-480	1.649	1.117	1.118	1.030	1.036

Financiële toelichting

In 2022 zijn de uitgaven op het programma Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting € 198.000 hoger dan in 2021. Ook de baten stijgen met € 730.000. Dit is met name het gevolg van de volgende ontwikkelingen:

- In 2021 was er incidenteel budget voor de implementatie van de Omgevingwet (€ 501.000 voordelig).
- Wij hebben de verwachte ontwikkelingen van de grondexploitatie Bloemenweide Noord verwerkt op basis van het MPG 2021. Hierdoor stijgen zowel de baten als lasten met € 547.000 bij het product Projecten actief grondbeleid. Dit grote verschil komt doordat wij in 2021 de opbrengsten met de kosten hebben gesaldeerd en in 2022 apart hebben opgenomen.
- De verwachte baten en lasten voor het verstrekken van bouwvergunningen zijn in 2022 bijgesteld (€ 86.000 nadelig).
Omdat het aantal grote bouwplannen afneemt, neemt de komende jaren de legesopbrengst af. De komst van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor de Bouw leidt tot een andere opbouw binnen de legesverordening. Vanaf 2023 is de verwachte legesopbrengst daarom verlaagd naar € 100.000 per jaar.
- Wij hebben onze interne capaciteit binnen het programma herzien en daardoor anders verdeeld over de producten. Zo verwachten bijvoorbeeld minder onderzoekskosten voor nieuwe (grote) projecten, waardoor de

---

lasten bij het product Volkshuisvesting en Projecten overig (geen grex) dalen maar bij het product Grondbeleid, Projecten passief grondbeleid weer toenemen.

- Tot slot spelen effecten in het meerjarenbeeld, waaronder bijstelling van kapitaalslasten, interne verrekeningen, indexering salarislasten en overige kleinere verschillen een rol.

2.1.11 Overhead

Portefeuillehouder burgemeester F.Q.A. van Trigt.

Overhead is het geheel van activiteiten, gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's nemen we alleen de kosten op die direct samenhangen met het primaire proces, zoals de salarislasten. De indirecte kosten komen in het programma Overhead.

Het programma Overhead is nauw verwant met de paragraaf 2.2.5 Bedrijfsvoering. Hierin zijn de diverse overheadzaken verder uitgewerkt en omschreven. In programma Overhead zijn de doelstellingen, prestaties en activiteiten terug te vinden. Verder nemen we in dit programma de formatie en de kengetallen op.

Voor het berekenen van de tarieven voor Afvalstoffenheffing en Rioolrecht nemen wij op grond van de BBV-vorschriften de toe te rekenen overheadkosten extracomptabel (dat wil zeggen buiten de begroting) mee in de berekening. Een nadere toelichting is opgenomen in paragraaf 2.2.1 Lokale Heffingen.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Voldoen aan de maatschappelijke opgaven.	Beschikbaarheid eigen personeel.	Met ons opleidingsplan zorgen we dat onze medewerkers voldoen aan de gevraagde competenties. In de vorm van cursussen en opleidingen op individueel- of organisatieniveau zorgen we dat de competentieontwikkeling op het juiste niveau blijft.
	Aanvulling door externe inhuur.	Op een aantal functies vullen we de formatie aan 'van buiten'. We zetten externe inhuur in waar extra expertise, ondersteuning of vervanging nodig is. Onze ingehuurde medewerkers zijn deel van de organisatie en werken volgens Zoeterwoudse maatstaven.
	De gemeentelijke organisatie is op orde en in staat complexe opgaven te realiseren.	De ontwikkeling van de organisatie is een continu aandachtspunt. Door gerichte ontwikkeling en verdeling van de taken zorgen we voor een robuuste, evenwichtige organisatie. In het verlengde van de organisatiescan gaan we in 2022 verder met de strategische personeelsplanning.
Gebruikmaken van (nieuwe) instrumenten in het personeelsbeleid om personeel te binden en te motiveren.	Onderhoud functiehuis.	Het functiehuis wordt up-to-date gehouden door het HR21 systeem, ontworpen met behulp van het VNG. Met onderhoud van dit functiehuis blijft de gemeente een relevante werkgever.
	Arbeidsmarkttoelage.	Waar nodig zetten wij een arbeidsmarkttoelage in om de juiste expertise aan te trekken of te behouden.
	Secundaire arbeidsvoorwaarden.	Met de Servicepunt71-gemeenten streven we naar harmonisering van de arbeidsvoorwaarden. We doen dit waar mogelijk budgetneutraal. In het kader van goed werkgeverschap zorgt Zoeterwoude (met de regio) voor goede arbeidsvoorwaarden.
	Aandacht voor niet direct werk gerelateerde activiteiten.	Jaarlijkse gezamenlijke activiteit met de organisatie. Financiële bijdrage en ondersteuning voor de personeelsvereniging.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
	Aantrekkelijk werkgeverschap.	We gebruiken de resultaten van enquêtes en onderzoeken om de verschillende onderdelen van het werkgeverschap te verbeteren. De gemeente is een aantrekkelijke werkgever, die ruimte biedt voor ontwikkeling. Dit kan door ondersteuning via het opleidingsplan en/of groei en ontwikkeling in de functie.
Arbeidsomstandighedenwet.	Effecten digitalisering.	Verdere ontwikkeling van de digitale middelen en de juiste balans in het werken thuis en op kantoor.
	Verbetering kantine algemene dienst.	De kantine van de algemene dienst wordt verbeterd. Dit wordt meegenomen in gebouwonderhoud.
Doelmatigheid en efficiëntie.	(Doelmatigheids)onderzoek.	Met de quick scan naar het organisatievermogen is een eerste stap gezet in het in kaart brengen van de sterke en zwakke punten van de organisatie. We geven in 2022 verder uitvoering aan de verbeterpunten.
	Ontwikkeling Servicepunt71.	De doorontwikkeling van het Servicepunt wordt in gang gezet. Naar verwachting worden in 2022 de stappen gezet om de bedrijfsvoering onder te brengen in de centrumregeling. De effecten voor Zoeterwoude worden gemonitord en meegewogen bij de evaluatie van het nieuwe model.

Formatie

Organisatieonderdeel	Formatie per 01-01-2021	Formatie per 01-01-2022
College	3,00	3,00
Griffie	1,28	1,28
Totaal aantal fte bestuur	4,28	4,28
Gemeentesecretaris	1,00	1,00
Controller	1,00	1,00
Concernstaf	6,03	6,03
Ruimtelijke Ontwikkeling	21,26	24,01
Beheer en bedrijfsvoering - Waarvan Algemene Dienst	28,00 12,94	32,71 12,94
Samenleving - Waarvan Zwembad	19,13 1,98	20,35 1,98
Totaal aantal fte organisatie	76,42	85,10
Totaal fte Bestuur en organisatie	80,70	89,38

Formatiewijzigingen naar aanleiding van de Staat van Zoeterwoude

In de Staat van Zoeterwoude zijn diverse formatiewijzigingen door de raad vastgesteld. Deze zijn verwerkt en de recente formatie in fte is ook in de bovenstaande tabel terug te vinden. Hierin zijn ook de twee nieuwe coördinatoren voor Ruimtelijke Ontwikkeling en Buitenruimte opgenomen. Dit betreft een tijdelijke formatieuitbreiding in het kader van een pilot. Eind 2022 evalueren we deze pilot.

Doorontwikkeling Servicepunt71

De doorontwikkeling van het Servicepunt71 richting een centrumregeling is onderzocht en wordt voorgelegd aan de raden. In de komende jaren wordt er bij een positief besluit van de besturen gekozen voor het overdragen van de bedrijfsvoeringsorganisatie aan de gemeente Leiden. Hierbij nemen de andere gemeenten middels dienstverleningsovereenkomsten de nodige bedrijfsvoering af van de vernieuwde regeling. Uitgangspunt van deze ontwikkelingen is het overdragen van de bedrijfsvoering 'as is', zonder meerkosten en met verdere verbetering van de kwaliteit.

Quickscan organisatievermogen

Zoals bekend is vanuit een motie van de raad een quickscan gestart naar het organisatievermogen van de organisatie. Hierin wordt gewogen tot in welke mate de organisatie klaar is voor de komende opgaven en waar verbetering mogelijk is. Met de uitkomsten van de organisatiescan gaan we de organisatie verder verstevigen en inrichten. Daarin zoeken we de juiste balans tussen het karakter van Zoeterwoude en het werken aan de grote strategische opgaven.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren					
Formatie ¹	8,98	9,00	8,32	8,83	nvt
Bezetting ¹	8,10	7,85	7,23	7,13	nvt
Apparaatskosten (overhead) per inwoner	€ 847	€ 879	€ 821	€ 868	nvt
Externe inhuur ²	16,2%	22,4%	11,8%	9,1%	nvt
Overhead in procenten van de totale lasten	21,3%	17,3%	18,5%	19,6%	nvt

¹ Fte per 1.000 inwoners. De formatie betreft het aantal fte dat beschikbaar is in de begroting, de bezetting betreft de totale daadwerkelijke inzet op deze formatie.

² Kosten als % van totale loonsom en totale kosten inhuur externen.

Financieel overzicht

Overhead bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Overhead personeel	Lasten	1.867	2.395	2.318	2.276	2.266	2.267
	Baten	-89	-65	-66	-36	-5	-5
Saldo		1.778	2.331	2.251	2.240	2.261	2.262
Overhead huisvesting	Lasten	264	224	219	216	213	209
	Baten	-8	-10	-10	-10	-10	-10
Saldo		256	214	208	206	203	199
Overhead ICT	Lasten	264	182	296	301	313	324
	Baten	-1	0	0	0	0	0
Saldo		263	182	296	301	313	324
Overhead uitbesteding bedrijfsvoering	Lasten	1.779	1.708	1.843	1.734	1.731	1.731
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		1.779	1.708	1.843	1.734	1.731	1.731
Overhead overig	Lasten	542	591	486	420	420	420

Overhead bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
	Baten	-209	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo		332	591	485	419	419	419
Programma	Lasten	4.716	5.100	5.161	4.947	4.943	4.951
	Baten	-307	-75	-77	-46	-15	-15
Saldo van baten en lasten		4.409	5.025	5.084	4.901	4.928	4.935

Financiële toelichting

De geraamde uitgaven op programma Overhead zijn naar verwachting € 61.000 hoger dan waar in de vorige meerjarenbegroting rekening mee is gehouden. Dit komt door de volgende ontwikkelingen.

Bij het product Overhead personeel zijn de kosten gedaald met € 77.000. Dit komt doordat in 2021 het inhuurbudget incidenteel was verhoogd met € 148.000 in verband met vervanging bij ziekte en het beperken van de hoge werkdruk. Verder zijn de overheadkosten toegenomen door indexatie van de salarissen met € 71.000. Hierin is ook de formatie voor de bodefunctie uit de Staat van Zoeterwoude opgenomen voor een bedrag van € 26.000

De toename van kosten bij het product Overhead ICT komt door grotendeels door het extra budget van € 86.000 voor de uitvoering en implementatie van de nieuwe Wet Open Overheid (WOO) de komende jaren. Het bedrag valt uiteen in een incidenteel budget voor implementatie van € 48.000 en € 39.000 voor de uitvoering. Dit laatste bedrag verdubbelt tot structureel € 81.000 in 2026.

De kosten van de uibesteding van de bedrijfsvoering aan Servicepunt71 nemen ook toe op basis van de vastgestelde begroting 2022 van Servicepunt71 en bedraagt € 135.000. De toename is voornamelijk het gevolg van de overdracht van post- en archiefzaken naar het Servicepunt71, de uitbreiding van de ICT dienstverlening (veelal ICT projecten ten behoeven van de bedrijfsvoering van onze gemeente) en indexering van salarissen en materiële kosten.

Tot slot dalen de overige overheadkosten in 2022 met € 105.000 ten opzichte van 2021. Dit komt grotendeels doordat er in 2021 incidenteel extra inhuurbudget was voor het op orde brengen van het archief en juridische advisering.

2.1.12 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Portefeuillehouder wethouder A. de Gans.

Omschrijving van het programma

Het programma Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien geeft inzicht in het beleid en de ontwikkelingen over inkomsten en opbrengsten voor de realisatie van het gewenste gemeentelijke voorzieningenniveau.

Belastingen

De doelstelling van het belastingbeleid van de gemeente is er steeds op gericht de lasten van burgers niet meer te laten stijgen dan strikt noodzakelijk is om het voorzieningenniveau in de gemeente in stand te houden. Daarom verhogen wij de opbrengsten uit belastingen met 1,5% ten opzichte van de raming van 2021 en volgen daarmee het beleid van de afgelopen jaren. Daarnaast houden wij rekening met de groei van het aantal woningen in de gemeente. Hierdoor nemen de totale opbrengsten in euro's toe. Procentueel blijft de verhoging beperkt tot de genoemde 1,5%.

Wet Onroerende Zaken (WOZ)

De uitvoering van de wet WOZ is uitbesteed aan de Belasting Samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Dit samenwerkingsverband voert voor 11 gemeenten en het hoogheemraadschap Holland Rijnland de heffing en invordering van de lokale en waterschapsbelastingen uit. Verder beoordeelt de landelijke Waarderingskamer de kwaliteit van de waardering van WOZ-objecten en de uitvoering van de wet WOZ binnen de gemeente. Voor Zoeterwoude is het algemene oordeel over 2020 "Goed". Dat betekent dat de kwaliteit van de taxaties betrouwbaar en van goede kwaliteit is. Dat is niet alleen belangrijk voor onze eigen heffingen. De Rijksbelastingdienst en het Waterschap maken ook gebruik van de WOZ-waarde. Daarnaast is het tegenwoordig ook een maatstaf voor de hoogte van de huur van woningen.

De BSGR hanteert sinds 2020 een kostprijsmodel dat is gebaseerd op het aantal handelingen per belastingsoort. Hierdoor is er beter zicht op de kosten van de belastingprocessen. De begroting 2022 van de BSGR laat zien dat de kosten voor het waarderen van de WOZ-objecten € 116.500 bedraagt en voor het opleggen en innen van alle aanslagen € 58.500.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De opbrengst uit OZB is een algemeen dekkingsmiddel voor de gemeente en ter vrije bestemming van de raad. Met de inkomsten uit OZB dekken we in 2022 ongeveer 19% van de kosten van de gemeente. Voor de raming inkomsten uit OZB gaan wij uit van een opbrengstenstijging van 1,5% in 2022 ten opzichte van de raming van 2021. Het raadsbesluit om de OZB-opbrengsten voor niet-woningen in zowel 2022 als 2023 met 1,25% te laten stijgen is meegenomen. Ook de groei van het aantal woningen met 4,23% ten opzichte van het aantal woningen in 2021 zit in de is meegenomen. Door de verwachte groei van de woningen ziet de woningvoorraad er de komende jaren als volgt uit:

Ontwikkeling woningvoorraad	2021	2022	2023	2024	vanaf 2025
Aantal woningen per 1-1	3.780	3.940	4.112	4.676	4.766
Groei gedurende het jaar	160	172	564	90	0
Groei in %	4,23%	4,37%	13,72%	1,92%	0%

Meer woningen betekent hogere inkomsten uit OZB, maar ook hogere kosten vanwege uitbreiding van het voorzieningenniveau. Op basis van bovenstaande uitgangspunten zijn de verwachte inkomsten voor de OZB 2022 berekend en in onderstaande tabel opgenomen.

Opbrengst uit OZB	Eigenaren woningen	Eigenaren niet-woningen	Gebruikers niet-woningen
Opbrengstverwachting 2021	€ 1.574.000	€ 1.777.000	€ 836.000
Volume uitbreiding 2021-2022	€ 67.000	€ 13.000	€ 6.000
Basisopbrengsten 2022	€ 1.641.000	€ 1.790.000	€ 842.000
Indexstijging 1,5%	€ 25.000	€ 27.000	€ 12.500
Raadsbesluit oktober 2019	€ 0	€ 22.500	€ 10.500
Vervallen precario (€95)	€ 375.000	€ 0	€ 0
Begrote opbrengst 2022	€ 2.041.000	€ 1.840.000	€ 865.000

In 2022 stijgt de opbrengst uit OZB omdat de inkomsten uit precariobelasting wegvallen. Deze belasting werd tot 2022 via de energie- en waternota van de nutsbedrijven aan de huishoudens in rekening gebracht en levert daardoor vanaf 2022 een voordeel voor deze huishoudens op. Door de nutsbedrijven is berekend dat een gemiddeld huishouden hierdoor vanaf 2022 een lagere rekening van circa € 95 ontvangt (waarvan € 50 energienota en € 45 waternota). De raad heeft besloten om dit voordeel om te zetten in een verhoging van de OZB-inkomsten voor woningen. Het gaat om bijna 4.000 woningen in 2022. Dat resulteert in een hogere opbrengst van € 375.000, maar betekent dus geen hogere lasten voor de burger. Dit bedrag neemt de komende jaren verder toe door de groei van het aantal woningen in de gemeente. In onderstaande tabel is voor de komende jaren een beeld geschets op welke manier de OZB-opbrengst zich door alle genoemde effecten naar verwachting ontwikkelt.

Opbrengst uit OZB	2022	2023	2024	2025
Eigenaren woningen	€ 2.041.000	€ 2.184.000	€ 2.492.000	€ 2.540.000
Eigenaren niet-woningen	€ 1.840.000	€ 1.876.000	€ 1.891.000	€ 1.905.000
Gebruikers niet-woningen	€ 865.000	€ 883.000	€ 889.000	€ 896.000
Totale opbrengst	€ 4.746.000	€ 4.943.000	€ 5.272.000	€ 5.341.000

In december 2021 stelt de raad de tarieven voor 2022 vast aan de hand van de bovenstaande opbrengstraming in de begroting 2022 en de meest recente waardeontwikkeling van het vastgoed. Als de waarde van onroerend goed in het economisch verkeer stijgt, kunnen de tarieven lager worden vastgesteld. Als de waarde daalt, stijgen de tarieven extra om de gewenste opbrengst te kunnen realiseren. Daarmee is de waardeontwikkeling van woningen niet van invloed op de inkomsten uit OZB. Wel kan de waardeontwikkeling van onroerend goed in individuele gevallen afwijken van het gemiddelde. Daardoor is het mogelijk dat individuele aanslagen afwijken van de gemiddelde waardedaling of -stijging van alle objecten.

Bedrijven investeringszone (BIZ)

Voor het afgebakende gebied Industrierrein Grote Polder is een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) ingesteld, in samenwerking met de Vereniging Grote Polder. Op basis van de WOZ-waarde van de panden in het gebied betalen de ondernemers een opslag op de OZB. De opbrengst van deze heffing betalen wij, na aftrek van de perceptiekosten, in de vorm van een subsidie door aan de Vereniging Grote Polder. Zij verzorgt hiermee het beheer van het bedrijventerrein, zoals onderhoud en veiligheid. De opbrengst wordt jaarlijks geraamd op € 133.000.

Precariobelasting

Vanaf 2022 heft de gemeente geen precario meer op het hebben van kabels en leidingen in de openbare grond. De geraamde opbrengsten uit precariobelasting is in de begroting dan ook vervallen. De gemeente kent hierdoor een structureel nadeel van € 940.000.

De raad heeft besloten om een deel van het nadeel te compenseren door het OZB-tarief te verhogen. Hierboven is uitgelegd dat dit voor onze inwoners geen lastenverzwaring betekent. Het betekent alleen dat de gemeente voortaan de lasten in rekening brengt in plaats van de nutsbedrijven. Hierdoor verlagen we het nadeel van de afschaffing van de precariobelasting voor de gemeente met ongeveer € 375.000. Het overige nadeel van € 565.000 is in de meerjarenbegroting verwerkt.

Overige financiering en dekking

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is geactualiseerd naar de stand van de meicirculaire 2021 van het rijk. Daarnaast zijn alle maatstaven herijkt die invloed hebben op de omvang van de algemene uitkering, zoals het aantal inwoners en woningen dat toeneemt door de groei van de gemeente. Het beeld daarin is positiever dan waar wij in de Staat van Zoeterwoude 2020-2025 mee hebben gerekend. De ontwikkeling van de algemene uitkering is in onderstaande tabel in beeld gebracht.

	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering in SvZ 2020-2025	€ 12.394.000	€ 12.819.000	€ 13.732.000	€ 13.863.000
Mutatie meicirculaire 2021	€ 528.000	€ 246.000	€ 558.000	€ 489.000
Algemene uitkering in begroting 2022-2025	€ 12.922.000	€ 13.065.000	€ 14.290.000	€ 14.352.000
Specificatie mutaties meicirculaire 2021				
1. Algemene ontwikkeling en groei	419.000	127.000	427.000	348.000
2. Budgetten sociaal domein	15.000	14.000	14.000	13.000
3. Wet Openbare Overheid (WOO)	86.000	97.000	109.000	120.000
4. Verhoging raadsvergoeding kleine gemeente	8.000	8.000	8.000	8.000
Totaal mutaties meicirculaire 2021	528.000	246.000	558.000	489.000

In de raadsinformatiebrief van juni 2021 is de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen in de meicirculaire. Hieronder zijn de mutaties kort toegelicht.

Toelichting op mutaties meicirculaire

1. Algemene ontwikkeling en groei	<p>De algemene uitkering is opnieuw berekend. Hierbij is rekening gehouden met de groei van de gemeente in aantal woningen en inwoners. Hierdoor stijgt de algemene uitkering ten opzichte van de vorige berekening bij de septembercirculaire 2020. Daarbij is rekening gehouden met landelijke prijsontwikkelingen en de verwachting van het rijk dat haar uitgaven in de periode 2022-2025 zullen dalen. Deze daling van de rijksuitgaven heeft direct effect op de omvang van de algemene uitkering door de trap-op trap-af systematiek van het rijk.</p> <p>Per saldo stijgt de algemene uitkering. 2023 laat een dip zien vanwege een verschuiving in oplevering van nieuwe woningen van 2023 naar 2024.</p>
2. Overige budgetten sociaal domein	<p>Er zijn mutaties verwerkt in specifieke uitkeringen, waaronder Voogdij en 18+. Daarnaast zijn een aantal budgetten toegevoegd voor het rijksvaccinatieprogramma en prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg. Deze middelen zijn toegevoegd aan de begroting van de RDOG 2022-2025. Dit is in de raadsvergadering van mei 2020 behandeld.</p>
3. Wet Openbare Overheid	<p>Het rijk heeft op 26 januari 2021 de Wet openbare overheid (Woo) aangenomen. Het betreft een initiatiefwet uit de Tweede Kamer die beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De wet vervangt de huidige Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). Het rijk heeft structureel middelen voor de Woo ter beschikking gesteld. Deze zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informaticategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen. Naast structurele middelen voor de uitvoering van de Woo heeft het rijk ook incidentele middelen ter beschikking gesteld bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie.</p> <p>Het structurele budget groeit van € 39.000 in 2022 naar € 71.000 in 2025. Incidenteel is voor de jaren 2022-2025 elk jaar een bedrag rond € 48.000 toegekend.</p>
4. Verhoging raadsvergoeding kleine gemeenten	<p>Sinds 2019 is de raadsledenvergoeding voor kleinere gemeente (< 24.000 inwoners) verhoogd. Dit is vooralsnog een specifieke uitkering, waarbij de hoogte tussentijds wordt bijgesteld op basis van jaarlijkse indexatie zoals vastgelegd in het rechtspositiebesluit voor decentrale politieke ambtsdragers. Hierdoor neemt het toegekende bedrag in totaal toe met € 8.000 per jaar. De verwachting is dat de specifieke uitkering in 2023 stopt en onderdeel gaat uitmaken van de algemene uitkering.</p>

Stelpost groei van de gemeente

Tegenover de hogere inkomsten vanwege groei van de gemeente in de komende jaren staan ook hogere kosten voor onder andere sociale voorzieningen en maatschappelijke ondersteuning, cultuur, onderhoud etcetera. Om die reden is bij de Stelposten een deel van de groei beschikbaar gehouden voor ontwikkelingen in de komende jaren. Deze kan in de komende jaren concreet worden ingevuld voor noodzakelijke uitgaven.

Overige ontwikkelingen

Nadat de meicirculaire 2021 is gepubliceerd heeft het rijk extra middelen voor Jeugd toegezegd voor zowel 2022 als latere jaren. De exacte omvang van de bedragen is nog onzeker. Vandaar dat landelijk is afgesproken maximaal 75% van de toegezegde middelen op te nemen in de begroting vanaf 2023 en 100% van het bedrag voor 2022. Naar verwachting neemt het rijk deze bedragen op in de septembercirculaire 2021.

Ontwikkeling extra budget Jeugd 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Toezegging extra budget Jeugd	€ 644.000	€ 713.000	€ 670.000	€ 617.000
Maximaal opnemen 75% vanaf 2023	€ 0	- € 179.000	- € 168.000	- € 155.000
Opgenomen in begroting 2022-2025	€ 644.000	€ 534.000	€ 502.000	€ 462.000

Het toegezegde budget neemt jaarlijks af doordat er in het budget al rekening is gehouden met nog te maken afspraken over een meer doelmatige uitvoering van de jeugdhulp. Deze afspraken moeten zorgen voor beheersbare kosten, effectieve zorg voor kinderen en een beheersbaar budget voor gemeenten. Het volgende kabinet zal hierin keuzes moeten maken in samenspraak met gemeenten. In 2025 is het budget daarom al lager dan in de voorliggende jaren. Het meerjarenbeeld van 2026-2028 laat zien dat het toegezegde extra budget zakt naar ongeveer € 400.000. Dat betekent een daling van 1/3 deel ten opzichte van het budget 2025 van € 617.000.

In de Staat van Zoeterwoude 2021-2025 hebben wij de raad geïnformeerd over de uitkomst van de herverdeling van het gemeentefonds. Dat is in februari 2021 in de Tweede Kamer behandeld. Het nadelige effect uit de berekening van februari was weliswaar negatief met € 5 per inwoner, maar viel enigszins mee ten opzichte van eerdere berichten van meer dan € 50 á € 60 per inwoner.

Na de behandeling zijn de vele reacties die zijn ontvangen op het voorstel beoordeeld door de fondsbeheerders. Dit heeft op meerdere onderdelen geleid tot aanpassingen om ongewenste effecten in bepaalde regio's tegen te gaan. De meest recente berekeningen laten een forse verschuiving zien voor onze gemeente met een korting van € 105 per inwoner. Een fors verschil ten opzichte van de eerste berekening. Vooralsnog topt het rijk de korting af op maximaal € 60 per inwoner (voordelig of nadelig) over de komende vier jaar, zodat gemeenten zich kunnen aanpassen aan de nieuwe financiële situatie. Over een verder groeipad naar de huidige € 105 is nog geen duidelijkheid. Daarnaast volgen er nog adviezen over het voorstel vanuit de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Het is nog niet duidelijk of deze adviezen tot een verdere aanpassingen van het voorstel leiden. Vervolgens is het aan het nieuwe kabinet om een besluit over de herverdeling te nemen.

In onderstaande tabel staat vermeld om welke bedragen dit de komende jaren gaat, uitgaande van de maximale korting van € 60. Hiervoor geldt een groeipad van € 15 per inwoner per jaar. Bij de berekening van deze bedragen hebben wij rekening gehouden met de groei van de gemeente.

Jaar	Korting per jaar	Bedrag per jaar
2023	€ 15 per inwoner	€ 150.000
2024	€ 30 per inwoner	€ 350.000
2025	€ 45 per inwoner	€ 525.000
2026	€ 60 per inwoner	€ 700.000

Voorzichtigheidshalve hebben wij algemene uitkering verlaagd met de vermelde kortingsbedragen per jaar. Daar tegenover hebben wij met hetzelfde bedrag een taakstelling op onze kosten opgenomen. In 2022 werken wij aan oplossingen om de taakstelling in de begroting op te lossen. Hopelijk valt de definitieve korting lager uit dan de huidige € 105 per inwoner. Als deze boven de € 60 per inwoner blijft dient er in ieder geval uiterlijk in 2026 € 700.000 aan financiële ruimte te zijn gevonden. In de Staat van Zoeterwoude 2023-2026 komen wij hier op terug.

Dividend

De gemeente heeft aandelen in de volgende bedrijven:

Bank Nederlandse Gemeenten

Aandelenbezit: 26.871 van in totaal 55.690.720 aandelen (0,05%).

Verwachte dividenduitkering 2022: € 60.000.

Ontwikkelingen: geen bijzonderheden.

Netwerkbedrijf Alliander

Aandelenbezit: 216.395 van in totaal 136.794.964 (0,16%).

Verwachte dividenduitkering 2022: € 150.000.

Ontwikkelingen: gevraagde kapitaalversterking van € € 949.136

Toelichting ontwikkelingen:

De energietransitie vraagt om grote investeringen. Hiervoor heeft Alliander extra financiering aan de aandeelhouders gevraagd in 2021 om haar kapitaalstructuur te versterken door uitgifte van een zogeheten reverse converteerbare hybride obligatielening ter grootte van € 600 miljoen. Een dergelijke lening telt bij uitgifte al voor 50% mee als eigen vermogen en kan, wanneer nodig, te zijner tijd deels of geheel worden omgezet in aandelen. Concreet betekent dit dat wij naar rato van het aandelenbezit een verzoek hebben ontvangen voor een bedrag van € 949.136. Hierover ontvangen wij een rentevergoeding tot aan het moment dat de obligatielening wordt omgezet in aandelen. Daarna ontvangen wij, naar verwachting, een hogere dividenduitkering. Na conversie stijgt het totaal van de aandelen van Alliander en daarmee ook het aantal dat in bezit is van onze gemeente. Als alle aandeelhouders akkoord gaan met de kapitaalinjectie blijft het percentage aandelen dat wij in bezit hebben gelijk. Ten tijde van het schrijven van deze begroting is nog geen keuze gemaakt door ons college, maar bestaat wel het voornemen om hier mee in te stemmen. Uiterlijk 1 december dient deze keuze te zijn gemaakt.

Waterbedrijf Oasen

Aandelenbezit: 9 van in totaal 748 aandelen (0,74%).

Verwachte dividenduitkering 2022: nihil.

Ontwikkelingen: geen bijzonderheden.

Toelichting: De aandeelhouders van Oasen ontvangen geen dividend. Het bedrijf werkt met kostendekkende watertarieven en streeft geen winst na.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat is het gevolg van de afronding van het renteomslagpercentage. Om de juiste rentekosten aan alle investeringen toe te rekenen delen we het totaal aan te betalen rente in het begrotingsjaar door het financieringstekort in het begrotingsjaar. De uitkomst van die rekensom geeft de omslagrente aan die we vervolgens afronden op 0,1% nauwkeurig. Het verschil dat daardoor ontstaat is het financieringsresultaat. Op begrotingsbasis maken we berekeningen zo nauwkeurig mogelijk. Vanwege de lage marktrente is het renteomslagpercentage voor 2022 bepaald op 0,0%.

Stelposten en onvoorzien

In de begroting is een aantal stelposten opgenomen ter dekking van onvoorziene kosten en verwachte onderuitputting van een aantal specifieke budgetten.

Onvoorzien

In de begroting nemen we standaard een bedrag op voor kosten die bij het opstellen van de begroting niet konden worden voorzien en waarvan uitstel tot een volgende begrotingsjaar niet verantwoord is. De stelpost Onvoorzien baseren we op ongeveer € 5 per inwoner. Vanwege de stijging van het aantal inwoners de komende jaren stijgt ook de stelpost Onvoorzien. In 2022 bedraagt de stelpost € 48.000 en stijgt in 2025 naar € 58.000.

Investerings

In het meerjareninvesteringsplan staan alle lopende en toekomstige investeringen met het geplande jaar van uitvoering opgenomen. Op basis van deze planning berekenen wij de verwachte kapitaallasten van deze investeringen. In de praktijk weten wij dat de planning van de uitvoering van de projecten door allerlei oorzaken kan veranderen. Hierdoor zijn projecten later afgerond en starten de kapitaallasten ook later dan gepland. Het budget voor kapitaallasten is daarom elk jaar te ruim ingeschat. Om dit effect tegen te gaan verlagen wij het berekende budget voor kapitaallasten uit het meerjareninvesteringsplan jaarlijks met € 100.000 door een stelpost onderuitputting kapitaallasten op te nemen.

Groei van de gemeente

Zoeterwoude groeit. De komende jaren komen er meer woningen en meer inwoners in onze gemeente. Hierdoor stijgen de inkomsten uit de algemene uitkering van het rijk en uit belastingen. De groei zorgt ook voor extra kosten. De kosten voor het beheer van de openbare ruimte stijgen. Ook de uitgaven in het sociaal domein voor sociale voorzieningen en jeugd. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de omvang van deze extra kosten is, in welk tempo ze stijgen en in welke domeinen extra uitgaven nodig zijn.

Om het geld in relatie tot de groei beschikbaar te houden en op de juiste tijd en plaats in te kunnen zetten nemen wij een stelpost groei op. In het huidige begrotingsjaar 2022 zijn alle middelen toegekend. De stelpost is alleen vanaf 2023 is opgenomen.

Jaar	2023	2024	2025	2026
Stelpost groei	€ 55.000	€ 1.082.000	€ 1.051.000	€ 1.190.000

Wet Modernisering Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van 2016 is de Wet Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen van toepassing op gemeenten. Gemeenten zijn belastingplichtig voor de Vpb voor zogeheten ondernemingsactiviteiten als deze activiteiten aan de volgende drie criteria voldoen: een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, deelname aan het economisch verkeer en het hebben van een winstoogmerk.

Vanaf 2016 inventariseren wij jaarlijks, met fiscale ondersteuning, welke activiteiten van de gemeente aan deze eisen voldoen. Hieruit bleek dat wij geen activiteiten uitvoeren die hieronder vallen. Ten aanzien van enkele activiteiten is ook overleg gevoerd met de Belastingdienst. Zij hebben onze visie ten aanzien van die activiteiten bevestigd. Wel merken we, op basis van afspraken tussen de VNG en de belastinginspecteur, van de inkomsten op herbruikbare afvalstoffen (metaal, papier, textiel etc) 1% als winst aan. Voor Zoeterwoude gaat het om 1% van gemiddeld € 20.000 per jaar, ofwel € 200. Over de winst is 15% vennootschapsbelasting (€ 30) verschuldigd. Dit bedrag ramen we niet apart.

Kengetallen en Financieel overzicht

Kengetallen/beleidsindicatoren

	2019	2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Streef waarde
Verplichte set beleidsindicatoren¹					
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 732	€ 813	€ 834	€ 982	Niet hoger dan noodzakelijk
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 743	€ 824	€ 845	€ 982	Niet hoger dan noodzakelijk
De gemiddelde WOZ-waarde van woningen	€ 312.000	€324.000	-	-	-
Lokale kengetallen					
Begroting / Rekeningresultaat x € 1.000	2.723 V	3.091 V	117 V	90 V	> 0
Toezichtsregime provincie	Repressief	Repressief	Repressief	nnb	Repressief
Stijgingspercentage OZB opbrengst (exclusief areaal)	1,5%	9%	9%	1,5%	1,5%

¹ www.waarstaatjegemeente.nl. Bedragen woonlasten zijn exclusief Diftar.

Financieel overzicht

12. Algemene Dekkingsmiddelen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
Lokale heffingen	Lasten	230	243	247	247	247	247
	Baten	-5.018	-5.260	-4.879	-5.076	-5.405	-5.474
Saldo		-4.789	-5.018	-4.632	-4.829	-5.158	-5.227
Algemene uitkering	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	-11.310	-12.107	-13.566	-13.599	-14.792	-14.814
Saldo		-11.310	-12.107	-13.566	-13.599	-14.792	-14.814
Dividend	Lasten	0	41	0	0	0	0
	Baten	-533	-530	-530	-530	-530	-210
Saldo		-533	-489	-530	-530	-530	-210
Saldo financieringsfunctie	Lasten	378	113	201	187	234	234
	Baten	-336	-233	-20	0	0	0
Saldo		42	-120	181	187	234	234
Onvoorzien	Lasten	-12	-104	-52	-45	991	784
	Baten	-43	0	0	151	350	526
Saldo		-55	-104	-52	105	1.341	1.310
Overige alg.dekkingsmiddelen	Lasten	270	139	32	32	32	50
	Baten	-6	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo		264	138	32	32	32	49
Programma	Lasten	866	432	428	421	1.504	1.315
	Baten	-17.246	-18.130	-18.996	-19.055	-20.377	-19.972
Saldo van baten en lasten		-16.380	-17.699	-18.568	-18.634	-18.874	-18.658
Reserves	Toevoeging	7.868	337	381	454	454	454

12. Algemene Dekkingsmiddelen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
	Onttrekking	-9.464	-2.869	-1.503	-523	-497	-341
Mutaties reserves		-1.596	-2.532	-1.122	-69	-43	113
Resultaat		-17.976	-20.231	-19.690	-18.703	-18.917	-18.545

Mutaties Reserves bedragen x € 1.000,-		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Mutaties Algemene reserve	Toevoeging	47	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-131	-1.391	-706	0	0	0
Saldo		-84	-1.391	-706	0	0	0
Mutaties Bestemmingreserves	Toevoeging	7.820	337	381	454	454	454
	Onttrekking	-9.333	-1.479	-797	-523	-497	-341
Saldo		-1.512	-1.141	-416	-69	-43	113
Mutaties Reserves		-1.596	-2.532	-1.122	-69	-43	113

Jaar	Omschrijving	Invest.- bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2023	2 voertuigen algemene dienst	€ 87.000		€ 9.140	€ 9.090
	Nieuwe tractor 2023	€ 39.000		€ 4.100	€ 4.080
	Pekel oplosser 2000 2023	€ 7.500		€ 790	€ 780
2024	-				

Financiële Analyse Programma Algemene Dekkingsmiddelen

In 2022 is het saldo op het programma Algemene Dekkingsmiddelen € 862.000 hoger dan in 2021. De geraamde uitgaven zijn nagenoeg gelijk gebleven, terwijl de opbrengsten naar verwachting met € 866.000 zullen stijgen. De hogere opbrengsten houden vooral verband met een stijging van de Algemene Uitkering. De overige effecten zijn al uitgebreid toegelicht in de verschillende onderdelen van het programma.

In 2022 zijn geen investeringen gepland. In 2023 is wel vervanging van een aantal voertuigen, tractor en pekeloplosser gepland. In de begroting 2023 komen wij hier op terug.

2.2 Paragrafen

In de begroting leggen we in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vast met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten die relaties kunnen hebben met meerdere programma's. De volgende onderwerpen zijn in een paragraaf opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden Partijen
7. Grondbeleid
8. Handhaving
9. Duurzaamheid

2.2.1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de lokale belastingen en heffingen. De paragraaf gaat in op de tariefontwikkeling, de opbrengsten, de lokale lastendruk en de kostendekkendheid van afvalstoffenheffing en rioolrecht.

De gemeente Zoeterwoude kent de volgende heffingen:

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
2. Rioolrecht
3. Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht
4. Precariobelasting
5. Lijkbezorgingrechten
6. Bedrijven Investeringszone (BIZ)

De precariobelasting, lijkbezorgingsrechten en de BIZ hebben geen directe invloed op de lokale woonlasten en lichten we, waar noodzakelijk, toe in het betreffende programma van de begroting.

Het Belasting Samenwerkingsverband Gouwe Rijnland (BSGR) verzorgt de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende zaken, de inning van de OZB, de rioolrechten, de afvalstoffenheffing en de BIZ. In de gemeenschappelijke regeling BSGR zijn de belastingtaken samengevoegd van 11 gemeenten en het hoogheemraadschap Holland Rijnland.

1. Onroerende Zaakbelasting (OZB)

Uitgangspunt voor de lokale heffingen is evenwicht tussen het voorzieningenniveau in de gemeente en de lasten voor de burgers. De afgelopen jaren voerden we een voorzichtig en gezond financieel beleid. Het voorzieningenniveau hielden we op peil, terwijl de lasten voor de inwoners niet meer dan noodzakelijk stegen. In de begroting 2022 stelt de raad de opbrengst uit OZB voor 2022 vast. In de raadsvergadering van december 2021, als de laatste informatie over de ontwikkeling van de WOZ-waarden van vastgoed beschikbaar is, stelt de raad de daarbij behorende belastingtarieven voor 2022 vast. Wij houden in de meerjarenbegroting rekening met de meest actuele woningbouwprognose voor de komende jaren. De uitbreiding van de woningvoorraad ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

Jaar	Aantal woningen 1 januari	Toename woningen gedurende het jaar
2021	3.780	160
2022	3.940	172
2023	4.112	564
2024	4.676	90
2025	4.766	0

Volgens de planning komen er van 2021 tot en met 2025 986 woningen bij. Dat heeft een gunstig effect op de opbrengsten uit OZB. De te verwachten opbrengst ramen we voor 2022 als volgt:

	Opbrengst- verwachting 2021	Groei woningen	Index 2021-2022 (1,5%)	Vervallen precario (€95)	Begrote opbrengst 2022
Eigenaren woningen	€ 1.406.780	€ 67.000	€ 25.000	€ 375.000	€ 2.041.000

In deze berekening is uitgegaan van de inkomsten in 2021 aangevuld met de groei van het aantal woningen en een gemiddelde inflatie van 1,5%. Daarnaast is de opbrengst verhoogd met een bedrag ter compensatie van de vervallen precariobelasting (vergoeding voor het gebruik van openbare grond binnen de gemeente) die werd opgelegd aan de nutsbedrijven. Zij berekenden deze belasting door aan de burger in het tarief van energie en water. Omdat de belasting is vervallen daalt het tarief aan de nutsbedrijven met circa € 95. De raad heeft besloten om het OZB tarief met hetzelfde bedrag te verhogen. Hieruit volgt dus geen lastenverzwaring voor de burger. In totaal verwachten wij in 2022 een bedrag van € 2.041.000 te ontvangen uit 3.940 belastingaanslagen OZB woningen. Daaruit volgt dat de eigenaar van een woning gemiddeld € 518 aan OZB bijdraagt, waarvan € 95 is toe te rekenen aan de vervallen precariobelasting.

2. Rioolrechten

Bij de bepaling van de tarieven Rioolrecht streven wij 100% kostendekkendheid na. Dat wil zeggen dat de opbrengsten uit rioolrecht gelijk zijn aan de kosten voor het instandhouden van het rioolstelsel. Eventuele mee- of tegenvallers in de jaarrekening reserveren wij voor toekomstige jaren voor de taak riolering. Op deze manier zorgen wij ervoor dat wij niet meer rioolheffing aan de burger vragen dan wij nodig hebben voor onze kosten.

Bij het bepalen van de jaarlijkse kosten voor riolering houden wij rekening met overheadkosten. De kosten voor de overhead zijn opgenomen in programma Overhead. De overhead berekenen we daarom extracomptabel. Voor de berekening hiervan gebruiken we de volgende methode: de omvang van de taak riolering (exclusief overhead) / omvang van het totaal van de begroting (exclusief overhead) x de overhead.

In de raad van december 2018 stemde de raad in met het Integraal Waterketenplan. Hierin zijn extra klimaatadaptieve maatregelen opgenomen die we dekken uit de Voorziening riolering. Deze extra kosten zijn meegenomen in de totale kosten van riool. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen van de lasten en baten van de taak Riolering en geven we inzicht in de kostendekkendheid. Het dekkingspercentage is 94,8% in 2022 en dat is lager dan het streven van 100% kostendekkendheid. De reden is dat we de klimaatadaptieve maatregelen ten laste van de voorziening brengen. Door de groei van het aantal woningen in de gemeente komen er de komende jaren meer rioolheffingen binnen. Hierdoor verbetert de kostendekkendheid weer.

Lasten en baten taak Riolering	Bedrag
Lasten	
1. Kosten taak riolering, exclusief overheadkosten	€ 1.000.200
2. Overhead	€ 213.800
3. Variabele correctie	€ 0
Lasten taak riolering	€ 1.214.000
Baten	
1. Opbrengst Rioolrecht (gebaseerd op € 260 per aansluiting)	€ 1.118.600
2. Overige inkomsten taak riolering	€ 31.800
Baten taak riolering	€ 1.150.400
Resultaat taak riolering / Onttrekking uit Voorziening Riolering	Nadeel € 63.400
Dekkingspercentage	94,8%

3. Afvalstoffenheffing/Reinigingsrechten

Net als bij de bepaling van de rioolrechten gaan we ook bij de afvalstoffenheffing uit van 100% kostendekkendheid. De overhead rekenen we volgens dezelfde methode toe aan de kosten voor afvalstoffen.

In formulevorm: de omvang van de taak reiniging (exclusief overhead) / omvang van het totaal van de begroting (exclusief overhead) x de overhead.

Het bedrag rekenen we als overhead toe aan de kosten voor afvalstoffenheffing. Hiertegenover staat dekking vanuit de tarieven om op 100% kostendekkendheid te komen. Ondanks de verhoging van het tarief afvalstoffenheffing in 2020 zijn de kosten voor de taak Reiniging nog steeds flink hoger dan de baten uit de heffingen. Niet alleen de verwerkingskosten van afvalstromen zijn in prijs gestegen. Er wordt ook meer afval aangeboden. In 2020 en 2021 kwam dit ook door de coronacrisis (meer thuiswerken en meer thuisbezorgd eten), maar ook omdat vanaf 2020 de aparte luierinzameling is gestaakt. Verder wordt karton en papier anders ingezameld, waardoor het aanbieden lastiger is. Dit heeft invloed op de hoeveelheid aangeboden restafval. Hierdoor houden wij voor 2022 ook rekening met hogere verwerkingskosten van afval. Dat heeft effect op de kostendekkenheid.

Uit onderstaande berekening blijkt dat het tekort in 2022 nog steeds aanzienlijk is. Het tekort op de taak reiniging bedraagt in 2022 € 391.000.

Lasten en baten taak Reiniging	Bedrag
Lasten	
1. Lasten taak reiniging, exclusief overheadkosten	€ 1.112.000
2. Overhead	€ 237.000
Lasten taak reiniging	€ 1.349.000
Baten	
1. Opbrengst Afvalstoffenheffing plus Diftar	€ 821.000
2. Overige inkomsten taak reiniging	€ 187.000
Baten taak reiniging	€ 1.008.000
Resultaat taak reiniging	Nadeel € 341.000
Dekkingspercentage	74,7%

Woonlasten

Voor de berekening van de woonlasten 2022 per huishouden houden we de volgende opbrengsten aan:

Soort	Begroting 2022	Aantal aanslagen	gemiddeld per huishouden
OZB eigenaren van woningen	€ 2.041.000	3.940	€ 518
Rioolrechten	€ 1.118.600	4.302	€ 260
Afvalstoffenheffing, reinigingsrechten plus Diftar	€ 821.000	4.021	€ 204
Totaal opbrengsten woonlasten			€ 982

De woonlasten komen in 2022 voor een gemiddeld huishouden uit op € 982 per huishouden. Als we de woonlasten vergelijken met een aantal omliggende gemeenten dan ziet het overzicht er als volgt uit:

Gemeente ¹	Woonlasten meerpersoons huishoudens
Katwijk	€ 752
Zoetermeer	€ 792

Gemeente ¹	Woonlasten meerpersoons huishoudens
Leidschendam-Voorburg	€ 793
Leiden	€ 944
Zoeterwoude	€ 982
Leiderdorp	€ 982
Oegstgeest	€ 1.096
Voorschoten	€ 1.125
Wassenaar	€ 1.302

¹ Bron: www.coelo.nl. Tarieven gebaseerd op Gem.Woonlasten 2021, voor Zoeterwoude op Gem.Woonlasten 2022.

Zoeterwoude neemt in 2022 een middenpositie in de regio in. Zonder de verhoging van de OZB vanwege het vervallen van de precariobelasting zitten wij zelfs onder het gemiddelde in de regio. Wij vergelijken ons tarief 2022 in bovenstaande tabel nog met de tarieven 2021 van de andere gemeenten, omdat deze tarieven nog niet bekend zijn op het moment van schrijven van deze begroting. Verder brengt Zoeterwoude geen andere belastingen bij de burger in rekening, zoals hondenbelasting, parkeerbelasting en forensenbelasting.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen alle risico's waarvoor geen bijzondere maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente en de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal Weerstandsvermogen. Die verhouding geeft aan in welke mate de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen zonder directe nadelige effecten voor het voorzieningenniveau of een verhoging van de lasten voor de burger. Een weerstandsvermogen van 100% geeft aan dat de gemeente in staat is om alle risico's die redelijkerwijze onderkend worden aan te kunnen. Meer tegenslag heeft mogelijk een effect op het voorzieningenniveau of de lasten voor de burger. De gemeente Zoeterwoude streeft een minimaal weerstandsratio na van 140% tot 150%.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt onderscheiden in een incidenteel en een structureel deel.

De incidentele weerstandscapaciteit is bedoeld voor risico's die zich eenmalig voordoen, zoals bijvoorbeeld een calamiteit. De weerstand hiertegen bestaat uit de begrotingspost Onvoorzien, de direct beschikbare Algemene reserve, de bestemmingsreserves en eventuele stille reserves (zoals bijvoorbeeld overwaarde op vastgoed of andere waardeverteenwoordigende goederen die niet in de balans zijn opgenomen). De stille reserves zijn niet in beeld gebracht en worden als pro memorie (p.m.) geraamd. Bij de berekening van het weerstandsvermogen spelen zij geen rol.

De structurele weerstandscapaciteit is voor risico's die zich gedurende langere tijd voordoen, zoals bijvoorbeeld een economische crisis. De weerstand hiertegen bestaat vooral uit de mogelijkheid tot toekomstige bezuinigingsmaatregelen en de mogelijkheid om inkomsten uit belasting te verhogen. Het structurele deel is vaak afhankelijk van politieke beleidswijzigingen. Daarom nemen we dit niet mee in de weerstandsberekeningen.

Risicomanagement

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. De gemeente wil risico's die zij loopt zoveel mogelijk beheersen door ze structureel en op systematische wijze te herkennen, te analyseren, te beoordelen en daar waar mogelijk passende beheersmaatregelen te treffen.

Risico's worden beschreven en waar mogelijk wordt de financiële impact ingeschat. Ook wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een risico zich ook daadwerkelijk voordoet. Om de risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. In onderstaand overzicht zijn de grootste risico's met de hoogste risicodreiging opgenomen.

Belangrijkste financiële risico's

Risico (incl.gevolg)	Kans	Omvang risico	Financieel gevolg	Invloed
Gekwantificeerde risico's				
1. Voormalige dienstwoning in Landelijk Gebied	10%	€ 2.195.000	€ 219.500	22,97%
2. Algemene Uitkering	50%	€ 400.000	€ 200.000	20,93%
3. Verstrekte garantstellingen voor leningen aan diverse instellingen, kunnen niet (volledig) worden afgelost.	10%	€ 1.914.643	€ 191.464	20,03%
4. Niet-geïdentificeerde en niet-gekwantificeerde risico's	10%	€ 1.747.500	€ 174.750	18,28%
5. Extreme weersomstandigheden	50%	€ 100.000	€ 50.000	5,23%
6. Kleine organisatie	25%	€ 200.000	€ 50.000	5,23%
7. Samenwerkingsverbanden	50%	€ 75.000	€ 37.500	3,92%
8. Datalek	10%	€ 200.000	€ 20.000	2,09%
9. Bodemvervuiling	25%	€ 50.000	€ 12.500	1,31%
Niet gekwantificeerde risico's				
10. Wet Modernisering Vennootschapsbelasting overheidsbedrijven (Vpb)	p.m.	p.m.	p.m.	
11. Effecten coronavirus	p.m.	p.m.	p.m.	
Totaal risico's		€ 6.882.143	€ 955.714	100%

Toelichting op de risico's:

1. Voormalige dienstwoning in Landelijk Gebied

Het gaat hierbij om een zaak waarin de gemeente een toezegging uit 1990 niet is nagekomen om een voormalige dienstwoning met de bestemming Woondoeleinden op te nemen in het toenmalige ontwerpbestemmingsplan Landelijk Gebied. Het gerechtshof heeft medio 2017 een verklaring voor recht gegeven dat de gemeente daarmee onrechtmatig heeft gehandeld jegens de betrokkene. Het hof spreekt zich niet uit over de mate waarin betrokkene de kans is ontnomen op verwezenlijking van zijn plannen en ook niet over de hoogte van de eventuele schade. Voor een uitspraak hierover heeft de wederpartij zich gericht tot de rechtbank in een schadestaatprocedure. De rechtbank heeft inmiddels uitgesproken dat de gemeente aansprakelijk is voor 60% van de schade. Daarbij heeft de rechtbank geen uitspraak gedaan over de hoogte van de geleden schade. De zaak is nog in behandeling.

De hoogte van het risico is gebaseerd op de claim van de eisende partij en de risicovoorziening die hiervoor is opgenomen. De claim is maximaal € 3.850.000. Daarvan is de hierboven genoemde 60% € 2.310.000. Aangezien er al een bedrag is gereserveerd in de voorziening (€ 115.000), wordt dit hiervan afgetrokken. Het resterende risico bedraagt dan € 2.195.000.

2. Algemene Uitkering

Elke gemeente is in hoge mate afhankelijk van de uitkering uit het gemeentefonds. De uitkering is gebaseerd op objectieve maatstaven. Wij kunnen daarop geen invloed uitoefenen. Uit het verleden hebben wij ervaring met soms flinke mutaties die zowel positief als negatief kunnen uitpakken.

Momenteel werkt het ministerie van Binnenlandse Zaken aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds over de Nederlandse gemeenten. In februari 2021 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een verdeelvoorstel aangeboden aan de Raad voor het Openbaar Bestuur. Dit voorstel doet landelijk veel stof opwaaien. In de laatste berekeningen wordt Zoeterwoude heel zwaar getroffen: we zijn

---

een nadeelgemeente met een bedrag van € 105 euro per inwoner. (-/- € 1.200.000). De beoogde invoerdatum is opnieuw met een jaar uitgesteld, nu naar 1 januari 2023.

3. Garantstelling leningen aan instellingen

De gemeente heeft zich garant gesteld voor leningen die maatschappelijke instellingen zijn aangegaan voor een totaalbedrag van € 1.914.643. In een aantal gevallen is er onderliggende zekerheid in de vorm van een hypotheek. In een beperkt aantal gevallen en voor een gering bedrag is nog sprake van een garantstelling voor woningbezit. Door monitoring beheersen we dit risico.

4. Niet geïdentificeerde en niet gekwantificeerde risico's

In de begroting 2021 is 5% van de omzet opgenomen aan onbekende risico's. Landelijk zien we een toename aan bezwaarschriften en daaraan gekoppelde financiële claims. Het risicobedrag is daarom met 50% verhoogd naar 7,5% van de omzet.

5. Extreme weersomstandigheden

Door klimaatverandering bestaat er een risico op extremere weersomstandigheden. Hierbij valt op korte termijn met name te denken aan grotere buien en delen van wijken die hierdoor onder water kunnen gaan staan. Dit kan tot schade leiden voor bewoners, maar ook voor openbare voorzieningen. Eventuele schade aan wegen en openbare voorzieningen moeten worden bekostigd uit de gemeentelijke middelen. Voor het openbaar gebied worden de stresstesten geactualiseerd. Hier is een risico-inventarisatie ook onderdeel van. Vooruitlopend op deze inventarisatie hebben we alvast een bedrag van € 100.000 als risico opgenomen.

6. Kleine organisatie

Zoeterwoude is een kleine organisatie. Dat brengt veel kansen met zich mee. Er zijn ook risico's aan verbonden. Deze risico's kunnen extern zijn. Bijvoorbeeld door een faillissement van een bedrijf in de gemeente waardoor een bovengemiddeld beroep wordt gedaan op sociale voorzieningen of een schadeclaim. Voor een grote gemeente zijn deze risico's makkelijker te dragen dan voor een kleine gemeente. Het kan ook gaan om interne risico's. Zoals het niet volledig kunnen doorvoeren van functiescheiding of kwetsbaarheid voor het feit dat een aantal personeelsleden lastig direct te vervangen zijn.

7. Samenwerkingsverbanden

Zoeterwoude werkt in toenemende mate samen met andere gemeenten en instanties, zoals de gemeenten in de Leidse regio, Servicepunt71 en diverse gemeenschappelijke regelingen. Uit financieel oogpunt en continuering van de dienstverlening betekent samenwerking een vermindering van risico's. Daarentegen kan de gemeente Zoeterwoude geconfronteerd worden met extra bijdragen als de samenwerkingsverbanden waar Zoeterwoude aan deelneemt te maken krijgen met tegenvallers of optredende risico's die niet uit de middelen van die samenwerkingsverbanden kunnen worden opgevangen. De omvang van het risico is bijgesteld vanwege de huidige verkenning om onze bedrijfsvoeringsorganisatie Servicepunt71 op te heffen en onderdeel te maken van gemeente Leiden.

8. Datalekken

Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat direct een melding moet worden gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra een datalek zich voordoet. In sommige gevallen moet het datalek ook gemeld worden aan de betrokkene(n) van wie persoonsgegevens zijn gelekt. Het is voor de Autoriteit Persoonsgegevens mogelijk een boete op te leggen die fors kan oplopen. In dat geval moet er wel sprake zijn van opzet, nalatigheid of onachtzaam handelen. Wij proberen de kans op datalekken zo klein mogelijk te houden door goede procedures en bewustwording bij medewerkers.

9. Bodemvervuiling

Hoewel dit risico niet groot is, hebben we het voor de volledigheid toch als risico opgenomen. Op dit moment zijn er geen locaties binnen de gemeente bekend waarvoor een verdenking van bodemverontreiniging bestaat. In het verleden zijn er een aantal keer vervuilingbronnen aangetroffen. Daarom vinden wij het niet verantwoord het risico geheel uit te sluiten.

10. Wet Modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven (Vpb)

Naast de bovenstaande risico's bestaat er nog onzekerheid over de Wet Modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven die al sinds 2017 van kracht is. Het laat zich lastig in concrete bedragen vertalen. In de praktijk bestaat nog steeds onduidelijkheid over de toepassing van de wet op een aantal onderdelen. Dit komt ook door een terughoudende opstelling van de Belastingdienst. De gerealiseerde cijfers van het boekjaar 2019 zijn fiscaal beoordeeld. Voor een aantal activiteiten (deelnemingen, ligplaatsen en vastgoedbeheer) nemen wij het standpunt in dat geen sprake is van belastingplicht op grond van het leerstuk normaal vermogensbeheer. Dit past in het landelijk beeld waarin andere gemeenten eenzelfde standpunt innemen.

11. Effecten coronavirus

Het coronavirus heeft grote gevolgen voor de samenleving. Toch is de omvang van het risico op dit moment lastig in te schatten. Het rijk is ruimhartig met compensatiemaatregelen en het ziet er naar uit dat wij extra lasten door het rijk vergoed krijgen.

Zoeterwoude is geen gemeente die erg afhankelijk is van toerisme en ook heffen wij geen belastingen die door de coronamaatregelen nadelig beïnvloed worden. Voor de opbrengst van de OZB voor niet-woningen kan mogelijk een nadeel ontstaan als bedrijven door de economische effecten van het virus failliet gaan waardoor de belastingaanslag niet kan worden voldaan. De steunmaatregelen van de rijksoverheid verlagen dit risico, maar het is nog steeds aanwezig doordat de crisis nog voortduurt. Daarnaast is het zeer waarschijnlijk dat meer inwoners aanspraak moeten doen op bijstand, jeugdzorg of schuldhulpverlening. Met name de laatste omstandigheid leidt dan tot meer personele inzet. Om die reden dient het risico van de effecten van het coronavirus hier wel vermeld te worden. Het is nog niet mogelijk om een inschatting te maken van de nadelen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Uit bovenstaande blijkt dat het totaal aan risico's uitkomt op een risicobedrag van € 6.882.143. Echter, alle risico's treden nooit allemaal tegelijk op. Hierom is er een zogenaamde 'Monte Carlo simulatie' uitgevoerd. Daarbij worden op basis van het bovenstaande risicoprofiel de uitkomsten van verschillende scenario's berekend. Daaruit blijkt dat wanneer we met 90% zekerheid de risico's willen afdekken er een benodigde weerstandscapaciteit is van € 1.484.082.

Percentage	Bedrag
75%	€ 503.582
80%	€ 734.907
85%	€ 1.110.554
90%	€ 1.484.082
95%	€ 1.855.684

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de reserves, het budget voor onvoorziene lasten en de stille reserves.

Weerstand	Capaciteit 2022	Capaciteit 2023	Capaciteit 2024	Capaciteit 2025
1. Direct beschikbare Algemene reserve	€ 4.610.856	€ 3.904.606	€ 3.904.606	€ 3.904.606

Weerstand	Capaciteit 2022	Capaciteit 2023	Capaciteit 2024	Capaciteit 2025
2. Direct beschikbare Bestemmingsreserves	€ 7.935.266	€ 7.227.034	€ 6.763.109	€ 6.499.184
3. Begroting: Onvoorziene lasten	€ 48.200	€ 50.200	€ 58.400	€ 58.400
4. Stille reserves	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totale weerstandscapaciteit	€ 12.594.322	€ 11.181.840	€ 10.726.115	€ 10.462.190

Toelichting op het beschikbare weerstandsvermogen:

1. Het bedrag in de Algemene reserve is vrij in te zetten in het geval van calamiteiten en wordt dus is het geheel meegenomen in de weerstandscapaciteit.
2. Van de Bestemmingsreserves zijn de reserve Onderwijshuisvesting en de reserve Riolering Dorp verwerkt in een kostprijsberekening. Die zijn daarom niet zomaar te herbestemmen. De reserve ter dekking van kapitaallasten van de Bernardusschool en de reserve Grote Projecten zijn bekleemde gelden voor de kapitaallasten van deze projecten. In geval van nood kunnen deze gelden weliswaar ingezet worden, maar dit veroorzaakt directe tekorten in de programma-exploitatie. Daarom worden deze niet meegenomen in de weerstandscapaciteit. De overige reserves dragen samen bij aan de weerstandscapaciteit.
3. Jaarlijks is een budget beschikbaar voor onvoorziene zaken. Dit is eveneens onderdeel van de weerstandscapaciteit.
4. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de actuele economische waarde van bezittingen van de gemeente en de boekwaarde op de balans. In veel gevallen is de actuele waarde hoger dan de balanswaarde. Bij verkoop kan dus een winst gerealiseerd worden. Op de balans is de hoogte van de stille reserves niet in beeld gebracht omdat de gemeente geen voornemen heeft om winst te realiseren. In de berekening spelen de stille reserves geen andere rol dan pro memorie (p.m.).

Weerstandsvermogen

De weerstandsratio van de gemeente kan nu worden berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door het benodigde weerstandsvermogen. Het is ons beleid de weerstandsratio van de gemeente te houden tussen 1,4 en 1,5. Volgens de berekening komt onze weerstandsratio uit op 8,49. Dat is dus een riant weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 12.594.322	= 8,49
	Benodigde weerstandscapaciteit		€ 1.484.082	

Kengetallen

De kengetallen zijn dwingend voorgeschreven door het ministerie. De getallen beogen de gemeenteraad inzicht te geven in de financiële gesteldheid van de gemeente en om gemeenten onderling beter vergelijkbaar te maken. Het gaat om de volgende kerncijfers:

	Bij begroting ultimo jaar	Normen VNG (%)			Indicatoren Zoeterwoude (%)					
		Voldoende	Matig	Onvoldoende	Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Mjr. 2023	Mjr. 2024	Mjr. 2025
1a	Netto schuldquote	< 100%	100% - 130%	> 130%	28,0%	64,6%	74,0%	75,7%	67,4%	63,2%
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 100%	100% - 130%	> 130%	26,5%	63,3%	72,8%	74,5%	66,3%	62,1%
2	Solvabiliteitsratio	> 50%	30% - 50%	< 30%	42,0%	41,3%	38,7%	38,5%	39,4%	40,5%

		Normen VNG (%)			Indicatoren Zoeterwoude (%)					
3	Grondexploitatie	Geen norm			-3,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
4	Structurele exploitatieruimte	> 0,6%	0% - 0,6%	< 0%	6,4%	-0,3%	-0,5%	-0,8%	1,1%	0,2%
5	Belastingcapaciteit	< 100%	100% - 120%	> 120%	103,4%	101,4%	117,9%	117,9%	117,9%	117,9%

1. Netto schuldquote (74,0%)

Het kengetal 'Netto schuldquote', ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer vaste lasten er zijn in de vorm van rente en aflossing. Daardoor wordt een begroting minder flexibel. Voor de berekening van de netto-schuldquote delen we de netto-schuld door het totaal van de inkomsten binnen de exploitatie. Ofwel:

(Onderhandse leningen + overige vaste schuld + kortlopende schuld + overlopende passiva +/- langlopende uitzettingen +/- kortlopende vorderingen +/- overlopende activa) / totale baten voor bestemming.

Een netto-schuldquote tot 100% wordt als 'voldoende' gezien. Wij beoordelen de schuldquote van 74,0% in 2022 als 'Voldoende'. Indien we de correctie van verstrekte leningen toepassen (regel 1b in de tabel), dan is de score 72,8%. Dat is eveneens 'Voldoende'.

2. Solvabiliteitsratio (38,7%)

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen in plaats van geleend geld. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe beter de financiële positie van de gemeente. Een solvabiliteitsratio lager dan 30% wordt als onvoldoende beoordeeld. Een ratio tussen de 30-50% wordt als matig beoordeeld. Als de ratio boven de 50% ligt, dan wordt de gemeente als voldoende solvabel beoordeeld. In dit laatste geval bestaat meer dan de helft van het vermogen van de gemeente uit eigen vermogen.

In het bedrijfsleven is het kengetal van solvabiliteit van belang voor geldverstrekkers. Het kengetal geeft aan hoe financieel fit een bedrijf is en geeft een aanwijzing of een bedrijf op langere termijn aan alle betalingsverplichtingen en schulden kan voldoen. Dit principe is voor overheidsinstellingen van weinig belang, waardoor het kengetal ook minder waarde heeft. Het geeft wel een beeld hoeveel gemeentelijk bezit is gefinancierd met leningen, waarvan de rentelasten op de begroting drukken.

De conclusie is dat de solvabiliteitsratio van Zoeterwoude met 38,7% in de categorie 'Matig' valt. Toch geeft dit een vertekend beeld. Van onze reserve Nuon (13,4 miljoen euro) hebben wij 7,1 miljoen euro op deposito bij de BNG staan tegen 4,5% rente. Als dit geld gebruikt was om (goedkopere) leningen af te lossen dan zou dat ongunstig zijn voor de exploitatie (geen inkomsten uit rente), terwijl de solvabiliteitsratio direct zou stijgen naar 49,6%. In 2024 komt de 7,1 miljoen euro alsnog beschikbaar voor aanwending naar keuze.

3. Grondexploitatie (0,0%)

Het kengetal Grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van gronden) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer een gemeente grond tegen de lage prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt ze veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar woningen op enig moment stagneert. De ratio wordt berekend door de boekwaarde van in exploitatie genomen gronden en nog niet in exploitatie genomen gronden te delen door de totale baten in de begroting vóór bestemming.

Deze norm is door het ministerie bepaald, maar de waarde ervan is gering. Een norm bepalen voor dit kengetal is erg lastig. De boekwaarde van de gronden in bezit zegt namelijk nog niets over de courantheid van de grond (de 'markt') voor woningbouw dan wel m² bedrijventerrein. Maatwerk is hierdoor noodzakelijk. Zo is het ook van belang hoeveel woningen of m² bedrijventerrein zijn gepland, het type, op welke plek en de te verwachten

---

marktvraag. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit het berekende kengetal. De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel van haar middelen heeft gestopt in grondexploitatie. De investeringen dienen namelijk nog wel terugverdiend te worden. Om deze redenen is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie. De ratio van Zoeterwoude is voor de begroting 2021 0,0%. Belangrijke conclusies zijn hier niet uit te trekken.

4. Structurele exploitatieruimte (-0,5%)

Het kengetal Structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Daarvoor berekenen we de structurele baten verminderd met de structurele lasten en delen de uitkomst door de totale baten uit de begroting voor bestemming. Het verkregen ratiogetal geeft aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Een ratio van kleiner dan 0% geeft aan dat de structurele begrotingsruimte onvoldoende is. Van 0% tot 0,6% is de structurele begrotingsruimte matig en boven de 0,6% wordt de structurele begrotingsruimte als voldoende aangemerkt.

De ratio Structurele exploitatieruimte ligt voor Zoeterwoude op -0,5% en is daarmee onvoldoende. Dit komt omdat door de groei van de gemeente de lasten voor de baten uitlopen. De groei van de gemeente vraagt nu om extra inzet en dus kosten om de groei te kunnen realiseren. De inkomsten vanuit de algemene uitkering en onze belastingopbrengsten nemen pas toe als de nieuwe woningen zijn gerealiseerd en wij onze nieuwe inwoners welkom heten. Hierdoor is de ratio in de komende jaren licht onder de norm. Daarna stijgt de norm weer naar voldoende.

Daarbij is ook van dit kengetal de waarde niet absoluut. Uitgaven kunnen structureel zijn (meerjarig) maar dat wil nog niet zeggen dat de gemeenteraad geen keus heeft om maatregelen te treffen in geval van tegenslagen. In veel gevallen is de raad vrij om uitgaven om te buigen en daarmee de structurele uitgaven te beperken.

5. Belastingcapaciteit (117,9%)

De Belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen en wordt berekend aan de hand van de woonlasten. Onder woonlasten verstaan we de som van de OZB, Rioolheffing en Afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde. Dit kengetal wordt berekend door de totale woonlasten van de huishoudens van Zoeterwoude van 2022 te vergelijken met het landelijk gemiddelde over 2021. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert men als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De ratio voor Zoeterwoude komt in 2022 uit op 117,9% en valt dus in de categorie 'Matig'. Dat betekent dat de woonlasten voor de genoemde heffingen hoger liggen dan het gemiddelde in Nederland. Daar staat wel tegenover dat Zoeterwoude geen hondenbelasting, forenzenbelasting, toeristenbelasting of parkeerbelasting heft. Deze belastingen worden in de berekening van de belastingcapaciteit buiten beschouwing gelaten.

Onderlinge verhouding

Bij een aantal kengetallen zetten wij vraagtekens bij de praktische waarde voor een organisatie en al helemaal bij de praktische waarde voor een overheidsinstelling. Eén enkel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie beoordeeld kan worden. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk van hoeveel eigen vermogen en baten er tegenover die schuld staan. Ook een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs hoeft nog geen negatieve invloed te hebben als de structurele exploitatieruimte groot genoeg is, of als over voldoende ruimte in de belastingcapaciteit kan worden beschikt. De kengetallen moeten daarom altijd in samenhang worden bekeken in combinatie met aanvullende analyses van de financiële positie van de gemeente. Alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding geven ze een goed beeld van de financiële positie.

De gemeente Zoeterwoude scoort op een aantal onderdelen ruim voldoende en op een aantal onderdelen matig of onvoldoende. In samenhang met de uitstekende weerstandsratio is er op het moment geen aanleiding om verder beleid te voeren gericht op het aanpassen van de financiële positie.

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf beschrijven we hoe we kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. Zoals in de 'Financiële verordening Gemeente Zoeterwoude' staat, werken we volgens een actueel beleidskader 'Onderhoud kapitaalgoederen'. Dit beleidskader geeft aan om welke kapitaalgoederen het gaat. Voor de vervangingsinvesteringen verwijzen wij naar de lijst investeringen bij elk programma en de samenvatting in de bijlage.

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Actuele beheerplannen.	1. Areaal is inzichtelijk.	Beheren en updaten gegevens in GBI.
	2. Gelijkwaardige beheerplannen voor alle disciplines.	Opleveren Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2023: samenvatting Beheerplannen.
		Uitvoeringsplannen.

Beheerplannen

In de eerste helft van 2020 stelden we nieuwe beheerplannen op. Hierbij is ook een samenvatting gemaakt. Deze samenvatting gebruiken we als nieuwe 'Nota onderhoud kapitaalgoederen' en vervangt deze daarin. De nieuwe plannen zijn voor een periode van 2020 - 2023 opgesteld, zodat daarna bij de actualisering aansluiting gezocht kan worden bij het Integrale Waterketenplan.

De beleidskaders van de kapitaalgoederen bevatten per kapitaalgoed:

- de werkzaamheden die in het kader van de instandhouding van het kapitaalgoed moeten worden uitgevoerd;
- besloten onderhoudsniveau;
- de grootte van het areaal;
- de kosten voor de instandhouding van het kapitaalgoed, zoals klein en groot onderhoud;
- vervangingskosten;
- de huidige staat van onderhoud, zoals een technische beoordeling en schouw van de kwaliteit van het kapitaalgoed;
- een scenario voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Er bestaat geen overkoepelend wettelijk kader waarin voor gemeenten alle rechten en plichten met betrekking tot beheer van de leefomgeving zijn vastgelegd. Gemeenten hebben veel lokale keuzevrijheid maar zijn wel gebonden aan onderstaande wettelijke kaders:

- zorgplicht: een veilige openbare ruimte vanuit het Nieuw Burgerlijk Wetboek;
- kapitaalgoederen in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Omgevingswet voor integrale ambities per 2022.

Naast de bovenlokale wettelijke kaders en regelgevingen heeft de gemeente Zoeterwoude ook nog eigen beleidskaders voor de openbare ruimte. Op hoofdlijnen kan de gemeentelijke visie en beleidskaders die betrekking hebben op de beheerplannen als volgt beschreven worden:

- schoon;
- heel;
- veilig.

De openbare ruimte in de gemeente Zoeterwoude moet schoon, heel en veilig zijn voor haar inwoners en gebruikers. De gemeente stuurt hier actief op door tijdig en efficiënt beheer- en onderhoudsmaatregelen uit te voeren.

Financieel overzicht Onderhoudsbudget kapitaalgoederen

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025
A. Wegen programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat				
Kapitaallasten	333	345	334	341
Jaarlijks onderhoud	182	182	182	182
Groot onderhoud / storting voorziening	221	221	221	221
Totaal	736	748	737	744
B. Openbare verlichting programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat				
Kapitaallasten	32	44	47	39
Jaarlijks onderhoud	47	47	47	47
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0
Totaal	80	91	94	86
C. Civieltechnische kunstwerken programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat				
Kapitaallasten	224	226	226	224
Jaarlijks onderhoud	31	86	137	137
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0
Totaal	255	312	363	361
D. Verkeersregelinstanties programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat				
Kapitaallasten	69	67	67	67
Jaarlijks onderhoud	52	57	52	57
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0
Totaal	122	125	120	125
E. Speelplaatsen programma 3 Groene Leefomgeving				
Kapitaallasten	18	30	32	35
Jaarlijks onderhoud	40	40	40	40
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0
Totaal	58	70	72	75
F. Waterwegen programma 4 Verkeer Vervoer en Waterstaat				
Kapitaallasten	24	40	42	50
Jaarlijks onderhoud	88	84	85	91
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0
Totaal	112	123	127	141
G. Groen programma 3 Groene Leefomgeving				
Kapitaallasten	27	29	32	35
Jaarlijks onderhoud	179	179	179	179
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025
Totaal	206	207	210	214
H. Riolering programma 8 Volksgezondheid en Milieu				
Kapitaallasten	466	556	558	518
Jaarlijks onderhoud	171	181	194	207
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0
Totaal	637	738	751	724
I. Accommodaties diverse programma's				
Kapitaallasten gebouwen	313	308	464	456
Jaarlijks onderhoud gebouwen	96	94	136	94
Kapitaallasten sportvelden	161	162	162	161
Jaarlijks onderhoud sportvelden	95	95	95	95
Groot onderhoud / storting voorziening	0	0	0	0
Totaal	666	659	857	807

Kerngegevens

Groen en weids		Infrastructuur	
Aantal m ² groen	384.843	Aantal m ² asfaltverharding	237.998
Aantal bomen	5579	Aantal m ² elementenverharding	258.559
Aantal m ² sportveld (natuurgras/kunstgras)	59.323	Aantal straatnaamborden	758
		Aantal verkeersborden	1.712
Riolering		Aantal zitbanken	81
Lengte druk/vacuüm riool (Km ¹)	32	Aantal civiele kunstwerken	71
Lengte vrijverval riool (Km ¹)	29	Aantal m1 water	39.760
Lengte hemelwater riool (Km ¹)	6	Aantal m1 beschoeiing	11.120
Aantal Rioolgemalen	17	Aantal afvalbakken	86
Aantal Druk-Vacuumputten	242		
Aantal Overstortmeters	11		

2.2.4 Financiering

Inleiding

In deze paragraaf zetten we de financieringsfunctie uiteen voor de jaren 2022-2025. Daarbij gaan we in op algemene ontwikkelingen en ontwikkelingen, specifiek voor de gemeente Zoeterwoude. Onder de algemene ontwikkelingen komen de renteontwikkelingen en ontwikkelingen van wet- en regelgeving aan de orde.

De ontwikkelingen voor de gemeente Zoeterwoude richten zich in het bijzonder op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Mede door de Coronacrisis zal de ECB de beleidsrentes voorlopig op een laag niveau houden, ondanks de stijgende inflatie. De opkoop van staats- en bedrijfsleningen gaat onverminderd door, er is zelfs een speciaal opkoopprogramma opgestart in het kader van de Coronacrisis (Pandemic emergency purchase programme welke eindigt in maart 2022). Daarnaast doet de ECB er alles aan om de kredietverlening door banken door te laten gaan. Ook de andere Centrale Banken hebben uitgebreide steunpakketten om de economie te ondersteunen en doen er alles aan om de rentes laag te houden.

Naast het beleid van de Centrale Banken en het verdere verloop van de Coronacrisis, zijn ook andere macro-economische effecten van belang voor de renteontwikkeling. Het effect van deze macro-economische ontwikkelingen op de marktrente laat zich moeilijk voorspellen.

Wij verwachten mede op basis van de renteverwachting van een aantal financiële instellingen dat de marktrentes voor de middellange termijn beperkt zullen gaan stijgen, maar op een relatief laag niveau zullen blijven. Voor 2022 verwachten we geen substantiële stijging of daling van zowel de kortlopende- als de langlopende rente.

Hieronder zijn de rentepercentages weergegeven waarmee we hebben gerekend voor de nieuw aan te trekken leningen. Om het renterisico zoveel mogelijk te beperken, hebben we er voor gekozen om een iets hoger rentepercentage aan te houden dan waar de banken in hun rentevisie van uitgaan. Daarbij hanteren we als uitgangspunt de actuele rente per september 2021.

Renteontwikkelingen

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Rente kapitaalmarkt	0,50%	1,50%	2,00%	2,50%	3,00%
Rente geldmarkt	0,00%	0,00%	0,25%	0,50%	0,50%

Ontwikkelingen voor de gemeente Zoeterwoude

In artikel 2 van het Treasurystatuut Zoeterwoude zijn de volgende doelstellingen geformuleerd

- het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities
- het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's
- het minimaliseren van de interne en externe verwerkingskosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO), respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut

De treasuryfunctie dient uitsluitend de publieke taak van de gemeente binnen de wettelijke kaders, zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De ontwikkelingen op de geldmarkt volgen we op de voet. Bij besluiten over transacties op de geld- en kapitaalmarkt, zoals het aantrekken van kasgeldleningen en vaste geldleningen,

---

betrekken we de meest actuele informatie over de ontwikkeling van de rente. Offertes voor het aantrekken van geld zetten we altijd bij meerdere partijen uit, zodat we de meest gunstige aanbieding van dat moment kunnen kiezen.

Risicobeheer

Voor de beheersing van renterisico's zijn twee richtlijnen beschikbaar: de Kasgeldlimiet en de Renterisiconorm. Beiden richtlijnen komen voort uit de Wet FIDO en zijn bedoeld om gemeenten te beschermen tegen plotseling oplopende renteontwikkelingen waardoor de exploitatie in enig jaar onverwacht zwaar belast zou worden.

De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan tot welk bedrag het verantwoord is om de financieringsbehoefte te dekken met kortlopende leningen. Kortlopend geld is in de regel iets goedkoper dan langlopend geld maar geeft minder zekerheid naar de toekomst. Aangetrokken geld met een lange looptijd zorgt voor stabiliteit gedurende de looptijd van de lening. Om die reden is bepaald dat de vlottende schuld (met een looptijd korter dan een jaar) maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van dat jaar mag uitmaken. Als deze 8,5% wordt overschreden, dient de schuld te worden geconsolideerd met een langlopende lening.

De kasgeldlimiet ziet er als volgt uit:

Kasgeldlimiet 2020: € 1,8 miljoen

Kasgeldlimiet 2021: € 2,0 miljoen

Kasgeldlimiet 2022: € 2,1 miljoen

De renterisiconorm

Ook de renterisiconorm is een middel om de gevolgen van plotselinge rentestijging te voorkomen. Om te voorkomen dat in enig jaar teveel langlopende leningen moeten worden vervangen door nieuwe leningen tegen een hogere rente, mag jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor herfinanciering in aanmerking komen. In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de renterisiconorm voor de komende jaren weergegeven:

Renterisiconorm

Nr.	Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
1	Begrotingstotaal	23.916	24.922	23.762	24.900	24.522
2	Wettelijk percentage	20%	20%	20%	20%	20%
3	Renterisiconorm (1x2)	4.783	4.984	4.752	4.980	4.904
4	Renteherzieningen	0	0	0	0	0
5	Aflossingen	2.452	2.453	2.474	2.529	2.275
6	Bedrag waarover renterisico gelopen wordt (4+5)	2.452	2.453	2.474	2.529	2.275
7	Ruimte onder renterisiconorm (3-6)	2.331	2.531	2.278	2.451	2.629

Bedragen x € 1.000

Uit het overzicht blijkt dat de gemeente Zoeterwoude binnen de renterisiconorm blijft.

De leningenportefeuille

Met de exploitatielasten van bestaande en nieuwe leningen houden we in de exploitatiebegroting rekening. De leningportefeuille ziet er naar verwachting als volgt uit:

Verloop leningenportefeuille

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Stand 1 januari	25.846	23.393	23.349	23.448	22.489
Nieuwe leningen	0	2.409	2.574	1.570	1.000
Reguliere aflossingen	2.452	2.453	2.474	2.529	2.275
Stand per 31 december	23.393	23.349	23.448	22.489	21.214
Rentelasten	137	179	175	222	222

Bedragen x € 1.000

Rentemethodiek en renteresultaat

Aan investeringen wordt rente toegerekend volgens de rente-omslag-methode. Het totaal van de netto-rentelasten wordt 'omgeslagen' over de totale boekwaarde van de investeringen. De netto-rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten over de langlopende geldleningen, de kortlopende financiering en het eigen vermogen, verminderd met de renteopbrengsten van uitgezet geld. Volgens de voorschriften wordt het renteresultaat gesaldeerd. Dat wil zeggen dat de ontvangen rente in mindering wordt gebracht op de betaalde of toegerekende rente. Een flink deel van het geld dat wij in 2009 ontvingen uit de verkoop van aandelen Nuon is voor 15 jaar tegen 4,5% weggezet. De omslagrente voor 2021 is daarom 0%. Omdat de feitelijke omslagrente zelfs nog lager is (negatief), ontstaat een renteresultaat van € 131.000. Dit zorgt voor een resultaat onder het programma 'Algemene Dekkingsmiddelen'.

Renteresultaat

	Renteresultaat			2022
a	De externe rentelasten	189		
b	De externe rentebaten	-320		
	Saldo rentelasten en rentebaten		-131	
c1	De rente doorberekend aan de grondexploitatie	0		
c2	De rente van projectfinanciering richting het taakveld	0		
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	0		
	Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente		0	
d1	Rente over eigen vermogen	-	0	
d2	Rente over voorzieningen	-	0	
	Saldo rente over het eigen vermogen en de voorzieningen		0	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			-131
	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			0
	Renteresultaat op het taakveld Treasury (-/- = voordeel)			-131

Bedragen x € 1.000

2.2.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf geven wij informatie over de stand van zaken, de ontwikkelingen en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering van de organisatie. Deze paragraaf biedt een beschrijving van de ontwikkelingen in het programma Overhead.

De bedrijfsvoering kent over het algemeen twee sporen:

1. De bedrijfsvoeringsontwikkelingen en beleidsvoornemens in het kader van onze eigen ambities en factoren zoals de groei van Zoeterwoude;
2. De regionale bedrijfsvoeringsontwikkelingen en beleidsvoornemens in samenwerking met het Servicepunt71 op het gebied van beheer en innovatie.

De wisselwerking tussen deze twee sporen is groot. Servicepunt71 is immers de uitvoeringspartij voor veel van de 'eigen' bedrijfsvoering. Hoewel het niet altijd mogelijk is, proberen we in deze paragraaf een zo helder mogelijk beeld te schetsen van waar welke ontwikkeling plaatsvindt.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Signaleringsfunctie onderhouden en mogelijk verbeteren.	A. Organisatie	We hebben continue aandacht voor de veranderende wet- en regelgeving en de taken die hier bij komen kijken. De organisatie houden we in beweging om relevante ontwikkelingen te volgen.
Efficiënte bedrijfsvoeringsinstrumenten gebruiken.	B. Financiën	De organisatie houdt in samenwerking met het Servicepunt71 zicht op goede financiële sturing en maakt hierbij gebruik van financieel advies.
		We zetten (management)instrumenten in om grip te houden en de sturing op de organisatie te verbeteren.
Aantrekkelijke werkgever zijn en dit monitoren.	C. Personeel	Aantrekkelijk werkgeverschap is een continu proces. We houden in 2022 weer een medewerkertevredenheids-onderzoek.
		We werken de punten uit de risico inventarisatie en evaluatie (RI&E) verder uit.
Vergroten kwaliteit en vermindering kwetsbaarheid dienstverlening informatievoorziening en informatieveiligheid.	D. ICT	In 2022 zijn alle Servicepunt71 gemeenten aangesloten op de nieuwe werkplek Kantoor71. We werken dan onder andere een sociaal intranet uit.
		Aandacht voor doorontwikkeling van de digitale middelen, aansluitend op de behoefte van de organisatie. Deze doorontwikkeling kan bijvoorbeeld ten behoeve van de dienstverlening zijn of de werkprocessen intern verbeteren.
Aanpassen aan en uitvoering van nieuwe wetgeving en doorontwikkeling.	E. Juridische zaken	Implementatie van nieuwe wetgeving zoals Omgevingswet, Wet open overheid en de Wet digitale toegankelijkheid.
Duurzame inkoop.	F. Inkoop	Voortzetting van duurzame inkoop.
Onderhouden werkomgeving en mogelijk verbeteren.	G. Huisvesting	We houden continue aandacht voor de werkplek en de bijbehorende ARBO-technische factoren en de mogelijkheden om integraal te werken. We staan voor een goede balans tussen het werken thuis en op kantoor. Dit 'nieuwe werken'/'hybride werken' vraagt om aandacht. Hiervoor kan gedacht worden aan het navolgen van (landelijke) richtlijnen.

---

1. Bedrijfsvoering op het gemeentehuis

Hoewel een groot deel van de bedrijfsvoering is belegd bij Servicepunt71, is Zoeterwoude nog altijd onafhankelijk in het maken van keuzes. Gekozen ambities en beleidsvoornemens door ontwikkelingen hebben gevolgen voor de uitvoering van de taken.

De groei gaat door, het takenpakket breidt zich uit en de druk blijft groot

Onverminderd wordt ingezet op de grote opgaven van de gemeente. De Omgevingswet wordt per 1 juli 2022 ingevoerd, de opgaven op het gebied van klimaat en energietransitie vragen onverminderd onze aandacht. Op veel terreinen worden we geconfronteerd met transitieopgaven.

Het aantal inwoners neemt toe en we zijn aan de slag met veel projecten. We nemen deel aan regionale tafels en er komen nieuwe taken op ons af. Dit maakt dat de organisatie onder druk blijft staan. We hebben met de Staat van Zoeterwoude stappen gezet om met een aantal functies deze druk te verminderen. Daarnaast is een pilot met coördinatoren gestart. Ook hopen we dat de organisatiescan inzicht geeft in manieren waarop we de werkdruk het beste het hoofd kunnen bieden.

Complexiteit functies neemt toe in een zeer snel krapper wordende arbeidsmarkt

De vele functiebestanddelen (onderdelen behorend tot de functie en extra taken die belegd moeten worden) maken het moeilijk(er) de juiste personen aan te trekken. We vragen heel veel en ons functiehuis biedt weinig ruimte qua salarisoniveau. Het is toenemend een uitdaging om goede mensen te behouden en nieuwe breed gekwalificeerde medewerkers te vinden. Daarom is investeren in vorming, opleiding en groei door het aantrekken van young professionals een belangrijke pijler van onze personeelsvoorziening. Ook is onderhoud van ons functiehuis in HR21 belangrijk om een gebalanceerd functiehuis aan te bieden. Ook de arbeidsmarkt wordt in een zeer snel tempo krapper. Voor verschillende vacatures voor (specialistische) functies wordt nauwelijks of soms zelfs niet gesolliciteerd, ondanks extra inspanning zoals bijvoorbeeld gerichte wervingscampagnes op social media met behulp van gespecialiseerde bureaus.

Inhuur als (deel)oplossing

De complexiteit leidt vaak tot inhuur van specialisten. Dit doen we naast inhuur voor functies die op de arbeidsmarkt niet te vervullen zijn. Ook is er inhuur bij langdurige uitval door onder andere. We hanteren regelmatig constructies waarin we een jaar een kandidaat inhuren met vervolgens de mogelijkheid tot indienstnemen. Dit alles maakt dat er sprake is van een stijgende post van inhuur en het gebruikmaken van leegstand in de formatie voor het betalen van inhuur.

Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is aangenomen en treedt naar verwachting in 2022 in werking. De Woo beoogt een meer transparante overheid en is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Voor de uitvoering van de Woo ontvangt de gemeente middelen van het rijk. Veel van de taken worden door Servicepunt71 uitgevoerd. Omdat het transparantie van de eigen gemeente betreft, ontstaat ook werk bij de organisatie. Op basis van landelijke richtlijnen en vanuit de regio zullen we invulling geven aan de Woo.

Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E)

We hebben de RI&E uitgevoerd en hebben op basis hiervan een actieplan opgesteld. Hoofdpijn uit het RI&E is het opstellen van dit actieplan. Daarin is aandacht voor het actiever opleiden van medewerkers bij bijvoorbeeld de Algemene Dienst voor hun werkzaamheden en de bijbehorende middelen, zoals omgaan met gevaarlijke stoffen, het registreren en de opslag van deze stoffen en een aantal ARBO-gerelateerde opmerkingen. In eerste instantie verwachten we geen meerkosten die hier uit voortkomen. Wel zetten we bijvoorbeeld het opleidingsplan in om een aantal noodzakelijke opleidingen op basis van bovenstaande in het kader van de RI&E aan te bieden aan de medewerkers. Voor de ARBO gerelateerde opmerkingen zijn intern aanspreekpunten binnen de organisatie. De 'quick-wins' uit het actieplan worden zo snel mogelijk opgepakt.

Medewerkersonderzoek

In 2022 willen we een medewerkersonderzoek houden. Het doel van de terugkerende onderzoek is inzicht krijgen in de werkbeleving van de medewerkers en ophalen wat speelt in de organisatie. Net als voorgaand medewerkersonderzoek gebruiken we de uitkomsten hiervan om concrete maatregelen in kaart te brengen.

2. Bedrijfsvoering via Servicepunt 71

Servicepunt71 (of straks de gemeente Leiden) is verantwoordelijk voor de uitvoering van (een groot deel van) de bedrijfsvoering. HRM, ICT, juridische zaken, Inkoop en aanbesteding en financiën worden voor de Servicepunt-gemeenten uitgevoerd. Dit gaat naast de beheers- en adviesvraagstukken ook om innovatie en doorontwikkeling van de bestaande bedrijfsvoering.

Naar verwachting wordt de governance van Servicepunt71 in 2022 gewijzigd. Het Servicepunt71 zal dan overgaan naar de gemeente Leiden. Vanuit het opdrachtgeverschap van Zoeterwoude (en de andere deelnemende gemeenten) sturen wij op de kwaliteit van de dienstverlening en formuleren wij KPI's waaraan de dienstverlening wordt getoetst. Dit leggen wij vast in zogenaamde dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Besluitvorming door de deelnemende raden over de mogelijke wijziging van de gemeenschappelijke regeling, de governance en de bijbehorende financiële consequenties (zoals bijvoorbeeld transitiekosten) vindt plaats in de laatste periode van 2021.

2.2.6 Verbonden Partijen

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

We maken hierbij een onderscheid in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen.

Zoeterwoude heeft geen relaties in de zin van 'Verbonden partijen' die vallen onder coöperaties, verenigingen of overige verbonden partijen. In drie gevallen is er sprake van een verplichte deelname aan een gemeenschappelijke regeling: de Omgevingsdienst West Holland (ODWH), de Veiligheidsregio Hollands Midden (VHRM) en de Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG). De overige samenwerkingsverbanden zijn op vrijwillige basis aangegaan.

Wij zijn deelnemer in de volgende verbonden partijen:

1. Gemeenschappelijke regelingen

Servicepunt71 - Programma 1 Bestuur en Dienstverlening			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	Servicepunt71 verzorgt (een deel van) de bedrijfsvoering van de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude. Servicepunt71 levert ons producten en diensten op het gebied van ICT, HRM, Financiën, Juridische Zaken en Inkoop. Wij zijn in transitie door verdere overdracht van ICT taken, gegevensbeheer en DIV.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. Het bestuur bestaat uit vier leden waarvan een bestuurslid uit Zoeterwoude (Voorzitter).		
Jaarlijkse bijdrage	De deelnemers betalen een jaarlijkse bijdrage op basis van een verdeelpercentage. Het verdeelpercentage is gebaseerd op het aandeel in het totaal van de overgedragen formatie en de overgedragen materiële budgetten.		
Financieel belang	De deelnemers in Servicepunt71 zijn gezamenlijk aansprakelijk voor de eventueel ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	01-01-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	4.676	4.593
	Vreemd vermogen	14.945	13.613
	Resultaat		-
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Holland Rijnland - Programma 1 Bestuur en Dienstverlening			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	Holland Rijnland is een samenwerking van vijftien gemeenten in het hart van de Randstad. Deze gemeenten werken vanuit een gezamenlijke strategische visie aan de verdere ontwikkeling van de regio om de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren voor burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 46 leden, waarvan twee leden afkomstig uit Zoeterwoude, een raadslid en een collegelid. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven leden. Het aantal inwoners bepaalt de stemverhouding. Voor elke 10.000 inwoners (afgerond naar boven) wordt een stem uitgebracht, met een minimum van twee stemmen. Het Dagelijks Bestuur wordt aangewezen uit de leden van het Algemeen Bestuur. Uit de drie clusters (Duin- en bollenstreek, Leidse Regio en de Rijnstreek) zijn elk twee leden voorgedragen (naast de voorzitter).		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	01-01-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	3.105	3.105
	Vreemd vermogen	51.622	51.622
	Resultaat		-
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Veiligheidsregio Hollands Midden - Programma 2 Openbare Orde en Veiligheid			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken hulpverleningsdiensten en gemeenten samen aan de veiligheid en brandbestrijding. Ze bereiden zich voor op rampen en ernstige ongelukken. Daarnaast nemen ze maatregelen om risico's beter te beheersen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur. De burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het Dagelijks Bestuur is samengesteld uit zeven leden en een voorzitter.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	5.623	5.473
	Vreemd vermogen	48.868	53.527
	Resultaat		-
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM) - Programma 8 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De RDOG HM bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 19 portefeuillehouders van de 19 gemeenten in de regio Hollands Midden waarvan een lid namens de gemeente Zoeterwoude. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven leden waarvan een lid (vice-voorzitter) namens Zoeterwoude.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van aantal inwoners en kinderen.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	6.281	6.580
	Vreemd vermogen	n.n.b.	n.n.b.
	Resultaat		-
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Omgevingsdienst West-Holland - Programma 8 Volksgezondheid en Milieu

Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De Omgevingsdienst voert op basis van een gemeenschappelijke regeling de milieutaken uit voor de gemeenten Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Zoeterwoude en de provincie Zuid Holland. De Omgevingsdienst streeft duurzaamheid, veiligheid en verbetering van de leefomgeving na. Ze geeft milieubeschikkingen af namens de gemeenten, ziet toe op naleving van milieuwetgeving en geeft milieuvadvis aan gemeenten en andere overheden. De Omgevingsdienst voert onderdelen van het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid uit.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur. De stemverhouding wordt jaarlijks vastgesteld door het Algemeen Bestuur en is afhankelijk van gemeentelijke bijdrage versus de totale begroting. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vijf leden. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 26 leden waarvan twee bestuursleden namens Zoeterwoude.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van begroting 2022 is begroot op € 705.000.		
Financieel belang	De deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten en door taakstelling veroorzaakte frictiekosten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	991	1.318
	Vreemd vermogen	7.500	7.500
	Resultaat		-
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Belastingensamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR) - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen.		
Doelstelling/Publiek Belang	De BSGR is een samenwerkingsverband op het gebied van belastingen tussen het Hoogheemraadschap van Rijnland en de gemeenten: Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Katwijk, Leiden, Leiderdorp (vanaf 2020) Oegstgeest, Voorschoten, Waddinxveen, Wassenaar en Zoeterwoude. De BSGR voert namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen uit. Ook bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarde voor alle onroerende zaken in deze gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit 11 leden waarvan een lid namens Zoeterwoude. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit vier leden.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage volgens een kostprijsmodel.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2022	31-12-2022
	Eigen vermogen	665	480
	Vreemd vermogen	5.746	5.854
	Resultaat		-
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

2. Vennootschappen

Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg CV en BV - Programma 10 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting			
Vestigingsplaats	Zoeterwoude		
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap en Commanditaire Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg is een participatie van gemeente Zoeterwoude en BNG-Gebiedsontwikkeling (100% dochter van BNG-bank) en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Meerburgerpolder.		
Bestuurlijk belang	50% Venoot (CV) en 49% aandeelhouder (BV)		
Financieel belang	€ 5.539.000		
Kerncijfers verbonden partij Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg BV	x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	14	13
	Vreemd vermogen	76	9
	Jaarresultaat		-1
Kerncijfers verbonden partij Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg CV	x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	3.764	3.716
	Vreemd vermogen	8.375	8.564
	Jaarresultaat		-48
Bijzondere risico's	Zie de paragraaf Weerstandvermogen.		

Alliander N.V. - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland.		
Bestuurlijk belang	Zoeterwoude is aandeelhouder. Gemeenten hebben geen vertegenwoordiging in het bestuur van Alliander.		
Jaarlijkse bijdrage	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.		
Financieel belang	De gemeente Zoeterwoude heeft 216.395 aandelen (0,1582%) in Alliander. De balanswaarde is € 74.000.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	4.224.000	4.328.000
	Vreemd vermogen	4.567.000	5.094.000
	Resultaat		224.000
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap.		
Doelstelling/Publiek Belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.		
Bestuurlijk belang	Zoeterwoude is aandeelhouder. Gemeenten hebben geen vertegenwoordiging in het bestuur van BNG.		
Jaarlijkse bijdrage	De gemeente Zoeterwoude heeft 26.871 aandelen oftewel 0,048%. De balanswaarde is € 74.000. Jaarlijks wordt 25% van de winst aan dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders.		
Financieel belang	De BNG is een NV. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij de BNG.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	4.887.000	5.097.000
	Vreemd vermogen	144.802.000	155.262.000
	Resultaat		221.000
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Zwethof v.o.f. - Programma 10 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting			
Vestigingsplaats	Zoeterwoude		
Rechtsvorm	Vennootschap onder firma.		
Doelstelling/Publiek Belang	Zwethof v.o.f. is een participatie van de gemeente Zoeterwoude en projectontwikkelaar AM en verantwoordelijk voor de ontwikkeling van nieuwbouwproject Zwethof aan de zuidrand van Zoeterwoude-Dorp. De v.o.f. is opgericht op 25 oktober 2017.		
Bestuurlijk belang	De gemeente is voor 50% aandeelhouder.		
Jaarlijkse bijdrage	n.v.t.		
Financieel belang	Het kapitaal van de v.o.f. bedraagt € 200.000, waarin Zoeterwoude voor €100.000 deelneemt. Het eerste boekjaar loopt van 25 oktober 2017 t/m 31 december 2018. Hierdoor zijn er nog geen kerncijfers beschikbaar.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	777	1.060
	Vreemd vermogen	177	49
	Resultaat		-17
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

3. Stichtingen

Stichting Land van Wijk en Wouden - Programma 3 Groen			
Vestigingsplaats	Leiden		
Rechtsvorm	Stichting		
Doelstelling/Publiek Belang	De activiteiten van de Stichting zijn in 2021 beëindigd. De stichting beoogde: - een overlegplatform te zijn tussen provincie, gemeenten en waterschappen en vertegenwoordigers van maatschappelijk organisaties voor landbouw, natuur, etcetera; - het ontwikkelen van visievorming; - het initiëren en stimuleren van activiteiten die bijdragen aan de versterking van de kwaliteit van het gebied; - het bevorderen van de relatie Stad-Land.		
Bestuurlijk belang	Bestuurlijk: een bestuurslid namens de gemeente Zoeterwoude.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers verbonden partij	x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
	Eigen vermogen	72	83
	Vreemd vermogen	44	27
	Resultaat		11
Bijzondere risico's	Niet van toepassing.		

Overzicht van de bijdragen aan Verbonden partijen

Verbonden partij (x €1.000)	Bijdrage 2022
Holland Rijnland (inclusief TWO Jeugd)	326
Veiligheidsregio Hollands Midden	685
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)	168
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG HM)	607
Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	704
Servicepunt71	1.835
Totaal	4.178

2.2.7 Grondbeleid

Doelstelling	Prestatie	Activiteiten 2022
Zorgen voor een open, duidelijk en transparant grondbeleid. Het grondbeleid biedt heldere kaders en uitgangspunten waarbinnen we het grondbeleid in de periode 2022-2025 uitvoeren.	Het grondbeleid voldoet aan de eisen van het Besluit Begroting Verantwoording en geeft de wijze aan hoe wij met financiële risico's omgaan.	Verslaglegging grondexploitaties jaarlijks actualiseren en risico's beschrijven en onderbouwen in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.
	De vennootschapsbelasting (VPB) heeft een belastingplicht ingesteld voor overheidsondernemingen. Overheden die winst of structurele overschotten realiseren met activiteiten die concurreren met de markt, krijgen een aanslag VPB. Activiteiten die niet winstgevend of structureel verliesgevend zijn, leiden niet tot een belastingplicht.	Controle op het effect van de VPB op activiteiten.
	De nota grondbeleid stelt tot doel om te komen tot een zo marktconform mogelijke prijs.	
	Het grondbeleid moet in overeenstemming zijn met de nieuwe Omgevingswet en de Aanvullingswet Grondeigendom.	

Grondzaken/Vastgoed

In 2022 gaan wij verder met het afstoten van niet-strategisch vastgoed

Voor vastgoedlocaties die niet strategisch (dus niet ten behoeve van een gemeentelijk beleidsdoel) en niet voor een doelgroep bestemd zijn, zetten we actief in op verkoop van deze locaties. Dit leidt tot incidentele opbrengsten die we vaak achteraf pas kunnen verantwoorden.

In 2022 kunnen de huurinkomsten door verschillende ontwikkelingen in onze vastgoedportefeuille dalen

Komende jaren zetten wij conform het vastgoedbeleid verder in op het afstoten of slopen van (niet-strategisch) vastgoed. Ook beëindigen we langlopende overeenkomsten. Dit heeft financiële consequenties voor structureel geraamde huuropbrengsten in de meerjarenbegroting waar geen dekking voor is. We melden inkomsten of nadelen achteraf.

We wijzen verzoeken voor verkoop van snippergroen waar mogelijk toe

We staan positief tegenover de verkoop van snippergroen tegen een zoveel als mogelijk marktconform tarief, mits niet strijdig met gemeentelijk beleid en/of regelgeving. Dit leidt tot incidentele opbrengsten die vooraf moeilijk voorspelbaar zijn. Deze opbrengsten verantwoorden we achteraf.

2.2.8 Handhaving

Handhaven is zorgen dat iedereen de regels voor de fysieke leefomgeving naleeft

Wij handhaven door communicatie, toezicht en het toepassen van bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke en strafrechtelijke middelen. Het verlenen van vergunningen is een vorm van preventief toezicht. Met goed gemotiveerde, begrijpelijke vergunningen en handhaafbare voorschriften proberen wij ervoor te zorgen dat burgers, bedrijven en andere instellingen zich houden aan de regels.

Handhaving is niet alleen een taak voor gemeentelijke medewerkers zoals toezichthouders en de buitengewoon opsporingsambtenaar (boa). Ook toezichthouders van omgevingsdiensten, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de politie en de brandweer hebben handhavingstaken.

Wij handhaven zoveel mogelijk integraal en houden handhaving gescheiden van vergunningverlening

Integraal handhaven betekent dat wij onze handhavingsactiviteiten op elkaar afstemmen en zo veel mogelijk bundelen, met name voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de regels die daarbij horen. Op bestuurlijk niveau hebben wij de handhaving van de fysieke leefomgeving gescheiden van de vergunningverlening. Ook in de ambtelijke organisatie houden vergunningverleners zich niet bezig met toezicht en handhaving. En toezichthouders verlenen geen vergunningen. Dat is vanwege de integriteit en de objectiviteit.

Het handhavingsbeleid staat in het beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Zoeterwoude

In het beleidsplan staan onze doelen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Eind 2019 hebben wij het beleidsplan voor 2014-2018 ook vastgesteld als beleidsplan voor 2019-2022. Ons beleid voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving voor 2018-2022 is namelijk niet of nauwelijks veranderd in vergelijking met de vorige collegeperiode. Dat blijkt uit het Coalitieprogramma 2018-2022. Elk jaar stellen we een 'Uitvoeringsplan Vergunningverlening en Handhaving' vast. We sturen dit ter kennisname naar de raad.

De kosten van de handhaving bestaan voornamelijk uit de kosten van de ambtelijke inzet

De ambtelijke inzet voor handhaving staat in het jaarlijkse 'Uitvoeringsplan Vergunningverlening en Handhaving'. De kosten zijn onderdeel van de lasten van de verschillende programma's waarbinnen wij handhaven. Verder hebben we een budget van € 10.000 per jaar voor handhaving. Dat gebruiken we onder andere voor het regelmatig inhuren van boa's/toezichthouders met specifieke drank- en horecadeskundigheid, onderzoeken door externe deskundigen, beschermende kleding voor toezichthouders en de boa en voorlichtingsmateriaal.

Wij verwachten dat de kosten voor handhaving de komende jaren stijgen

Redenen daarvoor zijn:

- Ontwikkelaars en particulieren bouwen meer in Zoeterwoude dan enkele jaren geleden. Wij moeten daar toezicht op houden.
- Zoeterwoude krijgt meer inwoners. Inwoners gebruiken de ruimte. Daarbij kunnen zij, bewust of onbewust, regels overtreden en daarbij kunnen belangen botsen. Bij meer inwoners kunnen wij in alle redelijkheid verwachten dat er meer overtredingen, klachten en meldingen zullen zijn. Om deze reden is het nodig, de uren van de buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) blijvend uit te breiden naar 24 uren per week. Zo kan hij zijn taken beter uitoefenen.
- Mensen zijn in het algemeen mondiger en kunnen de weg naar de gemeente (de toezichthouder of de boa) goed vinden.
- De nadruk verschuift van vergunningverlening vooraf naar toezicht en handhaving achteraf, bijvoorbeeld vanwege de Omgevingswet. We verwachten dat die op 1 juli 2022 gaat gelden.
- Als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat gelden, hoeven wij tijdens de bouw minder toezicht te houden op het voldoen aan het Bouwbesluit. Dit betekent niet automatisch dat er minder toezichtwerk is. Bepaalde taken en bevoegdheden blijven bij ons. We verwachten dat de Wkb op 1 juli 2022 gaat gelden, gelijk met de Omgevingswet.

- De Omgevingswet en de Wkb vragen meer afstemming en een andere manier van werken. Hierdoor is meer regie en coördinatie nodig. Medewerkers moeten een brede integrale kennis hebben en nog meer omgevingsbewust en oplossingsgericht zijn. Dat vraagt veel van de organisatie.
- Het kost meer moeite en geld om vacatures voor toezichthouders in te vullen. Toezichthouders zijn schaars.

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Het bevorderen van de fysieke veiligheid, de volksgezondheid, de kwaliteit van de sociale leefomgeving en de natuurlijke en cultuurhistorische waarden op basis van een actueel beleidsplan voor de fysieke leefomgeving.	1. Wij passen het beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Zoeterwoude aan wanneer nodig en actualiseren het ten minste iedere vier jaar.	Zie het beleidsplan.
	2. In 2019 hebben wij het beleidsplan opnieuw vastgesteld. De volgende aanpassing hebben wij gepland in 2022/2023.	Zie het beleidsplan.
Het bevorderen van de naleving van de regels op het gebied van de fysieke leefomgeving met een effectieve en efficiënte inzet van middelen.	3. Jaarlijks stellen wij op basis van het beleidsplan een uitvoeringsplan op. Daarbij houden wij rekening met de prioriteiten voor handhaving.	Zie het uitvoeringsplan.
	4. Wij zetten de beschikbare capaciteit in voor onderwerpen met de hoogste prioriteit.	Zie het uitvoeringsplan.
	5. Jaarlijks stellen wij een jaarverslag op over de inzet van de beschikbare capaciteit en de aandachtsgebieden.	Zie het jaarverslag.

Communicatie, toezicht en sancties

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
De gemeente zet steeds het meest passende bestuursrechtelijke handhavinginstrument in om een overtreding op te heffen.	1. Wij benaderen overtreders eerst mondeling.	Zie het beleidsplan.
	2. Bij niet of onvoldoende reageren zetten wij een volgende fase in het handhavingstraject in.	Zie het beleidsplan.
De gemeente vindt het van belang dat er specifiek aandacht is voor taken op het gebied van openbare orde en de drank- en horecawet.	3. Wij hebben een boa aangesteld voor taken op het gebied van openbare orde. Voor drank- en horecatoezicht huren wij incidenteel specifieke deskundigheid in.	Zie het beleidsplan en het uitvoeringsplan.

Kengetallen

De bereikte resultaten en kengetallen voor toezicht en handhaving staan in het jaarverslag dat wij jaarlijks vaststellen. Dit verslag brengen wij ter kennis van de raad.

2.2.9 Duurzaamheid

We werken aan een duurzame toekomst

Met duurzaamheid beoogt de gemeente een ontwikkeling van Zoeterwoude waar sociale, economische én ecologische belangen met elkaar in evenwicht zijn. We gaan complexe uitdagingen aan om onze ambities op het gebied van duurzaamheid waar te maken. Dit moet resulteren in een ontwikkeling die rekening houdt met de toekomst van volgende generaties, zodat die kunnen wonen, werken en recreëren in een schone en gezonde leefomgeving (water, bodem en lucht).

Zoeterwoude investeerde afgelopen jaren al flink in duurzaamheid

Het Coalitieprogramma 2018-2022 bevat ambitieuze doelstellingen. Tegelijkertijd zijn er internationaal en in Nederland belangrijke ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Internationaal is in de eerste plaats afgesproken dat de klimaatverandering moet stoppen. Dat betekent dat het gebruik van fossiele brandstoffen die CO₂ in de atmosfeer brengen, wordt beëindigd.

Ook de noodzakelijke aanpassing aan klimaatverandering is een belangrijke ontwikkeling. Dit is een tweede opgave voor de komende decennia. Denk aan de grotere periodes van droogte die optreden en meer en heviger hoosbuien. Meer regenwateropvang en het tegengaan van hittestress combineren we met meer groen en meer biodiversiteit, een ander actueel thema. Zo wordt Zoeterwoude klimaatbestendig en krijgen natuur en ecologie tegelijkertijd meer ruimte.

Tenslotte is een derde opgave het toewerken naar een circulaire economie waarin afval grondstof is. Iedereen is het erover eens dat we niet kunnen doorgaan met het produceren van enorme hoeveelheden afval, die uiteindelijk ook de zee bereiken.

Duurzaamheid maakt een integraal onderdeel uit van het beleid en de uitvoering van alle werkvelden

In het **Duurzaamheidsprogramma 2019-2022** zijn de hierboven genoemde opgaven beschreven als drie kerndoelen, te weten: klimaatneutraal, klimaatbestendig en circulair. Het bereiken van deze doelen vereist in hoge mate een integrale aanpak, die een groot aantal thema's en beleidsonderdelen bestrijkt. Daarmee keren activiteiten die duurzame ontwikkeling nastreven steeds meer terug in de verschillende programma's van de begroting. In deze paragraaf worden de ontwikkelingen in 2022 op hoofdlijnen beschreven, waarbij – niet uitputtend – wordt verwezen naar verschillende onderdelen van de programmabegroting.

- Klimaatneutraal

Duurzaamheid betekent dat er geen afwenteling plaatsvindt van negatieve milieugevolgen naar toekomstige generaties of elders. Daarvoor is het nodig dat op termijn alleen nog hernieuwbare (en onuitputbare) bronnen van energie gebruikt worden. Dan is uiteindelijk de klimaatverandering een halt toegeroepen, want er komt per saldo geen CO₂ meer vrij bij gebruik van alleen hernieuwbare energiebronnen. Dit heet klimaatmitigatie. Einddoel van Zoeterwoude is een klimaatneutrale gemeente in 2050. Tussendoel voor 2030 is een vermindering van de CO₂ uitstoot met 40% (ten opzichte van 1990).

In 2022 wordt het Programma Energietransitie voortgezet. Onze gemeente geeft daarmee mede vorm aan de Regionale Energie Strategie (RES) van Holland Rijnland. Daarvoor is een bijdrage aan het werkbudget nodig van € 150.000 uit de Algemene Middelen. Daarnaast blijven we vanuit de Reserve Duurzaamheid inwoners en bedrijven stimuleren om energie te besparen. Ook de RRE-W, die vooral gericht is op huurwoningen, loopt nog door in 2022. Deze activiteiten maken deel uit van *Programma 8C. Milieu, duurzaamheid en energietransitie*. Daarnaast zijn activiteiten op het gebied van mobiliteit relevant voor het behalen van de energiedoelstellingen. Mobiliteit is in Holland Rijnland ook opgenomen als onderdeel van de RES. Verduurzaming van mobiliteit is opgenomen onder *Programma 4D. Verkeer* en is onderdeel van het Verkeer- en vervoersplan.

- Klimaatbestendig

Omdat de klimaatverandering de komende decennia zeker nog voortduurt, moeten we ons daar op voorbereiden en ons omgaan met de omgeving aanpassen: klimaatadaptatie. Dat betekent meer aandacht voor wateroverlast (hoosbuien), droogte en periodes met voor ons land extreem warm weer. Een klimaatbestendige gemeente is in staat om de negatieve effecten van klimaatverandering op te vangen.

Mede op basis van de Risicodialogen die in 2021 zijn gehouden, is een beleidsplan Klimaatbestendig Zoeterwoude opgesteld. Dit is een resultaat van *Programma 8C*. en wordt in het najaar van 2021 aan de raad voorgelegd ter vaststelling. In 2022 wordt verder gewerkt aan de implementatie. In de begroting is dit onderdeel van *Programma's 4A. Wegen, straten en pleinen* en *8B. Riolering*. Geplande renovaties en herstructureringswerkzaamheden in de openbare ruimte worden klimaatadaptief uitgevoerd. Per project wordt bepaald op welke manier dit wordt ingevuld en wat de financiële consequenties zijn. Daarbij gaan klimaatadaptatiemaatregelen zoveel mogelijk hand-in-hand met het vergroenen van de omgeving en het vergroten van de biodiversiteit. Voor maatregelen op bedrijventerrein Grote Polder (klimaatadaptieve herstructurering) is subsidie beschikbaar vanuit de Impulsregeling. Ook op het gebied van klimaatadaptatie stimuleert de gemeente met subsidie een aantal maatregelen aan de individuele woning.

- Circulair

Het werken aan een circulaire economie is het derde kerndoel. Ook dit is immers essentieel om duurzaamheid (geen afwenteling van negatieve milieu-effecten naar de toekomst of naar elders) inhoud te geven. We onderscheiden circulariteit voor bedrijven (inclusief organisaties) en circulariteit voor bewoners. Het gaat dan om het voorkomen van het ontstaan van afval, hergebruik, recycling en toepassing van hernieuwbare ('biobased') materialen. Ketens en kringlopen van materialen moeten gesloten worden zodat er geen bedrijfsafval en huishoudelijk afval meer bestaat. Immers, afval wordt grondstof.

Een belangrijke bijdrage aan dit kerndoel wordt geleverd via de doelen en activiteiten van *Programma 8A. Afval als grondstof*. Daarnaast heeft circulair inkopen binnen de gemeente steeds meer de aandacht. Vanuit het Programma Milieu, duurzaamheid en energietransitie zal in 2022 een aanzet worden gegeven tot een meer planmatige aanpak.

Ook regionale samenwerking speelt een belangrijke rol

Verduurzaming is onderwerp van veel vormen van regionale samenwerking. De strategie voor de energietransitie is in 2021 regionaal vastgelegd in de RES Holland Rijnland. Jaarlijks levert de gemeente een financiële bijdrage aan Holland Rijnland voor de uitvoering van het regionale Energie Akkoord en het werk aan de RES dat daaruit is voortgevloeid. De Omgevingsdienst West-Holland voert onze subsidieregelingen uit, waarbij de voorlichting wordt verzorgd door het Duurzaam Bouwloket. Dit is onderdeel van het jaarlijkse werkplan van de Omgevingsdienst en de subsidies worden gedekt vanuit de Reserve Duurzaamheid. De Omgevingsdienst West-Holland levert ook een aandeel aan het werk voor de RES. De gemeenten van de Leidse regio plus Katwijk zijn in 2021 een samenwerking aangegaan die ten behoeve van de warmtetransitie de (regionale) inzet van collectieve bronnen moet gaan realiseren. De gemeenten hebben hiervoor in totaal € 2 miljoen ingezet voor de periode tot en met 2022.

Voor het uitvoeren van klimaatadaptatiemaatregelen hebben de gemeenten binnen het gebied van Holland Rijnland een subsidie van het rijk gekregen via de Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027.

Aan circulaire economie wordt aandacht besteed binnen Economie071. Momenteel loopt een project dat zich vooral richt op de bouwsector.

In 2022 wordt een nieuw Duurzaamheidsprogramma opgesteld

Afgesproken is dat het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid elke vier jaar wordt geactualiseerd. Het huidige Duurzaamheidsprogramma loopt tot en met 2022. In januari 2021 is aan de raad een overzicht aangeboden met

de stand van zaken van het programma. Begin 2022 wordt opnieuw een overzicht gemaakt. Dit vormt mede de input voor het actualiseren van het programma.

Van beleid tot programma

Doelstellingen	Prestaties	Activiteiten 2022
Het bevorderen van de duurzame economische en ruimtelijke ontwikkeling in Zoeterwoude op basis van een actuele agenda en een uitvoeringsprogramma voor duurzaamheid.	1. Het duurzaamheidsbeleid wordt elke vier jaar geactualiseerd.	De laatste actualisatie vond plaats in 2018. In 2022 zal het plan opnieuw worden vastgesteld.
	2. Jaarlijks meten we de voortgang aan de hand van het duurzaamheidsprogramma.	Een voortgangsverslag Duurzaamheid wordt elk jaar voorgelegd aan de raad. Ook de resultaten van de subsidieregelingen worden jaarlijks aan de raad gerapporteerd.
	3. We zetten de beschikbare capaciteit in voor onderwerpen met de hoogste prioriteit. Enerzijds initiatieven uit de samenleving en anderzijds regionale opgaven vanuit de Regionale Energiestrategie (RES) Holland Rijnland. Voor de eigen organisatie: verduurzaming van eigen gebouwen en duurzame inkoop (uitvoering Manifest MVI).	In 2022 wordt verder uitvoering gegeven aan de lopende projecten. Daarnaast gaan de speerpunten 'Circulaire economie' en 'Duurzame mobiliteit' onderzocht en uitgewerkt worden. Indien kansrijk en haalbaar komen hier plannen van aanpak voor richting raad.

---

3 Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten

Algemeen

De voorliggende programmabegroting 2022-2025 is actueel. Met zorg heeft een afweging plaatsgevonden tussen:

- de lokale lasten voor de burgers en het voorzieningenniveau in de gemeente;
- de relatie tussen de risico's en het gewenste weerstandsvermogen;
- het leveren van een substantiële bijdrage aan plaatselijke en regionale ruimtelijke projecten;
- het leveren van substantiële bijdragen aan plaatselijke activiteiten en initiatieven;
- het wel of niet uitvoeren van taken in relatie tot de beschikbare personele capaciteit.

Overzicht baten en lasten per programma

In het onderstaande overzicht geven we de lasten en baten voor 2022-2025 weer, alsmede de stortingen en onttrekkingen aan de reserves. Ter vergelijking zijn de realisatiecijfers 2020 en de begroting 2021 na wijziging toegevoegd. Een toelichting op de cijfers vindt u terug onder de diverse programma's en in het onderdeel reserves.

Programma bedragen x € 1.000,-	L/B	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
01. Bestuur en Dienstverlening	Lasten	1.237	1.372	1.271	1.267	1.253	1.253
	Baten	-96	-78	-59	-59	-86	-86
Saldo		1.141	1.293	1.212	1.208	1.167	1.167
02. Openbare Orde en Veiligheid	Lasten	804	843	856	853	850	851
	Baten	-18	-4	-4	-4	-4	-4
Saldo		786	838	851	848	845	847
03. Groene Leefomgeving	Lasten	969	972	906	910	904	909
	Baten	-130	-11	-11	-11	-11	-11
Saldo		839	961	895	899	894	899
04. Verkeer Vervoer en Waterstaat	Lasten	1.867	2.368	2.190	2.249	2.294	2.309
	Baten	-28	-35	-35	-35	-35	-35
Saldo		1.839	2.333	2.154	2.213	2.259	2.274
05. Economische zaken	Lasten	26	100	135	104	104	104
	Baten	0	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo		26	99	134	103	103	103
06. Cultuur, Sport en Recreatie	Lasten	981	1.223	1.123	1.118	1.116	1.113
	Baten	-283	-210	-222	-222	-201	-201
Saldo		698	1.013	901	896	914	911
07. Sociaal Domein	Lasten	5.321	5.656	6.029	5.879	5.807	5.717
	Baten	-1.536	-896	-896	-896	-896	-896
Saldo		3.785	4.760	5.133	4.983	4.911	4.821
08. Volksgezondheid en Milieu	Lasten	3.554	4.127	3.877	3.664	3.670	3.620
	Baten	-2.160	-2.423	-2.295	-2.488	-2.753	-2.729
Saldo		1.393	1.704	1.582	1.175	917	891
09. Onderwijs	Lasten	516	705	635	612	803	722

Programma bedragen x € 1.000,-	L/B	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
					2023	2024	2025
	Baten	-64	-78	-78	-78	-78	-78
Saldo		452	627	557	534	725	644
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisv.	Lasten	4.561	1.838	2.036	1.286	1.199	1.205
	Baten	-5.041	-189	-919	-169	-169	-169
Saldo		-480	1.649	1.117	1.118	1.030	1.036
11. Overhead	Lasten	4.716	5.100	5.161	4.947	4.943	4.951
	Baten	-307	-75	-77	-46	-15	-15
Saldo		4.409	5.025	5.084	4.901	4.928	4.935
12. Algemene Dekkingsmiddelen	Lasten	866	432	428	421	1.504	1.315
	Baten	-17.246	-18.130	-18.996	-19.055	-20.377	-19.972
Saldo		-16.380	-17.699	-18.568	-18.634	-18.874	-18.658
Totaal	Lasten	25.417	24.734	24.647	23.308	24.446	24.068
Totaal	Baten	-26.909	-22.131	-23.592	-23.063	-24.627	-24.198
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		-1.492	2.604	1.054	245	-181	-130
RESERVES 12. Algemene Dekkingsmiddelen	Toevoeging	7.868	337	381	454	454	454
	Onttrekking	-9.464	-2.869	-1.503	-523	-497	-341
Saldo		-1.596	-2.532	-1.122	-69	-43	113
Totaal	Toevoeging	7.868	337	381	454	454	454
Totaal	Onttrekking	-9.464	-2.869	-1.503	-523	-497	-341
TOTAAL MUTATIE IN RESERVES		-1.596	-2.532	-1.122	-69	-43	113
Begrotingstotaal	Lasten/ Toev.	33.285	25.071	25.028	23.762	24.900	24.522
Begrotingstotaal	Baten/ Ontr.	-36.373	-25.000	-25.096	-23.586	-25.124	-24.539
GERAAMD RESULTAAT		-3.088	71	-68	176	-224	-17

3.1.1 Grondslagen voor de begroting

Voor het opstellen van deze begroting gingen wij uit van een aantal keuzes en aannames. Hierbij pasten we de onderstaande uitgangspunten toe:

- in de begroting 2022 is uitgegaan van een stijging van de salarissen met 2% ten opzichte van de begrote lonen 2021;
- voor de materiële budgetten is geen prijsindex toegepast. Waar nodig is het budget aangepast aan een concrete raming.

In het onderstaande tabel staat een overzicht van de belangrijkste parameters:

	2022	2023	2024	2025	
Aantal inwoners 1 januari	9.636	10.036	11.669	11.683	
Aantal woningen 1 januari	3.940	4.112	4.676	4.766	
Aantal nieuwe woningen	172	564	90	0	
Aantal te slopen woningen	0	0	0	0	
Aantal niet-woningen	651	651	651	651	
Bespaarde rente over reserves	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	Indien van toepassing
Renteomslag percentage	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	obv renteomslagberekening
Prijsstijging	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	
Prijspeelniveau	2021	2021	2021	2021	Constante prijzen
Accresniveau	2022	2023	2024	2025	
Gemeenschappelijke regelingen					Conform begroting van GR
Algemene uitkering	Mei 2021	Mei 2021	Mei 2021	Mei 2021	Basis uit meicirculaire 2021
Formatieomvang	89,38	87,38	87,38	87,38	Begroting 2022
Salarissen, stijging tov voorgaand jaar	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	Prijspeil 2022
Aantal beschikbare uren per fpl	1.819	1.819	1.819	1.819	
Verlof	194	194	194	194	
Ziekte	75	75	75	75	4% ziekteverzuim
Buitengewoon verlof	16	16	16	16	
Overig niet productief	120	120	120	120	
Productieve uren	1.414	1.414	1.414	1.414	
Onvoorzien	€ 48.200	€ 50.200	€ 58.400	€ 58.400	ongeveer € 5 per inwoner

3.1.2 Structureel en reëel evenwicht

1. Structureel en reëel evenwicht

Materieel evenwicht wil zeggen dat de begroting een positief eindsaldo heeft. Naast materieel in evenwicht dient een begroting ook structureel in evenwicht te zijn. Dat wil zeggen dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Daarmee is de raad in staat om vast te stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting cq meerjarenraming.

Conclusies

- deze begroting is materieel sluitend voor de begrotingsjaren 2022, 2024 en 2025;
- deze begroting is structureel in evenwicht voor de begrotingsjaren 2024 en 2025;
- deze begroting is reëel in evenwicht voor alle begrotingsjaren 2022 tot en met 2025.

In onderstaande tabel geven we deze conclusies samengevat weer. Het sluitend zijn van de begroting ziet u terug in onderdeel A, Overzicht van baten en lasten. Onder deze tabel lichten we achtereenvolgens het reëel en het structureel evenwicht nader toe.

Reëel evenwicht

Het begrip reëel evenwicht heeft betrekking op het realisme van de ramingen en de motivering daarvan. In deze begroting maken we bijvoorbeeld geen gebruik van stelposten Nog te realiseren taakstellingen. Alle ramingen baseren we op reële verwachtingen. Met bevindingen stellen we dat de begroting reëel in evenwicht is.

Structureel evenwicht

Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Voor de bepaling van het structureel evenwicht worden alle incidentele baten en lasten en alle mutaties in de reserves buiten beschouwing gelaten. Het saldo wat daarna overblijft, is het saldo van structurele lasten en baten.

Uit onderstaande tabel blijkt dat dit structurele saldo in de jaren 2024 en 2025 van deze begroting voordelig is en dat er dus sprake is van structureel evenwicht na 2023. Vanaf 2022 is er in de formatie al rekening gehouden met de groei van de gemeente de komende jaren. De structurele lasten gaan in dit geval voor de baten uit. De structurele lasten in 2022 en 2023 worden opgevangen door een incidentele onttrekking uit de reserve. Vanaf 2024 worden deze lasten opgevangen door structurele baten.

Tabel A structureel evenwicht

	2022	2023	2024	2025
Resultaat na bestemming	67.714	-175.989	223.626	17.052
Incidentele lasten	1.794.801	386.244	182.197	53.075
Incidentele baten	-824.042	-142.607	2.548	-16.610
Incidentele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen aan reserves	-1.164.130	-247.950	-129.950	1.050
Structureel saldo van de begroting	-125.657	-180.302	278.421	54.567
Structureel evenwicht	Nee	Nee	Ja	Ja

Resultaat na bestemming (incl. reservemutaties)	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten				
Programma				
01. Bestuur en Dienstverlening	11.000	13.500	-	-
03. Groene Leefomgeving	34.830			

Resultaat na bestemming (incl. reservemutaties)	2022	2023	2024	2025
04. Verkeer Vervoer en Waterstaat	34.830			
05. Economische zaken	25.000	-	-	-
07. Sociaal Domein	95.600	50.000	50.000	-
08. Volksgezondheid en Milieu	457.793	161.544	2.922	4.389
09. Onderwijs	61.900	39.000	81.000	-
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	906.482	75.000	-	-
11. Overhead	167.366	47.199	48.273	48.683
12. Algemene Dekkingsmiddelen				
Saldo Incidentele lasten	1.794.801	386.244	182.197	53.075
Incidentele baten				
Programma				
06. Cultuur, Sport en Recreatie	-20.100	-20.100	-	-
08. Volksgezondheid en Milieu	-53.280	-122.507	2.548	-16.610
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	-750.662	-	-	-
12. Algemene Dekkingsmiddelen				
Saldo incidentele baten	-824.042	-142.607	2.548	-16.610
Saldo incidentele lasten en baten	970.759	243.637	184.745	36.465
Incidentele toevoegingen aan de reserves				
Algemene Dekkingsmiddelen				
Saldo Incidentele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen aan de reserves				
Algemene Dekkingsmiddelen	-1.164.130	-247.950	-129.950	1.050
Saldo Incidentele onttrekkingen aan reserves	-1.164.130	-247.950	-129.950	1.050

Incidentele lasten en baten

Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van **drie jaar** een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt.

Per programma volgt hieronder een toelichting van de incidentele lasten en baten groter dan € 20.000.

03. Groene Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tijdelijke functie voor Coördinator Buitenruimte € 35.000 (zie prg.4 en 10)
04. Verkeer Vervoer en Waterstaat	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tijdelijke functie voor Coördinator Buitenruimte € 35.000 (zie prg. 3 en 10) ■ Uitbestede werkzaamheden ten behoeve van Bedrijfsterreinen en Parkmanagement € 25.000
07. Sociaal Domein	<ul style="list-style-type: none"> ■ Om uitvoering te geven aan de nota sociaal beleid "Zoeterwoude Gelukkig en Gezond" wordt een bedrag van € 50.000 vanuit de reserve Sociaal Domein toegevoegd aan de begroting WMO ■ Extra kosten WMO inzake begeleiding dagbesteding € 45.600

08. Volksgezondheid en Milieu	<ul style="list-style-type: none"> ■ Incidentele bate uit vrijval voorziening riolering € -53.280 ■ Extra bijdrage aan Gemeenschappelijke Regeling voor Duurzaamheidsagenda Subsidieverordening € 130.000 ■ Duurzaamheidsagenda Initiatievenpot € 30.000 ■ Budget Energietransitie € 341.430 ■ Werkbudget project van Gas Los Rijndijk € 106.000
09. Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> ■ Extra huisvestingskosten bijzonder onderwijs € 29.900 ■ Advieskosten huisvesting bijzonder onderwijs € 20.000
10. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tijdelijke functie voor Coördinator Buitenruimte € 35.000 (zie prg.3 en 4) ■ Tijdelijke functie voor Coördinator Ruimte € 105.000 ■ Inhuur formatie voor Omgevingswet € 100.000 ■ Incidentele inhuur voor verstrekken bouwvergunningen € 75.000 ■ Opbrengst bouwleges € 183.500 ■ Onderzoekskosten Nieuwe Projecten € 25.000 ■ Incidentele lasten en baten actieve grondexploitatie onder andere BW-Nrd-Vertreklocaties scholen (D, E, F) € 567.162
11. Overhead	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitbestede werkzaamheden Investerings digitalisering € 52.366 ■ Meerwerk Servicepunt 71 € 55.000 ■ Inhuur voor ondersteuning Bedrijfsvoering € 54.000

2. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaande tabel geven we de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma weer.

Structurele toevoegingen aan reserves	2022	2023	2024	2025
Programma				
Mutatie reserves	381.107	454.026	454.026	454.026
Totaal Algemene middelen	381.107	454.026	454.026	454.026
Saldo structurele toevoegingen aan reserves	381.107	454.026	454.026	454.026
Structurele onttrekkingen aan reserves	2022	2023	2024	2025
Programma				
Mutatie reserves	-339.188	-275.160	-367.074	-342.074
Totaal Algemene middelen	-339.188	-275.160	-367.074	-342.074
Saldo structurele onttrekkingen aan reserves	-339.188	-275.160	-367.074	-342.074
Saldo structurele mutaties reserves	41.919	178.866	86.952	111.952

3.2 Uiteenzetting financiële positie en toelichting

De uiteenzetting van de financiële positie bestaat uit de volgende onderdelen :

1. Geprognosticeerde begin- en eindbalans;
2. Investerings;
3. Reserves;
4. Voorzieningen;
5. EMU-saldo.

3.2.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans

	JR t-2	BG t-1	BG t	MJB t+1	MJB t+2	MJB t+3
ACTIVA ¹	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste activa						
<i>Immateriële vaste activa</i>	3.028	3.136	3.080	3.025	2.970	2.915
<i>Materiële vaste activa</i>	32.138	35.333	37.404	37.015	36.332	35.174
<i>Financiële vaste activa</i>	8.995	8.989	8.983	8.976	1.881	1.874
- Kapitaalverstrekingen	1.610	1.610	1.610	1.610	1.610	1.610
- Verstrekte leningen	388	290	284	277	271	265
- Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	6.997	7.089	7.089	7.089	0	0
Totaal vaste activa	44.162	47.459	49.466	49.016	41.183	39.963
Vlottende activa						
<i>Vorraden</i>	-836	0	0	0	0	0
- Onderhanden werk: Bouwgrond in exploitatie	243	250	250	250	250	250
- Voorziening: Bouwgrond in exploitatie	-1.115	-249	-249	-249	-249	-249
- Overige grond- en hulpstoffen	-	-	-	-	-	-
- Gereed product en handelsgoederen	37	-	-	-	-	-
- Vooruitbetalingen	-	-	-	-	-	-
<i>Uitzettingen</i>	16.718	7.337	6.570	6.570	6.570	6.570
- Vorderingen (o.a. debiteuren)	6.570	6.570	6.570	6.570	6.570	6.570
- Verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-	-	-
- Rekening-courant tegoeden	-	-	-	-	-	-
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	10.148	767	-	-	-	-
- Overige uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	-	-	-	-	-	-
<i>Liquide middelen</i>	192	250	-	-	-	-

	JR t-2	BG t-1	BG t	MJB t+1	MJB t+2	MJB t+3
ACTIVA ¹	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<i>Overlopende activa</i>	236	236	236	236	7.325	7.325
Totaal vlottende activa	16.311	7.823	6.806	6.806	13.895	13.895
Totaal activa	60.473	55.282	56.273	55.822	55.078	53.859

¹ Bedragen x € 1.000,-

	JR t-2	BG t-1	BG t	MJB t+1	MJB t+2	MJB t+3
Passiva ¹	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vaste passiva						
<i>Reserves</i>	22.323	22.882	21.688	21.687	21.468	21.805
<i>Resultaat boekjaar</i>	3.091	-71	68	-176	224	17
<i>Voorzieningen</i>	3.394	3.259	3.157	2.957	2.894	2.851
Vaste schuld	25.873	23.421	23.473	23.582	22.623	21.348
- Opgenomen leningen	25.846	23.393	23.446	23.555	22.595	21.321
- Waarborgsommen	27	27	27	27	27	27
- Overige vaste schulden	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	54.681	49.490	48.386	48.049	47.208	46.021
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	3.938	3.938	6.033	5.919	6.016	5.984
- Opgenomen kasgeldleningen	-	-	1.845	1.731	1.828	1.796
- Bankschulden	-	-	250	250	250	250
- Rekening courant schulden	-	-	-	-	-	-
- Overige opgenomen gelden met een looptijd < 1 jaar	-	-	-	-	-	-
- Vlottende schulden (o.a. crediteuren)	3.938	3.938	3.938	3.938	3.938	3.938
Overlopende passiva	1.854	1.854	1.854	1.854	1.854	1.854
Totaal vlottende passiva	5.792	5.792	7.887	7.773	7.870	7.838
Totaal passiva	60.473	55.282	56.273	55.822	55.078	53.859

¹ Bedragen x € 1.000,-

3.2.2 Investerings

Bestuur en Dienstverlening

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Bijdrage Regionaal Investeringsfonds 2022	€ 164.500	€ 70.590	€ 70.300	€ 70.000
2023	-				

Groene Leefomgeving

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Renoveren en omvormen openbaar groen 2022	€ 126.000	€ 3.780	€ 3.760	€ 3.750
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2022	€ 25.000	€ 1.790	€ 1.780	€ 1.780
2023	Renoveren en omvormen openbaar groen 2023	€ 126.000		€ 3.780	€ 3.760
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2023	€ 32.000		€ 2.290	€ 2.280
2024	Renoveren en omvormen openbaar groen 2024	€ 126.000			€ 3.780
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2024	€ 40.300			€ 2.890
2025	Renoveren en omvormen openbaar groen 2025	€ 126.000			
	Uitvoeren beleidsplan spelen 2025	€ 40.300			

Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Vervangen wegen elementen 2022	€ 240.000	€ 6.000	€ 5.980	€ 5.950
	Renovatie beschoeiingen 2022	€ 208.000	€ 9.360	€ 9.320	€ 9.280
	Reconstructie en ophoging Reiger 2021	€ 200.000	€ 11.000	€ 10.950	€ 10.900
	Vervangen straatmeubilair 2022	€ 129.000	€ 7.100	€ 7.060	€ 7.030
	Vervanging 2 zoutstrooiers	€ 80.000	€ 6.154	€ 6.154	€ 6.154
	Openbare verlichting 2022	€ 65.000	€ 3.580	€ 3.560	€ 3.540
	Vervanging bruggen op basis van beheersplan 2022	€ 62.370	€ 2.810	€ 2.790	€ 2.780
2023	Renovatie beschoeiingen 2023	€ 162.000		€ 7.290	€ 7.260
	Vervangen straatmeubilair 2023	€ 129.000		€ 7.100	€ 7.060
	Openbare verlichting 2023	€ 65.000		€ 3.580	€ 3.560
	Vervangen wegen elementen 2023	€ 27.000		€ 680	€ 670
2024	Renovatie beschoeiingen 2024	€ 213.000			€ 9.590
	Vervangen straatmeubilair 2024	€ 129.000			€ 7.100
	Openbare verlichting 2024	€ 65.000			€ 3.580
2025	Renovatie beschoeiingen 2025	€ 213.000			
	Vervangen straatmeubilair 2025	€ 129.000			
	Openbare verlichting 2025	€ 65.000			

Cultuur, sport en recreatie

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	LED-verlichting VV Meerburg 2022	€ 60.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
2023	-				

Milieu en Volksgezondheid

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2022	Vervanging riolering 2022	€ 500.330	€ 12.508	€ 12.508	€ 12.508
	Vervanging drukriolering 2022	€ 144.100	€ 9.006	€ 9.006	€ 9.006
	Vervanging gemalen 2022	€ 51.750	€ 3.234	€ 3.234	€ 3.234
	Riolspuit	€ 40.000	€ 3.636	€ 3.636	€ 3.636
2023	Vervanging riolering 2023	€ 573.000		€ 12.508	€ 12.508
	Vervanging drukriolering 2023	€ 110.800		€ 6.925	€ 6.925
	Vervanging gemalen 2023	€ 168.000		€ 10.500	€ 10.500
2024	Vervanging riolering 2024	€ 598.000			€ 14.585
	Vervanging drukriolering 2024	€ 15.600			€ 975
	Vervanging gemalen 2024	€ 45.250			€ 2.828
2025	Vervanging riolering 2025	€ 598.000			
	Vervanging drukriolering 2025	€ 92.850			
	Vervanging gemalen 2025	€ 27.650			

Onderwijs

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2023	Bernardusschool 2023	€ -		€ -	€ -
2024	-				

Algemene Dekkingsmiddelen en kostenplaatsen

Jaar	Omschrijving	Invest.-bedrag	Kapitaallasten		
			2023	2024	2025
2023	2 voertuigen algemene dienst	€ 87.000		€ 9.140	€ 9.090
	Nieuwe tractor 2023	€ 39.000		€ 4.100	€ 4.080
	Pekel oplosser 2000 2023	€ 7.500		€ 790	€ 780
2024	-				

Beschikbaar te stellen kredieten bij de begroting 2022 voor in totaal € 2.096.050

Bij het vaststellen van de begroting stelt de raad de kredieten uit de jaarschijf 2022 direct beschikbaar aan de ambtelijke organisatie. Tot 2022 kreeg het college van de raad een mandaat om de investeringen zonder verdere tussenkomst van de raad uit te voeren. Deze tussenstap was gericht op een betere interne beheersing op de start en uitvoering van een investering. In de praktijk blijkt het een lastige administratieve

---

maatregel, die niet het juiste effect heeft. Door het opheffen van deze tussenstap kan de ambtelijke organisatie direct starten met de voorbereiding. De bevoegdheid van de raad voor het beschikbaar stellen van kredieten wijzigt overigens niet door deze wijziging. De wijziging betreft enkel de mandatering aan het college.

Bijdrage Regionaal Investeringsfonds (RIF) 2008

Op basis van de overeenkomst tussen de deelnemende gemeenten en Holland Rijnland is een Regionaal Investeringsfonds ingesteld waaruit regionale projecten worden gefinancierd. Voor Zoeterwoude is de jaarlijkse bijdrage sinds 2008 € 164.500. Het jaar 2022 is het laatste jaar met een bijdrage aan het investeringsfonds.

Beheer en onderhoud 2022

In de beheerplannen 2020-2023 is een aantal vervangingsinvesteringen opgenomen voor groenonderhoud, beschoeiingen, speelplaatsen, onderhoud van wegen, straatmeubilair, openbare verlichting en kunstwerken (bruggen). De investeringen bedragen in totaal € 1.055.370.

De beschikbaar te stellen kredieten bij de begroting 2022 zijn in overeenstemming met deze beheerplannen.

Vervangen veldverlichting voetbalvereniging Meerburg

De veldverlichting op het complex Meerburg heeft het einde van de levensduur bereikt. Wij vervangen de traditionele veldverlichting met LED-lampen. De kosten voor deze vervanging bedragen € 70.000. We vragen hiervoor subsidie aan (via de SPUK-regeling). We nemen een netto investeringsbedrag van € 60.000 op.

Vervanging 2 zoutstrooiers

Wij vervangen in 2022 twee zoutstrooiers om de gladheid effectief te kunnen blijven bestrijden. De kosten hiervoor bedragen € 80.000.

Riolering en gemalen

In 2022 is in totaal een bedrag van € 736.180 aan investeringen geraamd voor de vervanging van riolering, gemalen en een rioolspuit. Het betreft hier onder andere de Vogelweide fase1, vervangen van drukriolering en de renovatie Bergbezinkbassin Loetheveld.

De investeringen zijn voornamelijk gebaseerd op het Integraal Waterketenplan 2018-2023 en in 2021 financieel opnieuw beoordeeld en doorgerekend als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2020.

3.2.3 Reserves

Het BBV onderscheidt de volgende reserves:

- a. de Algemene Reserve;
- b. bestemmingsreserves om ongewenste schommelingen op te vangen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht;
- c. overige bestemmingsreserves.

Het reserve- en voorzieningenbeleid wordt jaarlijks beschreven bij de begroting en de jaarrekening. Daarmee heeft de gemeenteraad twee maal per jaar een actueel beeld van de stand van de reserves en voorzieningen en de uitgangspunten bij het beleid.

De Algemene Reserve is voor incidentele zaken beschikbaar. Over het algemeen dient deze reserve als een buffer tegen onverwachte risico's.

Bij bestemmingsreserves heeft de raad vooraf bepaald voor welke bestemming de reserve in het leven is geroepen. Ze zijn gevormd om ongewenste schommelingen in lasten of baten op te vangen of om een bepaald beleidsdoel te realiseren.

Ontwikkelingen

Overzicht reserves bedragen x € 1.000 1	Begroot Stand 1/1/2022	Begroting mutaties 2022	Begroting mutaties 2023	Begroting mutaties 2024	Begroting mutaties 2025	Begroot Stand 31/12/2025
Algemene reserves						
8497001 Algemene reserve	4.611	-706	0	0	0	3.905
Totaal Algemene Reserves	4.611	-706	0	0	0	3.905
Bestemmingsreserves						
8497002 Reserve huisvesting onderwijs	360	-62	-39	-81	0	178
8497005 Reserve volkshuisvesting	277	-6	-6	-6	-6	253
8497006 Res. riolering Dorp Zuid + Zuidbuurtse	46	-26	-20	0	0	0
8497008 Reserve Duurzaamheid	400	-160	-160	0	0	80
8497011 Reserve Bedrijfsvoering	294	-123	-14	-14	-14	128
8497012 Reserve SOZZ	2	-2	0	0	0	0
8497016 R. Vereveningsfonds gebiedsontwikkeling	36	0	0	0	0	36
8497018 R. Compensatie NUON dividend	4.929	-115	-115	-115	-115	4.469
8497021 Reserve afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0
8497022 Reserve Sociaal Domein	1.145	-298	-165	-125	-50	507
8497023 Res. dekking afschrijving Cultuurhuis	0	-4	-4	-4	-4	-16
8497024 Reserve Toezicht en Handhaving	200	0	0	0	0	200
8497025 Reserve Energietransitie	301	0	0	0	0	301
8497026 Reserve Grote Projecten	2.271	380	453	453	453	4.011
8497027 Res.dekking afschrijv. Bernardusschool	7.660	0	0	-151	-151	7.357

Overzicht reserves bedragen x € 1.000 1	Begroot Stand 1/1/2022	Begroting mutaties 2022	Begroting mutaties 2023	Begroting mutaties 2024	Begroting mutaties 2025	Begroot Stand 31/12/2025
8497028 Reserve Omgevingswet	355	0	0	0	0	355
Totaal Bestemmingsreserves	18.275	-416	-69	-43	113	17.860
Totaal reserves	22.886	-1.122	-69	-43	113	21.765

1 bedragen X € 1.000

Algemene Reserve

De Algemene Reserve is een financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers. Deze reserve wordt gemuteerd met rekeningoverschotten of -tekorten en onverwachte (grote) mee- of tegenvallers. Beschikkingen over en toevoegingen aan de Algemene Reserve vinden alleen plaats door middel van resultaatbestemming. De gewenste omvang van de reserve is minimaal € 2.000.000, waarvan € 1.000.000 als absolute basis voor structurele risico's en € 1.000.000 als absolute basis voor incidentele risico's.

Meerjarige mutaties:

Storting: geen

Onttrekking: 2022 € 706.250

Reserve huisvesting onderwijs

Deze reserve is bestemd voor het zorgdragen voor de huisvesting van alle Zoeterwoudse scholen. De nieuwbouw van de Brede School is in 2018 afgerond, waardoor het batig saldo vervolgens wordt aangewend voor het project nieuwbouw Bernardusschool.

De geraamde onttrekkingen hebben betrekking op het plaatsen van noodlokalen bij Het Avontuur.

Meerjarige mutaties:

Storting: geen

Onttrekking: 2022 € 61.900, 2023 € 39.000, 2024 € 81.000

Reserve Volkshuisvesting

Doel van de reserve is het bevorderen van de volkshuisvesting in algemene zin en het stimuleren van, en waar nodig, financiële bijdragen verlenen aan de sociale woningbouw in het bijzonder. In de raadsvergadering van 1 juni 2017 heeft de raad de 'beleidsregel sociale woningbouw' en de 'subsidieverordening sociale woningbouw gemeente Zoeterwoude 2017' vastgesteld. In de beleidsregel is vastgelegd dat bij nieuwbouwplannen van drie of meer woningen 35% sociale woningbouw wordt gerealiseerd en er is een compensatieregeling opgenomen. Daarbij is bepaald dat het college bevoegd is om op basis van de 'subsidieverordening sociale woningbouw gemeente Zoeterwoude 2017' subsidie per sociale woning aan te wenden ten laste van de Reserve Volkshuisvesting. De subsidiëring van sociale woningbouw zal moeten leiden tot aantoonbare kwaliteitsverbetering en/of tot extra sociale woningbouw. Daarvoor hebben wij een subsidieverordening opgesteld waarin deze criteria zijn vastgelegd.

Meerjarige mutaties:

Storting: geen

Onttrekking: 2022 t/m 2025 € 5.940 (rente startersleningen)

Reserve riolering dorp en herstel Zuidbuurtse kade

Doel van de reserve is het afdekken van kapitaallasten die zijn ontstaan door de afname van de vaste activa van de Stichting Onroerende Zaken Zoeterwoude (SOZZ). De reserve is in 2005 gevormd bij de overname van de riolering in het gebied Dorp Zuid en de Zuidbuurtsekade van de SOZZ. De bijdrage uit de reserve aan de exploitatie dient ter dekking van de kapitaallasten als gevolg van de overdracht van de materiële vaste activa uit de SOZZ. Deze bijdrage maakt onderdeel uit van de berekening van het tarief rioolrechten. Jaarlijks wordt rente

---

aan de reserve bijgeschreven. Onttrekkingen vinden plaats volgens een vast schema waardoor de reserve in 2024 nul is.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: 2022 € 191

Onttrekkingen: 2022 € 26.300 en 2023 € 19.549

Reserve Duurzaamheid

Doel van de reserve is het dekken van de kosten van de maatregelen uit de Duurzaamheidsprogramma 2019-2022.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: 2022 en 2023 € 160.000 (verlengen subsidieverordening duurzaamheid + initiavenpot duurzaamheid)

Reserve Bedrijfsvoering

Doel van de reserve is het dekken van de kosten die verbonden zijn aan deelname Servicepunt71 en de kosten die voorkomen uit de aanpassing van de organisatie naar aanleiding van de deelname.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: 2022 € 123.079 en 2023 t/m 2025 € 14.079

Reserve SOZZ

Doel van de reserve is het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. In 2020 is bij de aankoop van de Stier afgesproken dat de Stichting Kunst en Cultuur Zoeterwoude vóór 2030 een bedrag van € 6.220 terugbetaald aan de gemeente en dat dit terechtkomt in deze reserve.

Meerjarige mutaties:

Jaarlijks wordt rente aan de reserve bijgeschreven.

Storingsen: 2022 t/m 2025 € 636

Onttrekkingen: 2022 € 2.913, 2023 t/m 2025 € 636

Reserve vereveningsfonds gebiedsontwikkeling

De Reserve Vereveningsfonds Gebiedsontwikkeling kan voor twee doeleinden worden ingezet:

- a. als risicoreserve voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten;
- b. als egaliseringsfonds voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten waarmee de baten van profijtelijke projecten kunnen worden gebruikt voor projecten die niet kostendekkend zijn.

Jaarlijks wordt bezien welke kosten voor projecten ten laste van de balans kunnen worden gebracht. Het criterium daarvoor is de verwachting dat de gemaakte kosten kunnen worden verhaald op derde partijen. Dat kunnen ontwikkelaars zijn, maar baten kunnen ook komen uit subsidies of grondverkopen. Indien er onvoldoende zekerheid is dat kosten kunnen worden verhaald, zullen deze kosten ten laste van de exploitatie worden gebracht, waarna ze worden onttrokken uit de Reserve Egaliseringsfonds Gebiedsontwikkeling. Bij afsluiting van een project wordt het voor- of nadelige saldo verrekend met de Reserve Vereveningsfonds Gebiedsontwikkeling.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: geen

Reserve compensatie NUON dividend

Doel van de reserve is het compenseren van het door verkoop aandelen Nuon in 2009 wegvallende jaarlijkse dividend. De reserve wordt aangewend voor dekking van het financieringsstekort op de balans.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: 2022 t/m 2025 € 115.000

Reserve Afvalstoffenheffing

Het doel van de reserve is het opvangen van voor- en nadelen op de taak Reiniging. Daarmee wordt een 100%-kostendekking van de taak gegarandeerd. Jaarlijks wordt het resultaat van de taak reiniging aan de reserve toegevoegd of onttrokken.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: geen

Reserve Sociaal Domein

Doel van de reserve is het opvangen van voor- en nadelen in het Sociaal Domein.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: 2022 € 298.030, 2023 €165.000, 2024 € 125.000 en 2025 € 50.000

Reserve dekking kapitaallasten Cultuurhuis

De reserve dient ter dekking van de kapitaallasten voor de aankoop van Het Cultuurhuis in de Dorpskern. De reserve is gevormd vanuit (het voornemen tot) de verkoop van vastgoed (bibliotheek en Suetanborg) in 2021. De voorschriften bepalen dat dekking van de aankoopkosten van het Cultuurhuis mogen worden gedekt uit een reserve. Op het moment van schrijven van deze begroting is de verkoop nog niet definitief afgerond en is de verkoopopbrengst nog niet gerealiseerd. Voorzichtigheidshalve is er daarom nog geen storting in de reserve begroot. De meerjarige kapitaallasten van de aankoop van Het Cultuurhuis zijn al wel voorzien in de reserve, aangezien deze aankoop al is afgerond. Hierdoor is het verloop van de reserve negatief gepresenteerd in deze begroting, ondanks dat er dekking beschikbaar komt uit de genoemde verkoop.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: 2022 t/m 2025 € 3.906

Reserve Toezicht en Handhaving

De Reserve Toezicht en handhaving is ingesteld bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 en is bedoeld voor najlende uitgaven in de jaren nadat Omgevingsvergunningen zijn afgegeven. De raad heeft op 27 juni 2019 besloten:

- a. een bedrag van € 200.000 te storten in een nieuw te vormen Reserve Toezicht en Handhaving;
- b. de reserve in volgende jaren te voeden uit hoger dan geraamde opbrengsten voor het verlenen van Omgevingsvergunningen in enig jaar;
- c. de reserve te maximeren tot € 200.000;
- d. het college de bevoegdheid te geven de reserve op basis van de normale bedrijfsvoering te benutten voor het uitvoeren van de toezicht en handhavingstaak en in de verslaggevingsronden de raad bij eerste gelegenheid te informeren over onttrekkingen.

Meerjarige mutaties:

Storingsen: geen

Onttrekkingen: geen

Reserve Energietransitie

De Reserve Energietransitie is ingesteld bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 en is bedoeld om kosten in de komende jaren te kunnen dekken als gevolg van de grote opgave Energietransitie. Per jaar wordt een inschatting gemaakt van het benodigde werkbudget en dit wordt vervolgens onttrokken aan de reserve.

Meerjarige mutaties:

Storings: geen

Onttrekkingen: geen

Reserve Grote Projecten

De Reserve Grote Projecten is ingesteld bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 en is bedoeld om kosten voor de projecten Maatschappelijk centrum Rijndijk en sporthal Klaverhal (gedeeltelijk) te kunnen dekken.

Meerjarige mutaties:

Storings: 2022 € 380.280, 2023 t/m 2025 € 453.390

Onttrekkingen: geen

Reserve dekking afschrijving Bernardusschool

De reserve is ingesteld om de afschrijvingslasten van de te bouwen Bernardusschool te dekken.

Meerjarige mutaties:

Storings: geen

Onttrekkingen: 2024 en 2025 € 151.463

Reserve Omgevingswet

De reserve Omgevingswet is ingesteld om de kosten van de implementatie van de Omgevingswet te kunnen dekken.

Meerjarige mutaties:

Storings: geen

Onttrekkingen: geen

3.2.4 Voorzieningen

Toelichting:

1. Beschikking over voorzieningen vinden alleen plaats indien aan het doel of de bestemming van de voorziening wordt voldaan.
2. De voorziening dient de juiste omvang (resultaatonafhankelijk) te hebben. De omvang wordt jaarlijks gezien.
3. Toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen worden ten laste van de exploitatie geboekt.

Overzicht voorzieningen bedragen x € 1.000 ¹	Begroot Stand 1-1-2022	Begroting mutaties 2022	Begroting mutaties 2023	Begroting mutaties 2024	Begroting mutaties 2025	Begroot Stand 31/12/2025
Voorzieningen						
8498001 Voorziening riolrechtheffing	492	-64	-161	-24	-4	239
8498003 Voorziening vermoedelijke verplichtingen	115	0	0	0	0	115
8498005 Voorziening wethouderspensioenen	2.674	-39	-39	-39	-39	2.520
Totaal voorzieningen	3.281	-102	-200	-63	-43	2.874

¹ bedragen X € 1.000

Voorziening riolrechtheffing

Het doel van de voorziening is het egaliseren van ongewenste schommelingen in de tarieven voor riolrechten.

Artikel 229b van de Gemeentewet bepaalt dat tarieven voor riolrechten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten. Het uitgangspunt voor het riolrecht is kostendekkende tarieven. Het saldo op het product riolering wordt verrekend met de voorziening. De omvang wordt bepaald door de kostendekkendheid van het riolrecht over vier jaren. Volgens de huidige berekeningen zal er gedurende de komende jaren telkens een bedrag uit de voorziening worden onttrokken. De stand van de voorziening biedt daarvoor voldoende ruimte. Doordat de gemeente groeit zal in 2024 het aantal aanslagen riolrecht voldoende zijn om weer een storting in de voorziening te kunnen doen.

Meerjarige mutaties:

Stortingen: 2024 en 2025 € 118.040

Onttrekkingen: 2022 € 63.548, 2023 € 161.438, 2024 € 142.290 en 2025 € 121.951

Voorziening vermoedelijke verplichtingen

Het doel van de voorziening om mogelijke claims of niet nader te benoemen risico's te kunnen dekken. Het gaat om de volgende risico's:

- Voormalig gemaal Oostbroekwetering: € 115.000;

- Subsidieaanvraag SPUK 2019: € 22.490.

Meerjarige mutaties:

Stortingen: geen

Onttrekkingen: geen

Voorziening wethouderspensioenen

Het doel van de voorziening is het beschikken over voldoende middelen om te kunnen voldoen aan de pensioenrechten van voormalig wethouders. Op basis van de Algemene Pensioenwet voor Politieke Ambtsdragers (de Wet APPA) hebben voormalig wethouders recht op pensioen. De kosten hiervan komen voor rekening van de gemeente. Jaarlijks wordt via een actuariële berekening de omvang van de verplichting bepaald.

Meerjarige mutaties:

Stortingen: geen

Onttrekkingen: 2022 t/m 2025 € 38.644 (uitkeringen)

3.2.5 EMU-saldo

EMU-saldo ¹	JR 2020	BG 2021	BG 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan of onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.495	-2.604	-1.054	-245	181	130
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	1.051	3.303	2.014	-444	-738	-1.213
3. Mutatie voorzieningen	-167	-135	-102	-200	-63	-43
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.376	836	-	-	-	-
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo²	2.653	-6.878	-3.171	-1	856	1.300

¹ Bedragen x € 1.000,-

² Legenda berekening EMU-saldo = 1 - 2 + 3 - 4 - 5.

3.3 Taakveldindeling

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor dat de begroting van lasten en baten wordt ingedeeld naar uniforme taakvelden. Hiermee wordt beoogd gemeenten onderling beter vergelijkbaar te maken.

Hoofdtakveld ¹	Taakveld		Baten	Lasten
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	0	943
	0.2	Burgerzaken	-59	335
	0.4	Overhead, Ondersteuning organisatie	-77	5.161
	0.5	Treasury	-530	191
	0.61	Onroerend Zaakbelasting (OZB) woningen	-2.041	0
	0.62	Onroerend Zaakbelasting (OZB) niet-woningen	-2.838	104
	0.64	Belastingen overig	0	143
	0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	-13.566	0
	0.8	Overige baten en lasten	-20	-10
	0.10	Mutaties reserves (980)	-1.397	381
	0.11	Begrotingssaldo	0	68
	Totaal		-20.528	7.317
Volksgezondheid en milieu	7.1	Volksgezondheid	-10	448
	7.2	Riolering	-1.186	898
	7.3	Afval	-1.009	1.003
	7.4	Milieubeheer	-88	1.345
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-5	1
		Totaal		-2.298
Sociaal domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-30	645
	6.2	Wijkteams	0	337
	6.3	Inkomensvoorzieningen	-849	1.654
	6.5	Arbeidsparticipatie	0	79
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	88
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-23	1.416
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	1.434
	6.81	Geëscaleerde zorg18+	0	95
	6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	269
		Totaal		-902
Sport, cultuur en recreatie	5.2	Sportaccommodaties	-162	586
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-31	139

Hoofdtakveld ¹	Taakveld		Baten	Lasten
	5.4	Musea	0	30
	5.5	Cultureel erfgoed	0	65
	5.6	Media	-16	160
	5.7	Openbaar groen en (open lucht) recreatie	-13	1.199
	Totaal		-222	2.180
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	8.1	Ruimtelijke ordening	-14	535
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-567	736
	8.3	Wonen en bouwen	-339	781
	Totaal		-919	2.052
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1	Verkeer en wegen	-24	2.060
	2.3	Recreatieve havens	-13	41
	2.5	Openbaar vervoer	0	3
	Totaal		-38	2.105
Economie	3.3	Bedrijfsloket en -bedrijfsregelingen	-1	135
	Totaal		-1	135
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	707
	1.2	Openbare orde en veiligheid	-4	149
	Totaal		-4	856
Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	0	68
	4.2	Onderwijshuisvesting	0	278
	4.3	Onderwijsbeleid en leerling-zaken	-78	289
	Totaal		-78	635
Totaal			-24.990	24.990

¹ bedragen x €1.000

---

4 Bijlagen

4.1 Samenstelling Bestuur

College van Burgemeester en wethouders

Burgemeester F.Q.A. van Trigt

- Burgemeester, Ambassadeur van Zoeterwoude
- Algemene en Bestuurlijke Zaken
- Openbare Orde en Veiligheid
- Handhaving
- Communicatie, Participatie & Dienstverlening
- Bedrijfsvoering, inclusief Servicepunt71 (SP71)
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG)
- Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)
- Onderwijs, inclusief huisvesting en Project Brede School Bernardus
- Jeugd

Wethouder A. de Gans (CDA)

- 1^e loco-burgemeester
- Ruimtelijke Ontwikkeling
- Economie
- Financiën, inclusief Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)
- Grondbeleid
- Gemeentelijke accommodaties en gebouwen
- Energietransitie, inclusief Project Rijndijk VanGasLos
- Groene Hartbeleid
- Afval en reiniging

Wethouder R.F. Bouter (Progressief Zoeterwoude);

- 2^e loco-burgemeester
- Leidse Regio
- Ruimtelijk Beheer
- Verkeer, Vervoer & Waterstaat
- Wonen
- Cultuur
- Sport en Recreatie
- Welzijn
- WMO
- Zorg, Werk & Inkomen
- Ouderenbeleid
- Duurzaamheid en Milieu, inclusief Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)
- Project Haasbroek

Gemeentesecretaris W.A.M. Zoetemelk-van der Hulst

Zetelverdeling Gemeenteraad 2018-2022

Progressief Zoeterwoude

- Dhr. K.P. Goossen (fractievoorzitter)
- Mw. M. J. van der Poel (fractievoorzitter)
- Mw. E.G. de Bruyker
- Mw. M. Oppe
- Dhr. M.C.J. Pannebakker

-
- Mw. C.H. Rietdijk

Christen Democratisch Appèl

- Dhr. A. Bakx (fractievoorzitter)
- Mw. A. A. M. Coene-Beereboom
- Dhr. J.C.M. van Veen
- Mw. J.A. van Houten

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie

- Dhr. M.J.P. Paardekooper (fractievoorzitter)
- Dhr. R.W. Onderwater

Senioren Belangen Zoeterwoude

- Mw. T. C. van der Kooi - van den Kolk (fractievoorzitter)

Raadsgriffier

- Mw. G.J. Bujs

4.2 Subsidieprogramma

Subsidies volgens subsidieprogramma

	Subsidie volgens subsidieprogramma	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6. Cultuur, Sport en Recreatie					
	Subsidies Openbaar groen en Recreatie				
	Sint Nicolaasviering	1.000	1.000	1.000	1.000
	Educatief groenprog.	275	275	275	275
	Eendenkooi	64.000	64.000	64.000	64.000
	Lokale omroep	4.600	4.600	4.600	4.600
	Welzijn onvoorzien	2.000	2.000	2.000	2.000
	Oranjecomite's	6.875	6.875	6.875	6.875
	De Leidse Rechtwinkel	525	525	525	525
	Buurthuis de Weipoort	5.400	5.400	5.400	5.400
	Subsidies Bibliotheken				-
	Bibliotheken	144.526	144.526	144.526	144.526
	Het Platform	500	500	500	500
	Muziekonderwijs	5.000	5.000	5.000	5.000
	Cantate Domino	1.530	1.530	1.530	1.530
	Drumfanfare Rijntamboers	5.000	5.000	5.000	5.000
	Drumfanfare VIOS	6.800	6.800	6.800	6.800
	St. Jan's Fanfare	6.560	6.560	6.560	6.560
	WOUW St. Jeugdtheater	2.780	2.780	2.780	2.780
	Damesgilde	500	500	500	500
	Schilder- en tekenvereniging De Kameleon	2.000	2.000	2.000	2.000
	Stichting Kunst en Cultuur Zoeterwoude	5.730	5.730	5.730	5.730
	Sportzaken				
	St.Sporten	39.462	39.462	39.462	39.462
	Sporthal Klaverhal (€ 30.000 huur + € 15.000 exploitatie)	45.000	45.000	45.000	45.000
	Subsidies Oudheidkunde				
	Barremolen Heineken	1.135	1.135	1.135	1.135
	Rijnlands Molenstichting	4.000	4.000	4.000	4.000
	St. Oud-Zoeterwoude	5.000	5.000	5.000	5.000
	Totaal programma 6	351.343	351.343	351.343	351.343
7. Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening					
	Jeugdbeleid				
	Protestanse Jeugdraad	2.405	2.405	2.405	2.405
	Scouting Zoeterwoude	3.500	3.500	3.500	3.500
	Utopia	9.300	9.300	9.300	9.300
	Subsidies ov.recreatie Ouderenzorg				

	Subsidie volgens subsidieprogramma	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
	Bejaardensociëteit Zoeterwoude-Dorp	305	305	305	305
	Bejaardensociëteit Zoeterwoude-Rijndijk	1.200	1.200	1.200	1.200
	Bewegen voor ouderen	3.950	3.950	3.950	3.950
	Katholieke Bond van Ouderen	2.370	2.370	2.370	2.370
	Ontmoetingsplaats De Buren	5.000	5.000	5.000	5.000
	Ontmoetingsplaats De Herdershof	500	500	500	500
	Tafeltje Dek Je	6.000	6.000	6.000	6.000
	Zoeterwoude Voor Elkaar	8.500	8.500	8.500	8.500
	Totaal programma 7	43.830	43.830	43.830	43.830
8. Volksgezondheid en Milieu					
	Subsidie Soc.Cult.werk Volksgez.				
	EHBO vereniging Dorp	205	205	205	205
	EHBO vereniging Rijndijk	205	205	205	205
	Totaal programma 8	420	420	420	420
9. Onderwijs					
	Project Cultuureducatie				
	Cultuureducatiegroep	4.680	4.680	4.680	4.680
	Totaal programma 9	4.680	4.680	4.680	4.680
Totaal subsidies volgens subsidieprogramma		402.493	402.493	402.493	402.493

gemeente
Zoeterwoude